

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond

**EESTI SUUSALIIDU JA EESTI KERGEJÕUSTIKULIIDU
REPRESENTEERIMINE TRÜKIMEEDIAS 2005 JA 2007**

Bakalaureusetöö

Merle Kaljurand

Juhendaja: prof. Peeter Vihalemm

Tartu
2008

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD	6
1.1. Spordi arengut mõjutavad tegurid.....	6
1.2. Eesti spordiorganisatsiooni kujunemine	6
1.3. Eesti spordiorganisatsiooni struktuur	9
1.4. Eesti sporti reguleeriv seadus	10
1.5. Eesti Suusaliit	11
1.6. Eesti Kergejõustikuliit	13
1.7. Representatsiooni mõiste	16
1.8. Põhinõuded meediale	17
1.9. Auditoorium	18
1.10. Trükimeedia ja sport	19
1.11. Uurimisküsimused ja hüpoteesid	20
2. UURIMISMETOODIKA	23
2.1. Uurimise valim	23
2.2. Uurimismeetodid.....	24
2.3. Kontenanalüüsi läbiviimise meetodid	26
3. ANALÜÜSI TULEMUSED	29
3.1. Kvantitatiivse kontenanalüüsi tulemused	29
3.2. Kvalitatiivse kontenanalüüsi tulemused	41
3.3. Tulemuste kokkuvõte	49
4. DISKUSSIOON JA JÄRELDUSED	58
5. KOKKUVÕTE	63
SUMMARY	65
KASUTATUD KIRJANDUS	67

KASUTATUD ALLIKAD	70
-------------------------	----

LISAD

LISA 1 Kodeerimisankeet kvantitatiivanalüüsile.....	71
LISA 2 Kodeerimisankeet kvalitatiivanalüüsile.....	74
LISA 3 Eesti Suusaliidu kodeerimistabel	75
LISA 4 Eesti Kergejõustikuliidu kodeerimistabel	78
LISA 5 Eesti Suusaliidu valim.....	82
LISA 6 Eesti Kergejõustikuliidu valim.....	84
LISA 7 Kodeerimistabeli kokkuvõte.....	86
LISA 8 Intervjuu Priit Pulleritsuga	90
LISA 9 Kokkuvõte intervjuust Mati Alaveriga	100
LISA 10 Kokkuvõte intervjuust Mart Siimanniga	102
LISA 11 Kokkuvõte intervjuust Erki Noolega	105

SISSEJUHATUS

Käesoleva bakalaureusetöö teemaks on Eesti Suusaliidu (ESL) ja Eesti Kergejõustikuliidu (EKJL) representeerimine trükimeedias aastal 2007. See on jätk seminaritööle, mis uuris 2005. aasta suusaliidu ja kergejõustikuliidu kajastamist trükimeedias. Töö eesmärk on välja tuua ja analüüsida kahe spordialaliidu representatsiooni erinevusi ja sarnasusi. Millised on kajastamise viisid ning millised on spordialaliitude enda poolt avalikkusele suunatud sõnumid. Kas ajakirjandus suhtub kahte Eesti suurde ja edukasse spordialaliitu võrdselt või on kujutamises/kajastamises täheldada erinevuseid. Mis ja kas üldse on aja möödudes antud spordialaliitude representeerimises midagi muutunud.

Eesti Spordi Hartas on välja toodud spordialaliidu peamine funktsioon, mis on spordimeisterlikkuse arendamine, kus lähtutakse spordialakeskse juhtimise printsiibist, mis eeldab spordialaliitude iseseisvust oma tegevuses. Spordialade liidud hoolitsevad vastava ala laiendamise ja tervisesportlike vormide viljelemise eest. Eelnevalt on spordi ja meedia suhteid uuritud näiteks spordiala imago kujunemist Eesti Korvpalliliidu näitel (Kull 2005), sponsorluskommunikatsiooni Eesti Võrkpalliliidu näitel (Rikberg 2003) ja spordikangelase kujutise konstrueerimist Eesti trükiajakirjanduses (Song 2003).

Spordialaliitude valikus lähtusin viimaste aastate edukusest (sportlike saavutuste poolest) ja populaarsusest elanikkonna hulgas. Kergejõustikut peetakse spordikuningannaks ning murdmaasuusatamist loetakse eestlaste rahvusalkaks. Mõlemad spordialad on Eestis populaarsed, selle tõestuseks on kas või juba fakt, et Eestil on kergejõustikus läbi aegade kolm olümpiavõitjat (Jüri Tarmak, Jaak Uudmäe ja Erki Nool) ning suusatamises kaks kahekordset olümpiavõitjat (Andrus Veerpalu ja Kristina Šmigun). Soov meedia representatsiooni võrrelda tekkis 2004.aastal ajakirjanduse kaudu lugejateni jõudnud kirjutiste tõttu, kus aeg ajalt tekkis küsimus, kas ajakirjandus on ikka erapooletu? Meedia loob tähendusi ja müüte ning üritab ka ise uudiseid suunata või luua. Miks Eesti kergejõustikust rääkides meenuvad ala sportlaste – treenerite – ametnike omavahelised pinged ja konfliktid ning samas meie suusatamise peale mõeldes, isegi kui võistlused ebaõnnestusid, siis on ikka kõik hästi.

Töö eesmärk ongi jõuda selguseni, kas meedia hoiab ühte poolt rohkem või on spordialaliitude poolt avalikkusele suunatud sõnumid erinevad või kui palju üldse kajastatakse kergejõustikuliidu ja suusaliidu kui organisatsiooni tegemisi.

Analüüsitavaks perioodiks valisin 2007. aasta, kuna 2006. aastal valiti kergejõustikuliidule uued juhid ning situatsioon sarnanes seminaritöös vaadeldud 2005. aastaga. Kergejõustikuliit sai ka 2004. aastal uued juhid ning Eesti Suusaliidul pole kahe analüüsitud perioodi vältel toimunud juhtkonnas olulisi muudatusi.

Vaadeldavateks väljaanneteks valisin kaks kvaliteetpäevalehte Postimees ja Eesti Päevaleht, tabloidlehe SL Õhtuleht ning nädalalehe Spordileht, mis tänaseks on Eesti Päevalehe vahele kolinud. Representatsiooni uurimiseks kasutasin kombineeritud sisuanalüüsi.

1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

1.1. Spordi arengut mõjutavad põhitegurid

Kuigi sport ulatub oma sugemetega üsna kaugele inimkonna ajaloos, spordi massiline levik sai võimalikuks alles 100-150 aastat tagasi, tänu tööstuse kiirele arengule, linnastumisele, hariduse ja demokraatia laienemisele jms. Sport kujunes oluliseks sotsialiseeruvaks institutsiooniks, mida toetasid riigid ja mida on kandnud vabatahtlik sektor (Arvisto, Lusmägi 2007, kaudu).

Spordi arengu sotsiaalsel analüüsil saab eristada üldiste ehk väliste ning spordispetsiifiliste ehk sisemiste tegurite gruppe. Üldised ehk spordisüsteemist väljaspool seisvad faktorid on majandus, haridus, linnastumine, riigikord ja seadusandlus, usk, kultuuritraditsioonid jms., mis loovad üldise keskkonna, võimaluste amplituuda ja ühiskondliku suundumuse. Üldised tegurid määravad ära elustandardi ja selle rüpes kujuneva eluviisi. Kuivõrd sportlik eluviis on ja kui kõrgele tõusevad tipud sõltub juba spordispetsiifilistest teguritest, milleks on spordirajatist ja spordi materiaalne baas, spordikaader ja tema teadmiste ressurss, spordihariduse korraldus, võistlussüsteemid, spordi rahastamine, spordi organisatsioonikultuur ja juhtimine jms. (Arvisto, Lusmägi 2007, kaudu).

Pärast II maailmasõda hakkas kasvama meedia mõju spordile, mis on hoogustunud infotehnoloogia kiire arenguga. Meedia dikteerimisel on sport muutunud telegeenilisemaks ja vaatamängulisemaks ning see on avaldanud märkimisväärset mõju profispordi arengule (Miller 2006: 68).

Spordi ja tema institutsioonide arenguvõimaluste selgitamisel on oluline eristada veel objektiivsete ja subjektiivsete faktorite telge. Esimeste all mõistetakse praktilist materiaalsel poolt, teiste puhul peetakse silmas inimesest lähtuvaid jõude – hoiakuid, väärtusi, püüdlusi jms. (Arvisto, Lusmägi 2007, kaudu).

1.2. Eesti spordiorganisatsiooni kujunemine

20. sajandi algul hakati Eestis aktiivsemalt organiseerima spordiseltse ja muudes seltsides spordiosakondi. Enamiku spordialade juures saadi algtõuge Inglismaalt ning esimesena hakati neid harrastama sadamalinnades. Eeskuju võeti ka Saksamaa ja Venemaa spordiseltsidelt. Kui 19. sajandil andsid spordiorganisaatoritena Eestis tooni baltisakslased, siis 20. sajandi alguses läks initsiatiiv täielikult eestlaste kätte. Igas 11 linnas ja suuremas maakeskuses asutati spordiringe, hakati võistlusi korraldama. See oli ülimalt entusiastlik, kuid n.-ö. isetegevuslik ajastu. 1915. aastaks oli Tallinnas 18 ja Tartus 17 registreeritud spordiseltsi. Mitmed seltsid ja seltsikesed uppusid rahalistesse raskustesse, neid asutati ja likvideeriti. Ülemaaline organisatsioon, mis oleks kõiki ühendanud, puudus (Koik 1980: 12).

Pärast I maailmasõda jätkusid spordirahva organisatsioonilised otsingud. Alustati spordiliitude loomist alade järgi. Eesti organiseeritud spordiliikumisele pandi alus 20. jaanuaril 1920. aastal Eesti Spordi Liidu asutamisega eesotsas Ado Anderkoppiga. Osavõtt Antwerpeni olümpiamängudest ja seal võidetud kolm medalit äratasid sõjaaastatel varjusurma suikunud spordielu. Eesti Spordi Liidu osakondi hakati reorganiseerima erialaliitudeks ning uueks keskseks spordiorganisatsiooniks sai pärast põhikirja registreerimist 1923. aastal Eesti Spordi Keskliit Gustav Laanekõrbi ja Leopold Tõnsoni juhtimisel. 08. detsembril 1923. aastal kinnitati Eesti Olümpia Komitee põhikiri ja organisatsiooni esimeheks valiti dr. Friedrich Akel (Mandre 1996: 6-7).

Esimese vabariigi-aegsel perioodil tekkis arvukalt spordiseltse, - ühinguid, - klubisid ja – ringe. 1939. aasta lõpuks tegutses neid 343, mis liitsid ühtekokku 15 000 liiget. Seejuures 192 seltsis harrastati vaid rühmvõimlemist. Kergejõustikku viljeldi 76, raskejõustikku 56, korv- ja võrkpalli 51, talispordi 35, veespordialasid 28, tennist 18 ja teisi alasid ainult mõnes klubis (näiteks purjetamist viies). Kuna riiklik toetus oli napp, siis võistlusi korraldati peamiselt neil aladel, mis ei nõudnud suuri kulutusi, või aladel, mis rohkem pealtvaatajaid köitis ja seega sissetulekut andis (Koik 1980: 13).

1940. aastal algas üleminek NSV Liidu kehakultuuriliikumise struktuurile ning 24. detsembril asutati ENSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde Kehakultuuri- ja Spordikomitee. Spordikomitee ellukutsumisega likvideeriti Eesti Spordi Keskliit,

Eesti Olümpia Komitee, Eesti Kultuurkapitali Kehakultuuri Sihtkapitali Valitsus, eriala- ja maakonnaliidud, endised spordiseltsid ja klubid.

Spordikomitee oli liidulis-vabariiklik organ, alludes ühelt poolt Eesti NSV Ministrite Nõukogule, teiselt poolt NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuvale Kehakultuurija Spordikomiteele. Tulenevalt põhimäärusest seisnes Spordikomitee ülesanne elanikkonna kehalise kasvatuse ning kõrge kvalifikatsiooniga sportlaste ettevalmistamise teaduslikult põhjendatud süsteemi väljatöötamises ja elluviimises, kodanike laialdases kaasamises kehakultuuriga tegelemisele ning selleks vajaliku materiaal-tehnilise baasi arendamises. Spordikomitee juhtimise ja kontrolli alla kuulusid kõik Eestis korraldatavad spordiüritused. Spordikomitee koordineeris kehakultuurikaadri ettevalmistamist ja kaadri efektiivset kasutamist (Koik 1980: 20).

Kehakultuurikollektiivid viljelesid mitmesuguseid spordialasid ja tegevusvorme, kuid nende organisatsiooniline väljanägemine pidi olema ühetaoline, tegevuse juhtimine ettekirjutustele vastav ning ka sportimiskulud kandis lõviosas see baasasutus, mille liikmeist kollektiiv koosnes. 1989. aastal loetleti Eesti NSV-s 9507 kehakultuurikollektiivi, millest vaid 37 kandis spordiklubi nimetust. Kehakultuurikollektiivid küll soodustasid ja kandsid sportlikku tegevust, kuid ometi puudusid neil demokraatliku klubi tunnused: organisatsiooniline otsustusvabadus, isemajandav alge, mitteformaalselt ühinenud liikmeskond (liikmeiks võisid olla üksnes antud asutuse töötajad), ka piirduti reeglina vaid sportliku tegevusega. Kollektiivid olid asutuste ametiühingute organisatsioonide kureerida (Arvisto, Piisang 1996: 218).

1984. aastal loodi Eesti NSV Riiklik Kehakultuuri- ja Spordikomitee kui spordielu juhtiv riiklik organ. Eesti taasiseseisvumisega moodustati Spordikomitee järglasena Eesti Spordiamet, mille baasil 1996. aastal loodi Kultuuriministeeriumi juurde spordiosakond.

NSV Liidu sotsiaalse režiimi kokkukukkumisele järgnes ka selle ajastu spordikorralduse lagunemine. Kuna aga sport on selline valdkond, mis huvitab inimesi riigi geograafilisest asendist või poliitilisest korrast sõltumata, siis oli igati ootuspärane spordielu taastumine läbi klubilise reorganiseerumise. Sotsiaalteadlase

Indrek Tardi andmetel oli perioodil 1988 – 1995. a. loodud uutest seltsidest tervelt 10,3% spordiühendused ja –klubid (Aarelaid 1996: 174).

14. jaanuaril 1989 leidis aset Eesti Olümpiakomitee taastamine, mille presidendiks valiti Arnold Green. Samal ajal asuti spordialaliitude taastamisele, moodustamisele või reorganiseerimisele. Ehkki uuenenud olukorras olid spordialaliidud ja -föderatsioonid täieõiguslikud ja sõltumatud organisatsioonid hoolitsemaks oma ala käekäigu eest, vajasisid siiski rida ettevõtmisi koordineerimist üldisest suunast kinnipidamiseks. Selle eesmärgi täitmiseks kutsuti 17. mail 1990. aastal ellu Eesti Sporti Keskliit, mille esimeheks valiti Tiit Nuudi (Mandre 1996: 18).

1992. aasta sügisel esmakordselt välja pakutud idee Eesti Olümpiakomitee ja Eesti Spordi Keskliidu ühinemisest realiseerus 21. novembril 2001. aastal, mil kahe organisatsiooni baasil tekkis keskne mitteriiklik katuseorganisatsioon Eesti Olümpiakomitee (EOK). EOK presidendiks valiti Mart Siimann ning peasekretäriks Toomas Tõnise.

1.3. Eesti spordiorganisatsiooni struktuur

Alates 1989. aastal toimunud II Eesti Spordi Kongressist on Eesti spordis järgitud valdavalt Euroopa riikidele iseloomulikku spordi koha käsitlust ühiskonnas. Riigivõimu ja spordiorganisatsioonide vahel tasakaalustatud koostööle ning inimeste huvidest lähtuvalt on välja arenenud lai, hästi organiseerunud ja teovõimeline spordiorganisatsioonide võrgustik. Selles mudelis – mis on eesmärgiks ka Eestis – kehtivad kindlad märksõnad: usaldatavus, tööjaotus, suveräänsus ja subsidiaarsus (Siimann 2008).

Riigivõimu ja kohalike omavalitsuste organid tähtsustavad spordi sotsiaalset, tervistavat ja majanduslikku rolli ühiskonnas. Üldine rolli- ja tööjaotus erinevate institutsioonide vahel on spordipoliitika, sealhulgas rahastamise aluseks. Spordiorganisatsioonid on oma otsustes sõltumatud riigivõimust ning neil on õigus rahalisele või ainelisele toetusele oma eesmärkide elluviimiseks (Tõnise 2004).

Sport ja liikumisharrastus kuuluvad riiklikul tasandil Kultuuriministeeriumi valitsemisalasse ning seda valdkonda koordineerib ministeeriumis spordiosakond. Spordi ja liikumisharrastuse valdkonna finantseerimise ja arendamisega tegelevad ka Haridus- ja teadusministeerium, Kaitseministeerium, Sotsiaalministeerium, Keskkonnaministeerium ning Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Maavalitsuste kohustuseks on sporditegevuseks tingimuste loomine ning järelvalve teostamine riigieelarvest eraldatud vahendite kasutamise üle (Siimann 2008).

Spordi ja liikumisharrastuse kui erinevate ministeeriumide vahelise ja kõiki maavalitsusi ning kohalikke omavalitsusi kaasava valdkonna koordineerimiseks on Siimanni sõnul Vabariigi Valitsuse poolt moodustatud Eesti Spordi Nõukogu, mille tööd juhib kultuuriminister.

Spordialaliidud on vastavat spordiala (näiteks suusatamine, kergejõustik jm) harrastavate spordiklubide üleriigiline ühendus, kes spordiala rahvusvahelise spordialaliitude ning rahvusliku olümpiakomitee liikmena spordiala esindab ja kellel on ainuõigus korraldada üleriigilisi meistrivõistlusi ning anda vastavaid tiitleid.

Maakonna spordiliit on maakonnas tegutsevate spordiklubide ühendus, kes rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab maakonna sporti ja kellel on ainuõigus korraldada maakonna meistrivõistlusi ja anda vastavaid tiitleid. Eestis kõigis 15-s maakonnas on olemas maakondlik spordiliit. Lisaks on EOK liikmeteks 4 suurema linna (Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu) spordiliidud (Siimann 2008).

1.4. Eesti sporti reguleeriv seadus

Organiseerunud spordiliikumist mõjutavad nii traditsioonid ja kokkulepped kui ka seadused ja turg. 6. aprillil 2005. aastal Riigikogus võeti vastu spordiseadus eesmärgiga täpsustada spordi korraldamise üldised organisatsioonilised ja õiguslikud alused. Spordiseaduse uus redaktsioon hakkas kehtima 01. jaanuaril 2006. aastal. Seadus sätestab ka spordi finantseerimise alused ning spordiürituste korraldamise nõuded ja vastutuse nõuete rikkumise eest jne.

Spordiseaduse § 2 kohaselt tegelevad spordi korraldamisega riik, kohaliku omavalitsuse üksused ja spordiorganisatsioonid ning seda kogu rahva kehalise ja vaimse vormisoleku, sportliku eluviisi, samuti noorte sportliku eneseteostuse eesmärgil.

Spordiseaduses on sätestatud spordiorganisatsioonide (spordiklubi, maakonna spordiliit, spordialaliit, spordiühendus, rahvuslik olümpiakomitee) mõisted ning neile riigieelarvest toetuse eraldamise alused. Oluline on treeneri staatuse määratlemine, kellena saab spordiseaduse kohaselt töötada isik, kes omab treeneri kutsekvalifikatsiooni kutseeaduse tähenduses.

1.5. Eesti Suusaliit

Suusaspordi algusperioodi iseloomustas eelkõige selle arenemine ja levimine kaitsejõudude struktuuride kaudu, just seal hakati suusatamist massilisemalt harrastama. Eesti suusaspordi organiseeritud tegevuse alguseks tuleb lugeda 28.novembrit 1921, kui loodi Eesti Talvespordi Liit ning sellega astuti välja Eesti Spordi Keskliidust, kus seni oli tegutsetud talispordialade osakonnana. Aastaid 1927-1932 on nimetatud suusatamise sirgumiseks arvestatavaks spordialaks. 1935 võeti Eesti Talvespordi Liit rahvusvahelise suusaföderatsiooni (FIS) liikmeks. (Lääne 2007).

Nõukogude okupatsioon lõhkus peale kõige muu ka spordiorganisatsioonid ning Eesti Talvespordi Liidu viimaseks suusajuhiks jäi Gustav Laanekõrb, kes samuti langes repressiooni ohvriks. 1947 alles moodustati Eesti NSV suusasektsioon, mille etteotsa valiti presiidium ja mille tööd juhtis esimees. 1959. aastast moodustati Eesti NSV Suusaföderatsioon.

Eesti Suusaliidu tegevus taastati Eesti Talvespordi Liidu õigusjärglasena 25.05.1990 (www.suusaliit.ee). Eesti Suusaliit (ametliku lühendina ESL) on suusaspordi erinevaid alasid, s.o. murdmaasuusatamine, suusahüpped, kahevõistlus, mäesuusatamine ja lumelaud arendavate ja harrastajaid koondavate juriidiliste isikute vabatahtlik mittetulunduslik liit. (www.eok.ee).

Iseseisvusega kaasnenud muutused löid uutel alustel tegutseva organisatsiooni, mille nappis oskusi, kogemusi ja raha. Pärast 1993.aasta Faluni MM avaldati meedias arvamust, et suusaspord pole eestlaste jaoks ja suusaspord (viletsad tulemused) pigem häbistab Eesti riiki. Allar Levandi taandumisega spordis hakkas ka seni vähegi kuulsust toonud kahevõistlus ära vajuma, mäesuusatamine ja suusahüpped olid praktiliselt olematud (Lääne 2007). Kuni 1998. aasta Nagano taliolümpiani pidi ESL võitlema oma eksistentsi eest, Nagano olümpiast algas Eesti suusatamise tõus, mida ajakirjanduses on Eesti suusatamise imeks ja edulooks nimetatud. 2002. aastal Salt Lake City taliolümpiamängudel võideti murdmaasuusatamise esimesed olümpiamedalid läbi ajaloo, Andrus Veerpalu kuld – ja hõbemedal ning Jaak Mae pronksmedal tegid suusatajatest rahvuskangelased. Koos sportlastega tõusis sangariks ka meestekoondise peatreener Mati Alaver, kes kogu ettevalmistuse ideoloog ja läbiviija oli. Tänapäevaks on Eestil murdmaasuusatamises kaks kahekordset olümpiavõitjat. Torino Olümpiamängudel võidetud 3 kuldmedalit (Kristina Šmigun 2 ja Andrus Veerpalu 1) murdmaasuusatamises tõstsid ühiskonna ootused nii kõrgele, keeruline kui mitte võimatu on viimase olümpia tulemusi veelgi parandada.

2005. aasta veebruaris toimusid maailmameistrivõistlused (MM) Obersdorffis, mis eestlastel aga ebaõnnestusid. ESL-du suhtes meedia küll avaldas kriitikat, aga järgmise aasta Torino olümpiamängud võtsid peagi tähelepanu endale. Pärast üliedukat olümpiat 2006, osutus 2007.aasta taas suusatajatele saavutustelt ebaedukaks, kuigi sel aastal ei toimunud tiitlivõistlusi, siis Maailma karikavõistluste (MK) etappidel esinesid meie sportlased (meedia) oodatust kehvemini. Natuke leevendust spordifännidele tõi Jaak Mae hõbemedal Otepää MK-l.

Eesti Suusaliit on kasutanud oma meediasuhete korraldamises alates 2004.aastast kommunikatsioonibüroo JLS (Jugaste, Liiva ja Seimann) teenuseid. Igapäevaselt tähendab see pressiteadete saatmist ja suuremate meediaürituste korraldamisega seonduvat, nõustamist kasutatakse just eriolukordades (näiteks Andrus Veerpalu kiiruse ületamine). ESL on läbi viinud juba mitmeid aastaid meediakoolitusi oma koondise sportlastele, mis on toimunud samuti kommunikatsioonibüroo vahendusel. Üks tähtis roll on JLS-l veel, nimelt müüb firma oma klientidele suusatamise edulugu ehk siis ESL sponsori üheks väga suur osa käib läbi kommunikatsioonibüroo.

Meediaga suhtlemises on alaliidusiselt kokku lepitud kõneisikud ning valdkonnad, mida keegi kommenteerib. Murdmaasuusatamise sportlaste ettevalmistusest räägib Mati Alaver, muudel teemadel annab informatsiooni peasekretär Jüri Järv, seda isegi kahevõistluse ja suusahüpete osas. Jüri Järve sõnul on praegu eesmärk kõikide alade peatreenerite jõulisem osalemine meedias ning peasekretäri distantseerumine kõneisiku rollist, vähemalt sportlaste ettevalmistuse ja saavutuste osas.

Eesti Suusaliidu kõrgeimaks organiks on Eesti Suusaliidu üldkogu, mis toimub korralisena üks kord aastas. Üldkogude vahelisel ajal juhib Eesti Suusaliidu tööd Eesti Suusaliidu juhatus, kes otsustab kõik küsimused, mis ei kuulu üldkogu ainupädevusse. ESL kõrgeim esindusorgan on president, kes kuulub ka juhatusse. Nii juhatus kui president valitakse neljaks aastaks. Eesti Suusaliidu peasekretär on Eesti Suusaliidu sekretariaadi ja kogu palgalise aparaaadi juhiks ning moodustab Eesti Suusaliidu alaliseks tegevuseks vajaliku meeskonna (www.suusaliit.ee).

Eesti suusatamist on juhtinud pärast taasiseseisvumist: president Arnold Green 1984-1993, president Andres Bergmann 1993-1999 ja president Toomas Savi alates aastast 1999 tänaseni; peasekretär Kaarel Zilmer 1995-2001, peasekretär Raul Kinks 2001-2004 ja peasekretär Jüri Järv alates 2004 tänaseni.

1.6. Eesti Kergejõustikuliit

Eesti kergejõustiku vanust hakati lugema 1909.aastast “Abergi” esimesest kergejõustikuvõistlusest alates. Toona oli kavas 100 m jooks, kaugus- ja kõrgushüpe, odavise, kuulitõuge ja pallivise. Algsetest jalgrattaseltsidest kujunesid spordiseltsid, kus harrastati ka “*kergatleetikat*”, mis kogus järjest populaarsust. 1912 – 1917 pidasid Eesti spordiseltsid tihedalt jõuproove Venemaa sportlastega, tänu millele arenes Eesti kergejõustik, 1916 kuulus 29-st Venemaa kergejõustikurekordist 16 Eesti atleetidele (Tuulik 1984).

20.veebruaril 1920 moodustati Eesti Spordiliit, millel lasus kogu Eesti spordiliikumise organiseerimine. Kuna Eesti Spordiliit ei tulnud toime kogu spordi kureerimisega, siis reorganiseeruti 13.02.1926 Eesti Kerge-, Raske- ja Veespordiliiduks. 1928. aastast moodustati iga ala juurde hooldav komisjon, et tõsta

spordialade (kergejõustik, maadlus, tõstmine, poks, ujumine, võimlemine, jalgratas) taset (Tuulik 1984).

1935 loodi Eesti Kergejõustiku ja Rattasõidu Liit ning veel samal aastal 06.10.1935 lõpuks Eesti Kergejõustikuliit. Peale Teist Maailmasõda toimus tegevus Eesti NSV Kergejõustikuföderatsioonina. 1944. aastal asusid riikliku organisatsiooni kõrval tegutsema ühiskondlikud Eesti NSV kergejõustikusektsioonid erinevates linnades, asulates, kergejõustiku viljelemine oli saanud laialdaselt riikliku toetuse osaliseks (Tuulik 1984).

Eesti Kergejõustikuliidu tegevus taastati 16.03.1990 ning edasine tegevus toimus kergejõustiku aktiivi omavahelisi pingeid maandades ja raske majandusliku olukorraga võideldes. Tähtsaimateks tegevussuundadeks olid spordihallide püstitamise ja turgutava võistlussüsteemi juurutamine (Teemägi 1990).

Nõukogude Liidu süsteemis kasvanud atleedid hakkasid spordiareenilt lahkuma ning kergejõustikul ei olnud ette näidata rahuldavaid sportlike tulemusi. Kehva majandusliku olukorra parandamiseks hakati taotlema Euroopa karikavõistluste läbiviimise õigust, sellega kaasnes ka maailmajao alaliidust Eesti Kergejõustikuliidule märkimisväärne rahaline toetus nii, et võistluste korraldamise õigust taotleti pea iga aasta (Tserp 2005).

Taasiseseisvunud perioodi üheks tipphetkeks võib kindlasti lugeda Erki Noole olümpiavõitu 2000. aastal Sydney olümpiamängudel. Üldse on Erki Nool mänginud kergejõustikus päris olulist rolli ja seda just tänu oma kriitilistele ütlemistele, mis läbi meedia EKJL juhtidele suunatud olid.

2003.aasta lõpus Noole ja tollase peasekretäri Erik Pallase tülis, mida palju läbi meedia kajastati, kaldus avalikkus olümpiavõitja poole, kuna teine osapool oli lihtsalt üks ametnik ning lõpuks päädis kogu konflikt EKJL presidendi Neinar Seli ja peasekretär Erik Pallase töösuhte lõppemisega EKJL-s (SL Õhtuleht 10.12.2007). Praeguseks tippspordiga lõpetanud endine kümnevõistleja on jätkuvalt kriitiline ja sõnakas ning meedia poolt meeeldi kasutatav allikas.

Taasiseseisvumise algaastatega võrreldes on Eesti kergejõustiku saavutused paranenud ning kindlasti on viimaste aastate sportlikud tippetked seotud 2004 Ateena olümpiamängudel Aleksander Tammerti pronksmedaliga kettaheites. 2005. aasta oli läbi aegade edukaim (Pullerits 26.08.2005), selle säravamad saavutused olid odaviskaja Andrus Värniku maailmameistri tiitel ning Gerd Kanteri kettaheite hõbemedal maailmameistrivõistlustelt. 2007. aasta oli edukas Gerd Kanterile, kes tuli maailmameistriks, kuid ülejäänud kergejõustiklaste tulemused polnud sugugi kõige paremad. Aastal 2008 on ühiskonna ootused seotud Pekingi olümpiamängudega ning surve spordialaliidule aga kõige rohkem kindlasti sportlastele jätkuvalt tõuseb.

Eesti Kergejõustikuliidu meediasuhtlus on korraldatud läbi suhtekorraldusfirma KPMS ja Partnerid alates 2006. aastast. Sellest ajast on ka kokkulepped, kes on kõneisikud ja kes mida meedias kommenteerib. Alaliidu presidendi Erich Teigamägi sõnul on peatreener Aivo Normak see, kes suhtleb meediaga seoses sportlaste ja nende ettevalmistusega, peasekretär Urmo Raiendi valdkond meediasuhtluses on alaliidu tegevus, EKJL seonduvad võistlused jm. organisatsiooni korraldusega seonduv. President annab kommentaare kui on kompetentne vastama, kõiki EKJL juhatuse otsuseid kommenteerib ainult spordialaliidu president. Tähtsamatel meediaüritustel, k.a. suuremad võistlused on alati kohal KPMS ja Partnerid esindaja, kes koordineerib ka EKJL infolehe väljaandmist ja korraldab kõikide EKJL pressiteadete levitamise. Alaliidul ei ole kindlat kontaktpersoni PR firmaga suhtlemiseks, vaid KPMS-l on kindel persoon, kes jälgib, organiseerib ja teostab kergejõustikuliiduga seonduvat meediasuhtlust.

2005. aastal ei olnud meediasuhtlus nii põhjalikult organiseeritud. Spetsialistide abi ei kasutatud, spordialaliidu president Sven Mikser poliitikuna omas kogemust meediaga suhtlemisel. Meediale andsid kommentaare peasekretär Marek Helinurm ja ala president. Tollase peatreeneri Aivo Normaku sõnul pressiteateid sellisel kujul nagu täna välja ei saadetud, spordiga seotud teemadel suhtles meedia otse sportlaste ja treeneritega ning alaliiduga seonduvat kommenteerisid president ja peasekretär.

Eesti Kergejõustikuliit (ametliku lühendina EKJL) on mittetulundusühing, mis edendab ja koordineerib kergejõustikualast tegevust Eestis, tegutseb avalikes huvides ja ühendab kergejõustiku alal tegutsevaid mittetulundusühinguid (enamasti spordiklubisid). EKJL kõrgeimaks organiks - üldkoosolekuks on tema liikmete

esindajatest koosnev koosolek - volikogu. Alaliidu tegevust juhib minimaalselt 7-13 liikmeline juhatus, mille koosseisu koos peasekretäri (tegevjuht) esitab volikogule kinnitamiseks president. President valitakse ja juhatus kinnitatakse neljaks aastaks (üheks olümpiaadiks) (www.ekjl.ee).

Kõik kergejõustikus harrastatavad alad jagunevad 5 alarühma: kiirjooks (100 m jooks, 200 m jooks, 400 m jooks, 110 m tõkkejooks, 200 m tõkkejooks, 400 m tõkkejooks, 4x100 m teatejooks, 4x400 m teatejooks), kestvusalad (kesk- ja pikamaajooksud: 800 m-, 1500 m -, 3000 m-, 5000 m – ja 10000 m jooks, 3000 m takistusjooks, poolmaratoni ja maratonijooks, 20 km ja 50 km käimine), mitmevõistlus (kümnevõistlus:100 m jooks, kaugushüpe, kuulitõuge, kõrgushüpe, 400 m jooks, 110 m tõkkejooks, kettaheide, teivashüpe, odavise, 1500 m jooks; seitsmevõistlus), heitealad (kuulitõuge, odavise, kettaheide, vasaraheide), hüppealad (kaugus-, kõrgus- ja teivashüpe).

Alljärgnevalt on välja toodud Eesti Kergejõustikuliidu juhid alates 1990. aastast: President Peeter Laane 1990-1992, president Enn Rohula 1992-1999, president Neinar Seli 1999-2004, president Sven Mikser oktoober 2004-2006 ja president Erich Teigamägi 2006 kevadest kuni tänaseni. Peasekretär Rein Aun 1990-1993, peasekretär Mart Liigand 1992-1998, peasekretär Jaak Uudmäe 1998-1999, peasekretär Peeter Tishler 1999-2002, peasekretär Erik Pallase 2002-2004, peasekretär Marek Helinurm oktoober 2004-2006 ja peasekretär Urmo Raiend 2006 kevadest tänaseni.

1.7. Representatsiooni mõiste

Stuart Hall'i sõnul on representatsioon ehk kujutamine tähenduse loomine läbi keele. Hall on kirjeldanud kolme teoreetilist lähenemist representatsioonile, millest võib mõelda kui katsetest vastata küsimusele „Kust tulevad tähendused?“. Esiteks eristab Hall peegeldavat ehk reflektiivset lähenemisviisi, mille kohaselt peitub tähendus reaalses maailmas olevas objektis, persoonis, idees või sündmuses eneses. Keel toimib nagu peegel, mis peegeldab tähendusi nagu nad maailmas eksisteerivad. Teiseks on tahtlikkuse lähenemisviis, mis ütleb, et sõnad tähendavad seda, mida ütleva nendega mõtleb. Kolmas lähenemine representatsioonile on konstruktsionistlik. Selle lähenemise kohaselt ei tähenda asjad iseenesest midagi, neile konstrueeritakse

tähendused representatsioonisüsteemide abil ehk me ise anname neile tähenduse. Konstruksionistlik lähenemine ütleb, et tähendused muutuvad pidevalt ajas ja nad ei saa kunagi valmis (Hall 2000).

Representatsioon seob tähenduse keele kultuuriga ning representatsioon on oluline osa tähenduse tootmise ja vahetamise protsessist kultuuri liikmete vahel. Hall (2000) märgib, et keel on privilegeeritud meedium, mille abil me mõtestame asju ning läbi mille luuakse ja vahendatakse tähendusi. Keel on meedium, mille läbi kultuuris representeeritakse mõtteid, tundeid, ideesid. Tähendused tekivad läbi representatsiooni protsessi, kui asjal/teemal on inimese jaoks tähendus, siis saab rääkida selle asja/teema representatsioonist. Ühe kultuuri liikmed peavad jagama sama kultuurikoodi. Representatsioon on alati interaktiivne, nii vastuvõtja kui saatja on protsessi aktiivsed osapooled, ja funktsioneerib kui dialoog. Seda dialoogi hoiab alal jagatud kultuurikood, mis aga ei garanteeri, et tähendus säilib alati muutumatuna.

Keel objekteerib jagatud kogemused ja teeb nad kättesaadavaks kogu lingvistilisele kogukonnale, objekteerib ka uued kogemused, sidudes nad olemasolevatega. Ühised kogemused saavad ühise tähenduse (Berger ja Luckmann 1991).

Representatsioon on alati subjektiivne, see on ajakirjaniku poolt valitud, töödeldud ja edastamise vormi tulemus, mis aga ei pruugi olla ega saagi ilmselt olla täiesti objektiivne.

1.8. Põhinõuded meediale

Meedia hindamise põhiaspektideks McQuaili järgi on vabadus, tasakaalustatus, mitmekesisus, info kvaliteet, sotsiaalne korraldus ja solidaarsus ning kultuuriline korraldus.

Kommunikatsioonivabadusel on kaks aspekti: pakkuda laia arvamuste valikut ja reageerida sotsiaalsele nõudmisele või vajadusele. Tasakaalustatus taotleb võimalikult vähest diskrimineerimist või kallutatust saatjate ja vastuvõtjate juurdepääsus meediale. Reaalne võimalik tasakaalustatus sõltub ühiskonna sotsiaalse ja majandusliku arengu tasemest ja selle meediasüsteemi kompetentsist. Mitmekesisus kui vabadusest tulenev kasu on eriti oluline, kuna see toetab progressiivsete muutuste

normaalseid protsesse ühiskonnas. Kaks peamist mitmekesisuse kui võrdse kohtlemise varianti: 1) kõigil on meedias esinemiseks võrdsed võimalused ja 2) õiglane ja asjakohane juurdepääs meediale (McQuail 2000: 149-154).

Ajakirjandus peaks pakkuma võrdseid juurdepääsuvõimalusi erinevatele sotsiaalsetele ja kultuurilistele vähemustele ning tema struktuuris ja sisus peaks peegelduma proportsionaalselt erinevad sotsiaalsed, majanduslikud ja kultuurilised realiteedid. Meedia peaks olema foorumiks ühiskonna erinevatele huvidele ja vaatepunktidele ning pakkuma sisu, mis võimaldab teha valikuid ja saada vaheldust vastavalt vastuvõtja vajadustele ja huvidele (McQuail 2000: 154).

Infokvaliteediga seonduv mõiste on objektiivsuse mõiste. McQuaili järgi nõuab objektiivsus õiglast ja võrdset suhtumist nii teadete allikasse kui ka objektidesse. Objektiivsuse peamised tunnused hõlmavad erapooletut ja neutraalset suhtumist teate objekti, mis tähendab subjektiivsuse või isikliku seotuse puudumist. Samas ei tohi olla ka poolehoidu arutluse all olevas küsimuses. Teadete edastamise protsess ei saa olla subjektiivne ega tohi sekkuda edastavasse reaalsusse. Vaieldavate faktidega teemade käsitlemisel tuleb kasutada erinevaid vaatenurki ning pidada võrdselt oluliseks erinevate osapoolte seisukohti. Alternatiivsetele lähenemisviisidele, faktidele ja nende versioonidele tuleks anda võrdselt ruumi ja aega (McQuail 2000:155).

Objektiivsus on seotud pigem valiku protsessi kui esitamise vormiga, nõudes, et valik toimuks vastavalt selgetele sidusatele põhimõtetele selle kohta, mis on oluline vastuvõtjale ja/või ühiskonnale (Nordenstreng 1974 McQuaili 2000 kaudu).

Sotsiaalne korraldus ja solidaarsus tähendab kohustusi alternatiivsete sotsiaalsete gruppide ja subkultuuride ees. Meedia peab pakkuma erinevatele gruppidele kanaleid vastastikuseks kommunikatsiooniks, ta võib anda oma panuse sotsiaalsesse integratsiooni. Meedia peaks jälgima avalikkuse aktsepteeritud norme. Kultuurilise korralduse puhul on käsitlus lähedane sotsiaalsele korraldusele, tähelepanu keskendub domineeriva kultuuri ja võimalike alternatiivide või subkultuuride vahekorrale. Meedia sisu peaks olema oluline hetkel tüüpilise sotsiaalse kogemuse seisukohalt ning peaks peegeldama antud ühiskonna keelt ja kaasaegset kultuuri (McQuail 2000:159-162).

1.9. Auditoorium

Auditooriumi saab defineerida mitmel erineval üksteisega kattuvatel viisidel: koha kaudu (kohaliku meedia puhul); inimeste kaudu (kui meediat iseloomustatakse tema võime kaudu tekitada hui kindlate omadustega inimestes); meediumi või kanali kaudu (seotud tehnoloogia ja organisatsiooniga); teadete sisu kaudu (teemad, stiil, žanrid); aja kaudu (näiteks päevane auditoorium või muutuv auditoorium) (McQuail 2000:322).

Auditoorium ootab, et meedia vastaks moraali ja hea maitse normidele, vahel veel teistelegi väärtustele, mis puudutavad kohalikku kogukonda, patriotsimi ja demokraatiat. Auditoorium on meedia kvaliteedi suhtes tundlik poliitilise eelistuse ja õigluse osas, asetades sageli rohkem rõhku erapooletusele ja usaldusväärsele kui meedia väljendusvabadusele. Auditoorium võib olla sallimatu äärmuslike või hälbeliste poliitiliste vaadete avaliku väljendamise suhtes. Need auditooriumi loodud normid informatsiooni suhtes viitavad terviklikkuse ja täpsuse, arvamuste tasakaalustatuse ja mitmekesisuse vajadusele. Uudisallikate üle otsustatakse sageli nende suhtelise usaldusväärse alusel (Gaziano ja McGarth 1987 McQuaili 2000 kaudu).

Vabaduse ja mitmekesisuse tingimustes valivad auditooriumid oma meedia-allikad vastavalt isiklikule eelistusele ja arusaamadele sellest, mis on oluline ja huvitav. Kuigi me saame valida oma meediakanali ja konkreetse sisu, võime kergesti olla rahulolematud mõne meediaesituse aspektiga. Me oleme pidevalt vastamisi vajadusega selekteerida ja hinnangut anda, see sisaldab valikute tegemist selle vältimiseks, mis meile ei meeldi (McQuail 2000).

Auditooriumi roll on muutunud ajaga passiivselt vastuvõtult info otsimise, konsulteerimise ja interaktsiooni suunas. Sellest hoolimata vajab auditoorium endiselt värvavahte ja toimetustlikku suunanäitamist, paljudel inimestel puudub soov, vajadus või oskus ise valikuid teha ja teateid lahti mõtestada, et kommunikatsioonis osaleda (McQuail 2000:108).

1.10. Trükimeedia ja sport

Ajaleht erineb kultuurilise kommunikatsiooni teistest vormidest: see on orienteeritud üksikisikust lugejale, lähtub reaalsusest, sellel on tarbimisväärtus, seda ei säilitata, see on ilmaliku sisuga ja uue klassi, linnas elavate äri-ja erialainimeste vajadustega. Ajaleht võib tänapäeval olla niihästi meelelahutuslik meedium või tarbija teejuht või poliitiliste ja ühiskondlike sündmuste infoallikas (McQuail 2000).

Trükimeedia loob enam ruumi spordi ajakirjanduslikuks analüüsiks kui televisioon või raadio. Trükimeedias esineb rohkem arvamuslimikku materjali (Rowe 2003 Kull 2005 kaudu). Tavalised uudised teevad sihtgrupi teadlikumaks, kuid olemuslood võivad teha sihtgrupid intiimsemaks, ekspertlikumaks, arvamuslimikumaks ja seega suurema kirega toetavamaks (Helitzer 2001 Kull 2005 kaudu).

Sport pole ainult võistlused ja nende tulemused. Mida aeg edasi, seda olulisemaks on tõusnud see, mis toimub tippspordi ümber: invasport, harrastusalad, uued ja ebatavalised spordialad, doping, sport ja raha, sport ja korrupsioon, sponsorid, spordiametnikud, uued suunad varustuses, treenerid, arstid, fännid, publik, võistluspaigad jne. (Hennoste 2001:185).

Sporti võib kajastada eelkõige kahel viisil: meelelahutuse või patriootilise tegevusena. Esimesel juhul saavad enam mahtu maailmas enim vaadatud spordialad (Vormel-1, tennis jms) ning lisaks spordiala ümber olevad probleemid ja konfliktid. Teisel juhul saavad keskse koha kohalikus spordis olulisemad alad ja sportlased: Eestis näiteks korvpall, kümnevõistlus, murdmaasuusatamine jms. Pole võimalik öelda, kumb lähenemine on parem. Valik on ajalehe enda teha (Hennoste 2001).

1.11. Uurimisküsimused ja hüpoteesid

Uurimuse eesmärgiks on saada ülevaade kahe eduka ja suure spordialaliidu representeerimisest trükimeedias. Millisena kujutatakse Eesti Suusaliitu ja Eesti Kergejõustikuliitu, millised on teemad, mida spordialaliitudega seoses käsitletakse.

Uurimust läbivad küsimused on:

- Millisena on Eesti Suusaliitu ja Eesti Kergejõustikuliitu kujutatud Postimehes, Eesti Päevalehes, SL Õhtulehes ja Spordilehes aastal 2007?

Milliseid teemasid ja kuidas (mille või kelle vahendusel) representeeritakse, milliseid aspekte on esiletõstetud ja millised on tahaplaanile jäetud? Milliseid aspekte üldse ei kajastatagi?

- Kas 2005 ja 2007 aasta representeerimises on märgatavaid erinevusi?
- Millised on kahe spordialaliidu representatsiooni erinevused?
- Millist stiili artiklites kasutatakse, kas on hinnanguid, sildistamist, objektiivsust, neutraalsust?
- Kas spordialaliitude kajastamises on väljaannete vahel olulisi erinevusi?

Hüpoteesid:

- ESL ja EKJL representatsioon on erinev.

Kuna tegu on erineva hooaja spordialadega, siis ühel kindlal perioodil ei saa representatsioon olla sarnane. Erinevad isikud spordiala juures loovad eelduse ka erinevaks representatsiooniks.

- 2005 ja 2007 representatsioon on erinev.

Sportlikud tulemused määravad suure osa meedia tähehelepanust, vastavalt tulemustele toimub ka representatsioon.

- ESL kajastatamisel on põhiteemaks sportlikud tulemused ehk esiplaanil on suusatamine.

Meediasuhtluse oskuslik korraldamine ei taga, aga loob eeldused soovitud teemade kajastuseks meedias. Positiivsete kangelaste olemasolu toetab positiivset meediarepresentatsiooni.

- EKJL puhul on samuti kajastuse keskseks teemaks sportlikud tulemused, aga ka isikudevahelised vastuolud on meedia fookuses.

Ajakirjandus otsib intriigi, sest see müüb. Mida rohkem on säravaid ja erilisi isikuid, seda suurem võimalus on ka vastuolude tekkimiseks. Kergejõustikusse kuuluvad paljud erinevad alad ja seega palju inimesi, mis annab ka võimaluse vastuolude tekkimiseks ja meediasse jõudmiseks.

- Väljaanded kajastavad spordialaliituseid erinevalt.

Väljaandes ilmuvad artiklid on neid kirjutavate ajakirjanike “nägu”. Ajakirjanikud nagu ka ülejäänud inimesed omavad teatud eelistusi ja subjektiivset arvamust. See, mis lugejani jõuab on ajakirjaniku nägemus antud olukorrast, persoonist vm. Isiklikud eelistused ja sümpaatia määravad oluliselt spordiala käsitlemise meedias.

2. UURIMISMETOODIKA

2.1. Uurimise valim

Uurimise materjaliks on kahe suurema ja sarnase profiiliga päevalehe Postimees ja Eesti Päevaleht 2007. aastal ilmunud artiklid, mis kajastavad Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergejõustikuliiduga seonduvat. Eraldi olen uurimisobjektiks võtnud Spordilehe, mis ilmub kord nädalas Eesti Päevalehe vahel, kuid aastal 2005 ilmus kord nädalas eraldi väljaandena ning, mis eeldatavasti peaks kõige põhjalikumalt kajastama spordialaliitude tegevusi. Kolmandaks suunaks valisin tabloidlehe SL Õhtuleht, seal kajastatavad artiklid kahe spordialaliiduga seonduvalt.

Algmaterjal on kogutud, kasutades Postimees, Eesti Päevaleht ja SL Õhtuleht võrguversioonide otsingumootorites sõnu: *kergejõustikuliit*, *kergejõustikuliidu*, *suusaliit* ja *suusaliidu* ning erinevalt 2005. aastast Eesti Päevalehe puhul lisaks otsingusõnu *suusa* ja *kergejõustik*. Leitud artiklitest, mida oli 552, jäi pärast sorteerimist alles 57. Eemaldasid artiklid, mis sisaldasid ainult tulemuste või võistlusteks valmistumist ning, mis ei olnud seotud spordialaliidu kui organisatsiooni otsese või kaudse tegevuse kajastamisega. 57-le päevalehtede Postimees, Eesti Päevaleht ja SL Õhtuleht artiklitele lisasin Spordilehest leitud kirjutised, mis sisaldavad Suusaliidu või Kergejõustikuliiduga seotud tegevust või hinnangut. Spordilehe 9 artiklit leidsin ilma üldkogumit tegemata, käsitsi 2007. aasta lehed läbi töötades.

Kokku vastas algmaterjalide kogumisel otsingukriteeriumitele 66 artiklit (tabel 1), mis jagunesid järgmiselt: Eesti Suusaliidu kohta ajalehes Postimees 15 artiklit, Eesti Päevaleht 7 artiklit, SL Õhtuleht 7 artiklit ning Spordileht 4 artiklit ehk kokku 33 artiklit; Eesti Kergejõustikuliidu kohta Postimees 16 artiklit, Eesti Päevaleht 4 artiklit, SL Õhtuleht 8 artiklit ja Spordileht 5 artiklit ehk kokku 33 artiklit.

Tabel 1.

	ESL	EKJL	Kokku
Postimees	15	16	31
Eesti Päevaleht	7	4	11
Spordileht	4	5	9
SL Õhtuleht	7	8	15
	33	33	66

2005. aasta algmaterjal on kogutud samadel põhimõtetel nagu 2007, kasutades Postimees, Eesti Päevaleht ja SL Õhtuleht võrguversioonide otsingumootorites sõnu: *kergejõustikuliit*, *kergejõustikuliidu*, *suusaliit* ja *suusaliidu*. Leitud artiklitest, mida oli 280, jäi pärast sorteerimist alles 52. Päevalehtede artiklitele lisasin Spordilehest leitud kirjutised, mida oli kokku 15 artiklit ning need leidsin käsitsi 2005. aasta lehed läbi töötades.

Kokku vastas algmaterjalide kogumisel otsingukriteeriumitele 67 artiklit (tabel 2), mis jagunesid järgmiselt: Eesti Suusaliidu kohta ajalehes Postimees 15 artiklit, Eesti Päevaleht 3 artiklit, SL Õhtuleht 7 artiklit ning Spordileht 3 artiklit ehk kokku 28 artiklit; Eesti Kergejõustikuliidu kohta Postimees 12 artiklit, Eesti Päevaleht 9 artiklit, SL Õhtuleht 7 artiklit ja Spordileht 11 artiklit ehk kokku 39 artiklit.

Tabel 2.

	ESL	EKJL	Kokku
Postimees	15	12	27
Eesti Päevaleht	3	9	12
Spordileht	3	11	14
SL Õhtuleht	7	7	14
	28	39	67

2.2. Uurimismeetodid

Käesolevas uurimistöös kasutan kombineeritult kvantitatiivset ja kvalitatiivset kontentanalüüsi. Analüüsiühikuks on artikkel, mille põhjal otsutatakse tunnuste iseloomu üle.

Kontentanalüüs on meediatekstide süstemaatilise, kvantitatiivse ja objektiivse kirjeldamise meetod, mis on kasulik tekstide klassifitseerimiseks, mõju määratlemiseks, erinevate kanalite või erinevate perioodide võrdlemiseks, samuti sisu ja tegelikkuse võrdlemiseks. Kontentanalüüs ei sobi sisu varjatud tähenduseväljatoomiseks, kuid kontentanalüüsi abil saab leida teatavaid meedia kvaliteedi näitajaid (McQuail 2000:445).

Daniel Riffe järgi kujutab kontentanalüüs endast vaatlemise ja empiirilise kinnitamise süsteemina uurimismeetodit, mis püüab läheneda tekstile objektiivselt. Võttes vaatluse alla suuremaid kontseptsioone ja nõ tõlkides neid mõõdetavateks komponentideks, moodustab kontentanalüüs empiirilise põhja, et varustada teabega ja toetada edasist teoreetilist uurimistööd. Kontentanalüüsi väärtus peitub selles, et meetod liigub kaugemale isiklikust tõlgendamisest ja subjektiivsest analüüsist. (Riffe, Afanasjev 2004, kaudu).

Samas on selge, et kontentanalüüsi ei saa pidada ka täiesti objektiivseks. Analüüsija isik ja analüüsi meetodi väljatöötamine ning uurimisküsimuste püstitamine on teataval määral kindlasti ka subjektiivsed. Pole vahet, kas tegu on kvantitatiivse, kvalitatiivse või kombineeritud analüüsiga. (Krippendorff, Afanasjev 2004, kaudu).

Kvalitatiivse analüüsi puhul pööratakse tähelepanu pigem peidetud või tähenduslikule sisule, see võimaldab kodeerida tõenäolist lugejatepoolset vastuvõttu. Loeb see, et suudetaks leida ja seostada omavahel kategooriad, mis võtaks kokku teksti olulised tähendused. (Kalmus 2004)

Mcnamara järgi on kolm kvalitatiivse kontentanalüüsi tehnikat 1) tüüpiliste ja representatiivsete näidete valimine, 2) negatiivsete ja ümberlückkavate näidete valimine ja 3) erandlike või vastuoluliste näidete valimine. (Afanasjev 2004)

Töö sisukuse huvides kasutan ka eksperhinnanguid, mille saamiseks viisin läbi ekspertintervjuud. Intervjuueritavateks valisin järgmised isikud:

- 1) Mati Alaver, kes on murdmaasuusatamise peatreener ja ESL juhatuse liige ning suusatamise eduloo autor, Eesti Olümpiakomitee liige. Väga respektieritud arvmusliider ESL-s.
- 2) Erki Nool, kes on olümpiavõitja kümnevõistluses, Euroopa Kergejõustikuliidu Arengukomitee liige, Eesti Olümpiakomitee liige, riigikogu liige. Meedia poolt respektieritud ja palju tsiteeritud kõneisik.
- 3) Mart Siimann, kes on Eesti spordi katuseorganisatsiooni Eesti Olümpiakomitee (EOK) president. Nii EKJL kui ESL kuuluvad mõlemad EOK liikmete hulka.
- 4) Priit Pullerits, kes on ajalehe Postimees ajakirjanik ning antud töö kõige produktiivsem, kriitilisem ja emotsionaalsem lugude autor.

Lisades toon välja Priit Pulleritsuga tehtud intervjuu transkriptsiooni ja teiste intervjuude kokkuvõtted.

2.3. Kontentanalüüsi läbiviimise meetodid

Kvantitatiivse kontentanalüüsi läbiviimisel lähtusin järgnevatest põhimõtetest nii 2005. kui 2007. analüüsi puhul:

* Artikli žanrid jagasin arvamusalusteks või kommentaarideks; olemusalusteks, mille hulka arvasin ka intervjuud. Uudisteks lugesin kõik nii pikemad kui lühemad uudislood.

* Artikli suunitluse jagasin fakte esitavaks (nt. *sportlane treenib*), analüütiliseks (nt. *miks sportlane jookseb kiiresti, võib olla on selleni viinud õige toitumine ja erinevad treeningvõtted*) ja hinnanguid andvaks ehk eelistustest teatavaks (nt. *sportlane peaks rohkem treenima*). Fakte esitava vormi juurde arvasin ka kõik intervjuud. Analüütiliseks sõnumi vormiks pidasin neid, kus autor on üritanud arutluse käigus leida probleemile/küsimusele/nähtusele põhjuseid ja lahendusi. Hinnanguid andvaks määrasin artikli, kus autor iseloomustab või hindab kellegi/millegi tegevust ilma sügavama või põhjalikuma analüüsita.

* Temaatilise fookuse puhul jälgisin erinevate teemade kajastatust. Üles märgitud said kesksemad ehk siis ühe artikli kohta võis olla mitu teemat, mis omavahel tihedalt seotud (nt. Teigamägi 03.04.2007, teemaks tipud, järelkasv, raha ja koostöö teiste struktuuridega).

* Artikli emotsionaalse intensiivsuse määramine on töö autoripoolne kui lugeja subjektiivne arvamus. Näiteks sellise artikli nagu "*Kuninganna kägistajad*" või "*Hauakaevajad kuldsel fassaadil*" määrasin väga tugeva emotsionaalsusega looks, kuna tegu on tõsise süüdistusega teatud personide suunas. Sellised väljendid alaliidu suunas nagu näiteks "*mõjub nagu Molotovi-Ribbentropi pakti lisaprotokoll*" said määravaks tugeva emotsionaalsusega artikliks kvalifitseerumisel.

* Aktiivseks tegelaseks liigitasin kõik personid, kes otseselt artiklis sõna saavad. Passiivseks tegelaseks määrasin kõik need, kes otseselt sõna ei saa, kui osalevad kaudselt artiklis. Seega ühes artiklis esines enamasti mitu aktiivset või passiivset tegelast, kuna ei olnud võimalik kõige aktiivsemat või passiivsemat tegelast välja selgitada.

* Aktiivseid ja passiivseid tegelasi määrates, kui ei olnud otseselt konkreetset sportlast silmas peetud, aga atleedid osalesid mitmekesi artiklis, siis märkisin kodeerimistabelisse sportlased ESL puhul *A koondis* ja EKJL puhul *tipud* märksõna all (näiteks D.Tserp 08.06.2007).

* 2007. aasta kodeerimistabelis on EKJL president Erich Teigamägi ja peasekretär Urmo Raiend, 2005. aasta kodeerimistabelis on aga EKJL president Sven Mikser ja peasekretär Marek Helinurm.

* Konfliktide ja vastuolude puhul oli samuti lubatud liigitada analüüsiühik mitmesse alamkategoriasse.

* Persoone märkides ei teinud vahet, kas kasutati ainult inimese eesnime või perekonnanime või mõlemat korraga. Näiteks "*Saku-Andrus*" sai ülesmärgitud kui Andrus Veerpalu nime kasutamine artikli pealkirjas.

* Empiirilisi tulemusi kajastavas peatükis näitan artiklite kodeerimisel saadud arvusid kas protsentidena, tükkidena või mõlemaid korraga lähtuvalt sellest, mis minu arvates saadud tulemusi kõige paremini edasi annab.

Kvalitatiivse kontentanalüüsi läbiviimisel lähtun vabas vormis märkuste tegemisest vastavalt järgmistele uurimispunktidele ja nende all välja toodud fookuse täpsustamisele:

* Hinnangud spordialaliitudele.

Kas ja kuidas antakse hinnanguid spordialaliitude tegevusele?

* Spordialaliitude esitamine.

Millisena esitatakse spordialaliitu, tema juhtkonda, sportlaseid, spordiala?

* Võtmetegelased.

Kes on võtmetegelased artiklites? Kes räägivad ja kellel lastakse rääkida?

* Vastuolud ja konfliktid.

Milliseid vastuolusid ja konflikte toovad esile meediatekstid? Kas need konfliktid on tõsiseltvõetavad ja reaalsed või on tegu otsitud vastuoluga?

* Positiivsed ja negatiivsed tegelased.

Kas on ja kui on, siis kes on väljatoodud tekstides positiivsed kangelased ka kes negatiivsed? Kelle seisukohad jäävad kõlama?

* Ootused.

Millised on ootused spordialaliidu suhtes? Kas ja kuidas on need väljendatud?

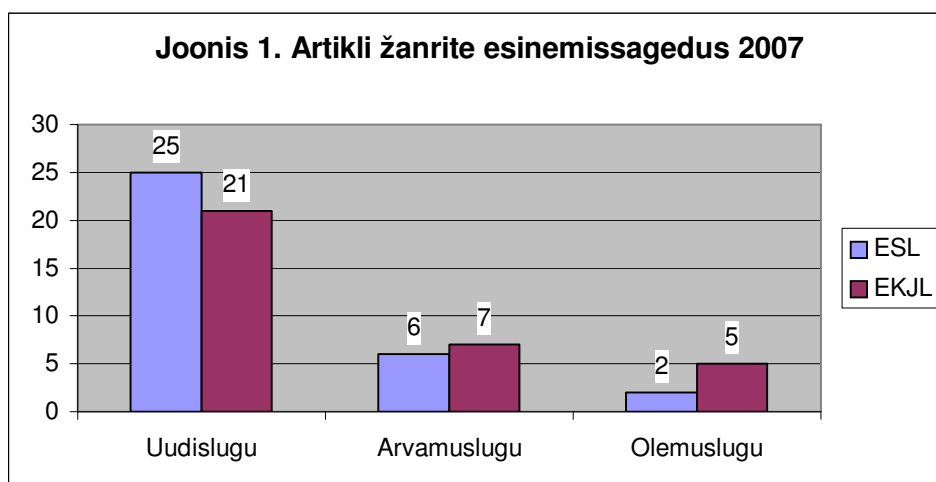
3. ANALÜÜSI TULEMUSED

3.1. Kvantitatiivse kontentanalüüsi tulemused

2007 aasta valimi 66 artiklist 31 kuuluvad ajalehele Postimees, kus ajakirjanikest peaks kindlasti välja tooma Priit Pulleritsu, kes on 32,3% (ESL 7 ja EKJL 3) kogu Postimehe tekstide autor. Eesti kergejõustikuga seonduvat on oluliselt kajastanud ka Deivil Tserp, kelle kontosse kuuluvad 22,6% (EKJL 6 ja ESL 1) Postimehe artiklitest. Teiste väljaannete puhul ei ole kedagi ajakirjanikest põhjust eraldi välja tuua. Eesti Päevalehele kuulus valimist kokku 11 artiklit (ESL 7 ja EKJL 4), Spordilehele 9 artiklit (ESL 4 ja EKJL 5) ning SL Õhtulehele 15 (ESL 7 ja EKJL 8).

Võrdluseks 2005. aasta valimi 67 artiklist 27 kuulus ajalehele Postimees, kus samuti paistis silma P.Pullerits, kellele kuulus 51% (ESL 8 ja EKJL 6) kõikidest Postimehe artiklitest.

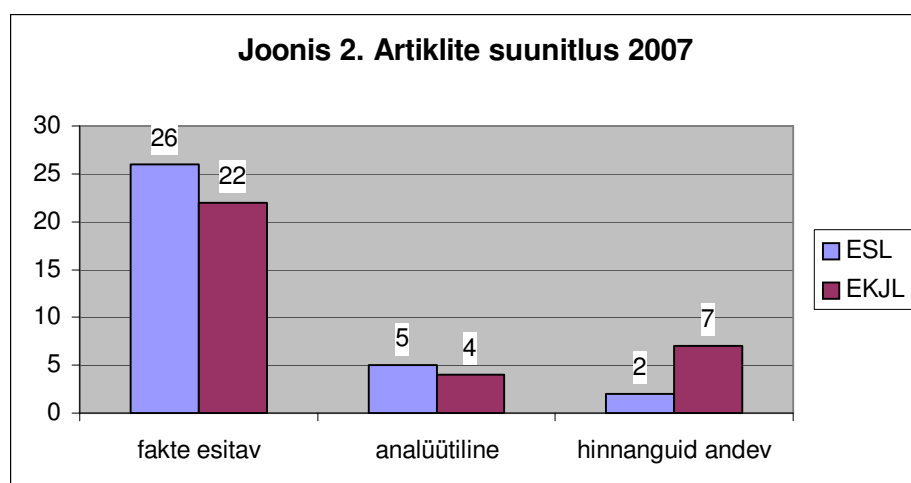
Kui vaadata žanrite jagunemist joonisel 1, siis on olulises ülekaalus uudislood, mida kogu valimi peale kokku esines 69,6% (46), arvamslugusid/kommentaare oli 19,6% (13) ja olemuslugusid 10,6% (7).

Alaliitused omavahel võrreldes jagunevad žanrid suhteliselt võrdselt ja sarnaselt, väga suuri erinevusi ei ole.

Ka 2005. aastal jagunesid artiklid žanrite esinemissageduse järgi alaliitude puhul sarnaselt, aga 65,6% (44) kogu valimist osutusid arvamusalugudeks või kommentaarideks, 17,9% (12) uudisteks ja 16,4% (11) olemusalugudeks (s.h.intervjuud).

Artikli suunitlusi visualiseerides joonisel 2 selgub, et 2007 on ülekaalus fakte esitavad tekstid. Samas on hinnanguid andvaid ning analüütilisi artikleid võrdselt.

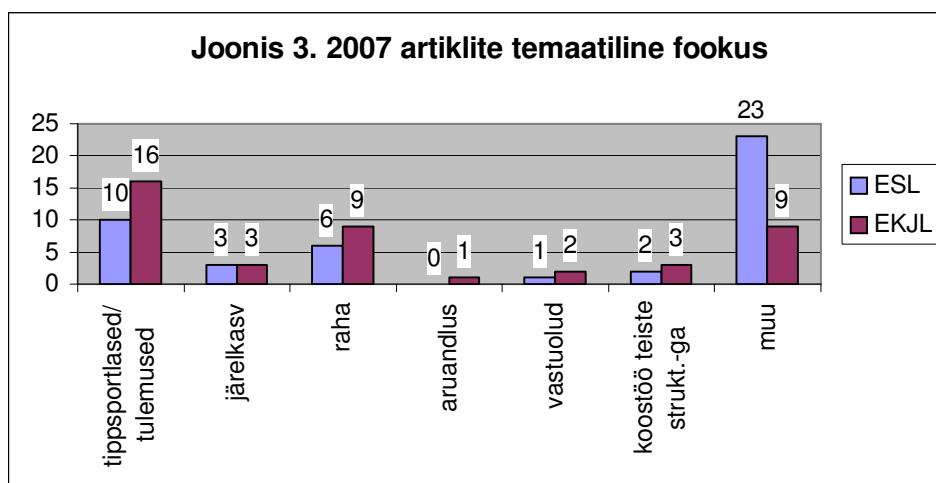
Kõikidest ESL puudutavatest tekstidest (33) 26 ehk 78,8% osutusid fakte esitavaks, 5 ehk 15,1% analüütilisteks ja 2 ehk 6,1% hinnanguid andvaks. 2007 aastal on Postimehe artiklid sarnaselt teiste väljaannetega enamasti fakte esitavad 11 ja analüütilisi 4. Päevaleht 6 fakte esitavat ja 1 analüütiline artikkel, Spordileht 3 fakte esitavat ja 1 hinnanguid andev ning SL Õhtuleht 6 fakte esitavat ja 1 hinnanguid andev artikkel.

EKJL kõikidest artiklitest (33) osutusid 22 ehk 66,7% fakte esitavaks, 4 ehk 12,1% analüütiliseks ning 7 ehk 21,2% hinnanguid andvaks. Ajalehe Postimees 16 artiklit jagunesid: fakte esitavaid 11, arvamusalugusid/kommentaare 2, olemusalugusid 2. Eesti Päevalehe 4 teksti osutusid kõik fakte esitavaks, Spordilehe 5 artiklit vastavalt 2 fakte esitavat, 2 analüütilist ja 1 hinnanguid andev. SL Õhtulehe 8-st artiklist 5 olid fakte esitava suunitlusega ning 3 hinnanguid andvad.

2005. aasta kõikidest ESL puudutavatest artiklitest (28) osutusid 13 ehk 46,4% fakte esitavaks, 5 ehk 17,8% analüütilisteks ja 10 ehk 35,7% hinnanguid andvateks. EKJL artiklitest (39) 17 ehk 43,5% olid fakte esitavad, 9 ehk 23% analüütilised ja 13 ehk 33,3% hinnanguid andvad.

Joonis 3 on välja toodud ESL ja EKJL kajastavate artiklite temaatilised fookused. Üles märgitud said kesksamad ehk siis ühe artikli kohta võis olla mitu teemat, mis omavahel tihedalt seotud.

Artiklite temaatiline fookus on olnud 2007. aastal alaliitudel üsna sarnane. Keskseimaks teemaks on olnud tippsportlased ja sportlikud tulemused, seda mõlema alaliidu puhul. ESL puhul on saavutused olnud sõnumikesksed 30,3% (10) artiklitest ning EKJL 48,5 % (16) artiklitest.

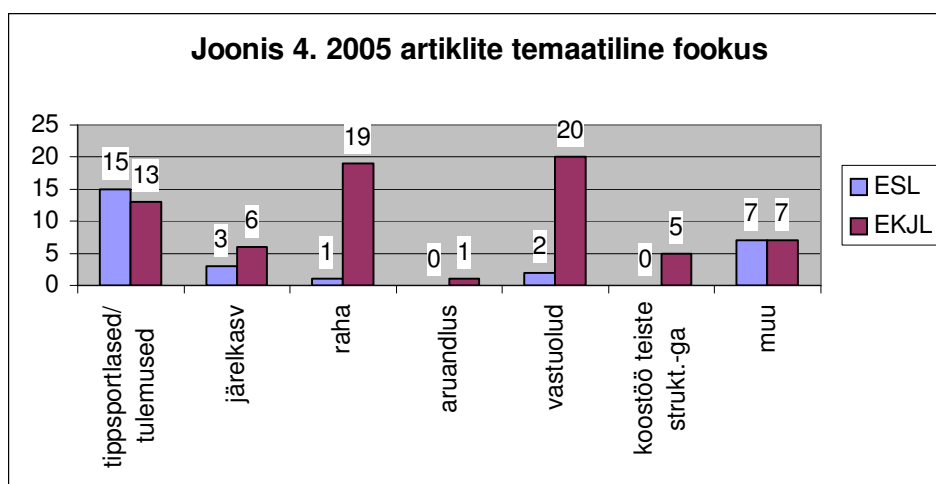

Teisena võiks esile tuua raha teema, mida ESL puhul on esinenud 18,2% (6) ja EKJL puhul 27,3% (9). ESL puhul on raha teema seotud 4 korral leppetrahvidega (muu) ja vaid 2 korda on raha olnud eraldi artikli temaatilises fookuses. EKJL puhul on aga 6 korda raha teema käsitluses olnud seoses tippsportlaste ja tulemustega ning 3 korral on ainult raha olnud artikli temaatilises fookuses.

Järelkasv on nii Suusaliidu kui ka Kergejõustikuliidu puhul teemaks ainult 3 korral, mis moodustab ainult 9,1% mõlema artiklitest. Muude teemade all tuleb ESL (19

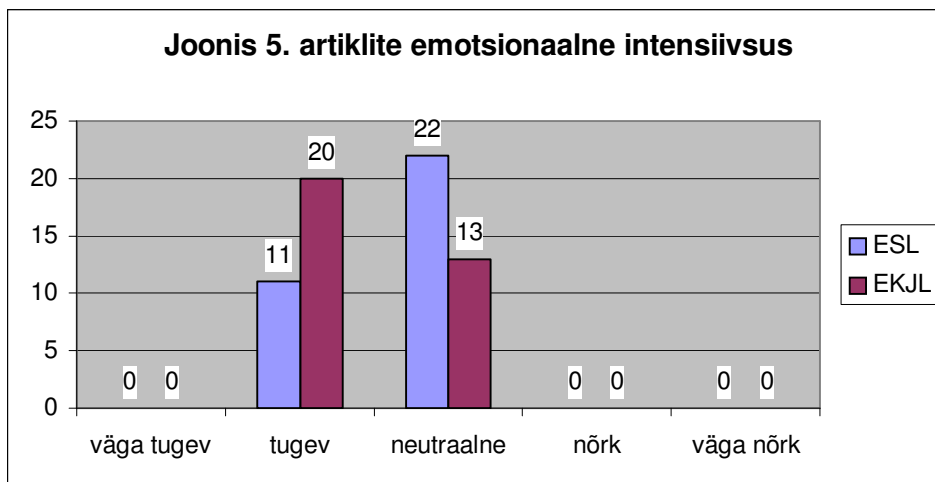
korda) puhul käsitlusele peale leppetrahvi (4 korda) poliitika 4 korda ja ESL presidendi valimised 4 korda ning siis veel ala juhtimisega seonduv, suusabuss, töökorraldus, sprint vanalinnas, treeningtingimused, sponsorlus, rajatised. EKJL puhul on muude teemade all (9 korda) fookuses 4 korda doping, 2 korda sportlase eksimus ning lisaks veel treeneri kutsekvalifikatsioon, võistluskalender, endine tippsportlane.

Võrdluseks toon joonisel 4 välja 2005. aasta artiklite temaatilise fookuse jagunemise, kust tuleb välja ESL saavutuskeskne teemade kajastus 53,5% (15), mis EKJL puhul on see 33,3% (13), kus juures 6 korral on räägitud tulemustest raha ja vastuoludega seoses. EKJL tegevust kajastavates lugudes 48,7% (19) oli temaatilises fookuses raha ja 51,2% (20) erinevad vastuolud. Raha ja vastuolud esinesid ühes artiklis 12 korda. ESL artiklitest 1 ehk 3,6% hõlmas rahaga seotud temaatikat ja 2 ehk 7,2% viitas vastuoludele, mis kõik esinesid erinevates artiklites.

Joonis 5 on välja toodud valimi tekstide emotsionaalne intensiivsus. Selgub, et spordialaliitudest nagu spordistki ei ole võimalik kirjutada nõrga emotsionaalse intensiivsusega. Kummagi alaliidu puhul ei esinenud 2007 valimis väga tugeva ja nõrga ning väga nõrga emotsionaalsusega lugusid.

ESL tekstidest 33,3% (11) osutusid tugeva emotsionaalsusega artikliteks ning 66,7% (22) neutraalse alatooniga artikliteks. EKJL puhul tugeva emotsionaalse intensiivsusega tekste oli 60,6% (20) ja neutraalse emotsionaalsusega lugusid 39,4% (13).

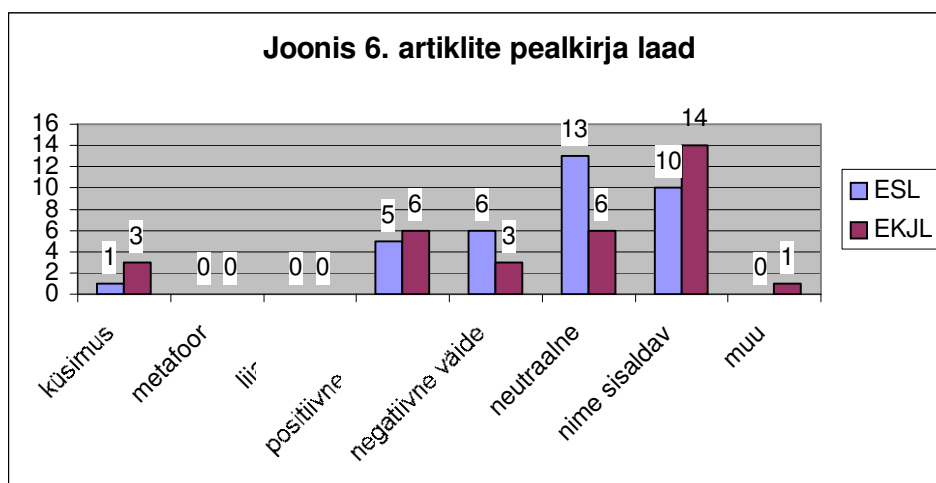
Kui võrrelda emotsionaalset intensiivsust väljaannete kaupa, siis väga suurt erinevust ei ole, protsentuaalselt jagunevad tugeva ja neutraalse emotsionaalse intensiivsusega artiklid suhteliselt sarnaselt. Kuna ajalehe Postimees panus valimis on oluliselt suurem kui teistel väljaannetel, siis on kuulub Postimehele ka suur hulk tugeva emotsionaalsusega lugusid 45,2% (14) ja neutraalseid tekste 54,8% (17). Eesti Päevaleht 36,4% (4) tugeva ja 63,6% (7) neutraalse, Spordileht 66,7% (6) tugeva ja 33,3% (3) neutraalse ja SL Õhtuleht 46,7% (7) tugeva ja 53,3% (8) neutraalse emotsionaalsusega artiklit.

Võrdluseks toon jällegi välja 2005. aasta lugude emotsionaalsuse, mis erineb 2007. näiteks väga tugevate emotsionaalse intensiivsusega lugude esinemise poolest, mis kõik kuulusid ajalehele Postimees ning jagunesid ESL 7,1% (2) ja EKJL 7,6% (3) tekstidest. Tugeva emotsionaalsusega lood jagunesid ESL 64,2% (18) ja EKJL 64,1% (25) ning neutraalsed artiklid ESL 28,5% (8) ja EKJL 23% (9).

Ajalehe Postimees artiklid 2005. aastal jagunesid emotsionaalsuse poolest järgmiselt: väga tugeva ja tugeva emotsionaalsusega 85,2% (23) ja neutraalseid tekste 14,8% (4). Eesti Päevalehe artiklid jagunesid tugeva emotsionaalsusega 41,7% (5) ja neutraalseid 58,3% (7), Spordilehel tugeva emotsionaalsusega lugusid 71,4% (10) ja neutraalseid 28,6% (4), SL Õhtulehel tugeva emotsionaalsusega 71,4% (10) ja neutraalseid 28,6% (4).

Joonisel 6 on välja toodud 2007 mõlemat organisatsiooni puudutavate pealkirjade esinemised, vastavalt esitatud küsimusele. ESL puhul esines küsimus pealkirjas 1 kord, metafoori ja liialdust ei esinenud kordagi, positiivset väidet oli kasutatud 5 ja negatiivset väidet 6 korda. Neutraalne pealkiri oli 13 tekstil, kellegi nime sisaldas 10 pealkirja (4 Savi, 2 Olle, 1 Alaver, 1 Järv, 1 Šmigun, 1 Nool).

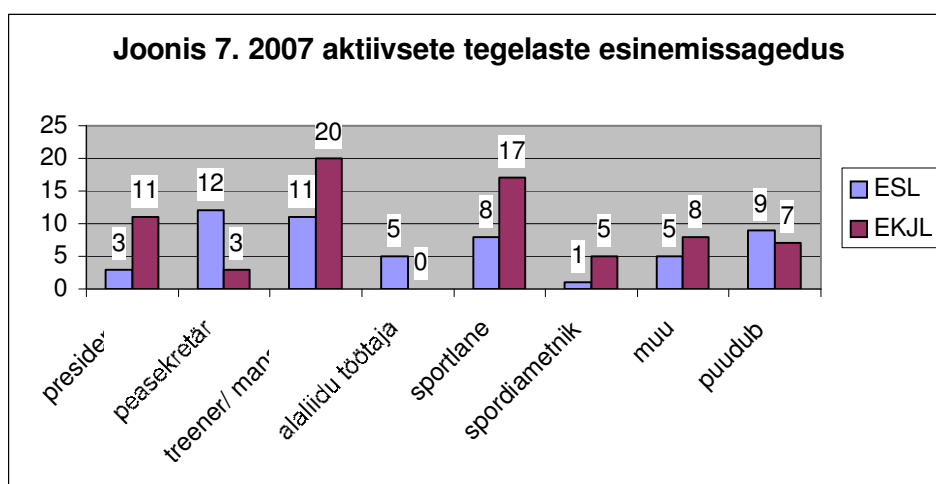
EKJL puhul esines pealkirjas küsimus 3 korral, metafoore ja liialdusi ei kasutatud kordagi, positiivset väidet sisaldas 6 ja negatiivset väidet 3 pealkirja. Neutraalseks sai pidada 6 artikli pealkirja ja kellegi nimi esines pealkirjas 14 korral (4 Uudmäe jun., 2 Kanter, 2 Värnik, 2 Nool, 2 Hunt, 1 Palta, 1 Puuste, 1 Niit ja Espe).

Võrdluseks toon lühidalt välja 2005. aasta tulemused, kus ESL puhul esines küsimust pealkirjas 2 korda, metafoore 2, positiivset väidet kasutati 4 artikli puhul, negatiivset väidet 7 korda, neutraalset tooni pealkiri oli 4, kellegi nime sisaldas pealkiri 8 korral ning nendest 4 sisaldasid Andrus Veerpalu nime ning 1 kord Mae, Šmigun, Alaver ja Savi.

2005 EKJL tekstide pealkirjad sisaldasid küsimust 3 korda, positiivset väidet ainult 1, negatiivset väidet 4, neutraalset pealkirja 11 korral ja kellegi nime sisaldas artikli pealkiri 16 korral, kus juures 8 pealkirja sisaldasid peasekretär Marek Helinurme nime, 2 korda alaliidu presidendi Sven Mikseri nime, 1 kord endise peasekretäri Erik Pallase nime. Ainult 3 korda oli kasutatud sportlase nime pealkirjas (Nool 2 ja Liimask 1 kord) ning 2 korda erineva ametniku nime.

Joonisel 7 on esitatud aktiivsete tegelaste esinemine analüüsiühikutes. Antud juhul (ka passiivsete tegelaste puhul) oli lubatud kodeerida analüüsiühik mitmesse alamkategoriasse kuuluvaks. Selgub, et ESL president on ajakirjandusele oluliselt vähem atraktiivne, aktiivse tegelasena kaasatud 3 korral, kui EKJL president, kes aktiivse tegelasena osaleb 11 artiklis. Samas peasekretäridega on täpselt vastupidi, ESL tegevjuht osaleb aktiivselt 12 artiklis ja EKJL tegevjuht vaid 3 korda.

Treenerite/ manageride osalust jälgides selgub, et Suusaliidu 11 treeneri sõnavõtust/ kommentaarist kuulub 5 murdmaasuusatamise peatreenerile Mati Alaverile, 2 K.T.Vähile, 2 noortekoondise treenerile K.Trammile ning 1 kord on sõna saanud Pikkor ja Leskinen.

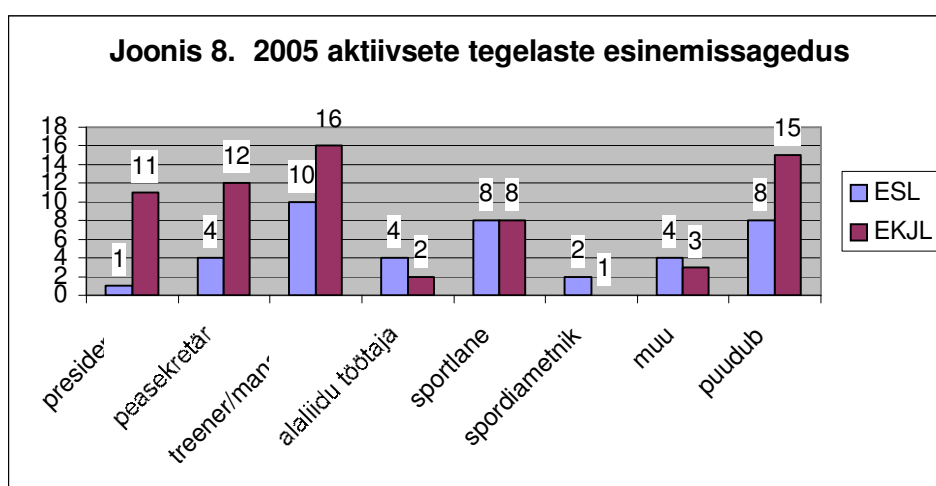
EKJL puhul on aktiivsete treenerite number oluliselt suurem 20, aga ka kõnelejate ring on laiem. Kergejõustikuliidu peasekretär Aivo Normak saab sõna 6 korda, A.Nazarov 3 korda, M.Viru 2 korda ja A.Kiisa 2 korda, ning aasta jooksul on 1 korra osalenud artiklites aktiivse teelasena Espe, Uudmäe, Lindepuu, Sellik, Susi, Ruut, Puuste, Torop.

ESL töötajad on küsitletud 5 korral, aga EKJL töötajatest pole keegi sõna saanud. Tali ala sportlased on osalenud 2007 oluliselt vähem aktiivsetena artiklites (8 korral) kui kergejõustiklased (17 juhul). Suusatajatest on osalenud aktiivselt valimis R.Olle 2 korda, T.Mannima 1, P.Pormeister 1, J.Mae 1, P.Kümmel 1, K.Kokk 1 ja isegi E.Nool 1 kord. Kergejõustiklastest on aktiivse tegelasena kaasatud artiklitesse Jaanus

Uudmäe 6 korda, M.Hunt 2 korda, E.Nool 2 korda, A.Värnik 1, M.Aleksejev 1, M.Liimask 1, E.Rünne 1, E.Siimu 1, M.Israel ja A.Tammert 1 kord.

Spordiametnikke kaasatakse ESL puhul vaid 1 korra ja EKJL puhul 5 korda. Muud aktiivsed tegelased osalesid ESL tekstides 5 ja EKJL omades 8 korda. Üldse puudus aktiivne tegelane 27,3% (9) suusaliitu puudutavatest artiklitest ja 21,2% (7) kergejõustikuliidu tekstidest. Aktiivseid tegelasi üldse esines enam EKJL artiklites 71 ja ESL tekstides 54.

2005. aasta aktiivsed tegelased on graafiliselt välja toodud joonisel 8.

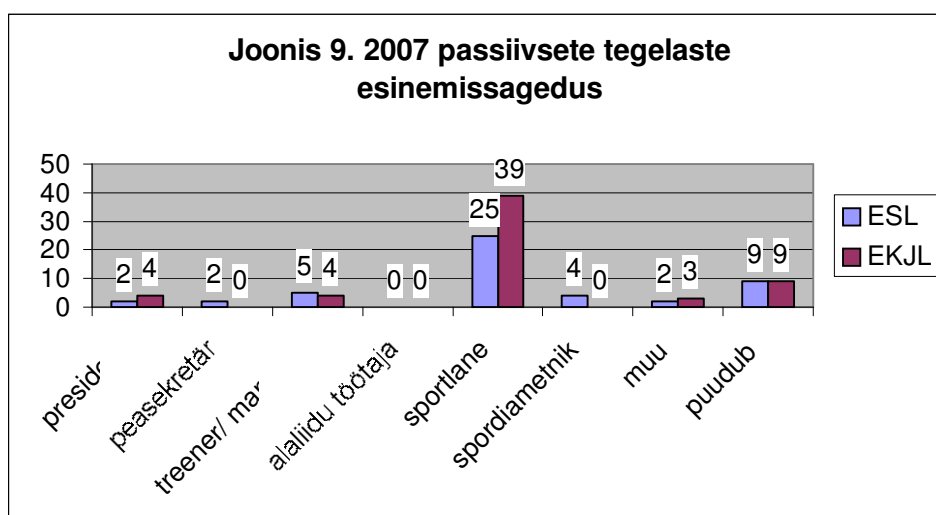

ESL president on sõna saanud vaid 1 kord ja samas EKJL president 11 korda, sama on 2005.aastal olukord ka peasekretäride puhul, ESL peasekretär osaleb aktiivselt vaid 4 korda ja EKJL peasekretär 12 korda. Treenerite ja manageride puhul tuleb ESL kõneisik selgelt välja, Mati Alaver on sõna saanud 7 korda, ülejäänud treenerid kõik korra. EKJL peatreener on sõna saanud vaid 1 kord ja kindlat kõneisikut kergejõustiku treenerite hulgast aktiivse tegelasena välja ei tule. Kergejõustikuga seotud artiklitest 38,4% (15) puudub üldse aktiivne persoon ja ESL puhul puudub aktiivne tegelane 28,6% (8) artiklitest.

Joonis 9 toob välja artiklites osalenud passiivsed tegelased ehk need, kes kaudselt osalevad tekstides. Huvitav on see, et passiivsete tegelastena osalevad jõuliselt artiklites ainult sportlased, suusatajad 25 ja kergejõustiklased 39 korral. ESL

presidendi kaasamine on ka passiivsete tegelaste puhul väike, osaleb 2 korda. EKJL presidendi osalus kaudselt on toimunud 4 korral, seevastu EKJL peasekretär U.Raiend ei osale peaaegu üldse meedia tekstides, kaudselt mitte kordagi ja ESL peasekretär osaleb passiivsena 2 korda.

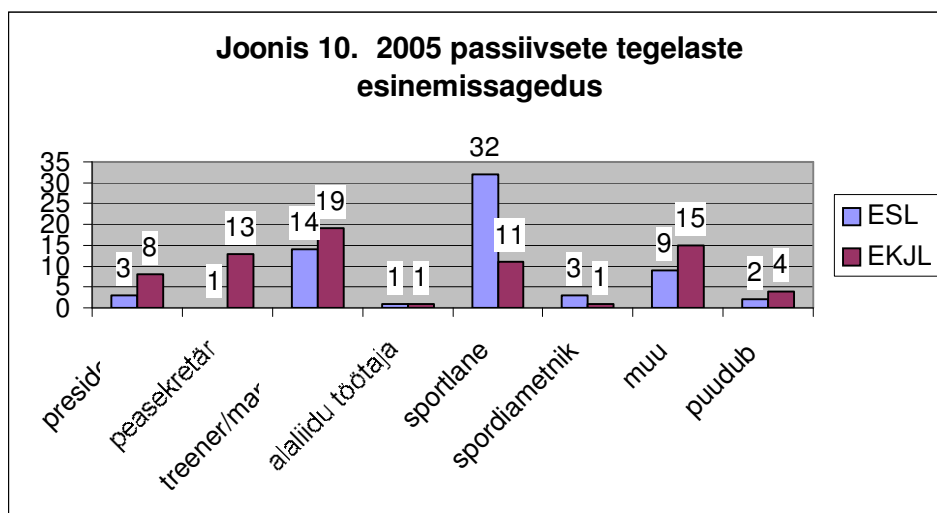
Treenerite/ manageride osalus on suhteliselt madal, kuid kui kedagi suusatamisest lugudesse kaasatakse, siis on see M.Alaver 5 korda. EKJL puhul jaguneb passiivsete tegelaste esinemissagedus järgmiselt: 2 korda A.Normak, 1 kord H.Puuste ja A.Klaup. Sportlastest tuuakse ESL puudutavatesse artiklitesse enam A.Veerpalu 5 korda, 2 korda J.Mae, K.Šmigun, P.Pormeister, T.Mannima, 4 korda osaleb tekstis kogu suusatamise A koondis. Kergejõustiku puhul on enim kaasatud atleedid: A.Värnik 5, K.Balta 4, kergejõustiku tipud laiemalt 4 korda, K.Leibak 3, M.Israel 2, I.Turi 2 korda jt.

Sportiametnikud on ESL puhul 4 korral kaudselt tekstis osalenud, siis EKJL puhul pole seda kordagi kasutatud. Huvitav on, et võrdselt 27,3% (9) artiklitest üldse puudusid passiivsed tegelased.

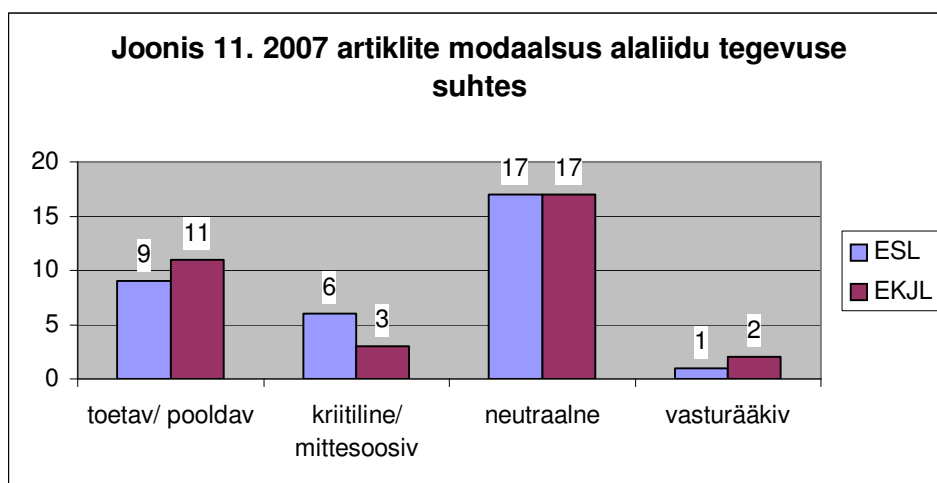
Võrdluseks on joonisel 10 välja toodud 2005. aasta passiivsete tegelaste esinemissagedus. Nii nagu aktiivsete tegelaste puhul 2005. aastal ei osalenud ESL president ja peasekretär artiklites ka passiivse tegelasena (president 3 ja peasekretär 1 kord). Ning vastupidiselt suusaliidule on ka passiivne osalus 2005.aasta meediatextides kergejõustikuliidu presidendil S.Mikseril (8 korda) ja peasekretäril M.Helinurmel (12 korda) suhteliselt kõrge. Sama tuleb väita ka suusaliidu peatreeneri

kohta, 14-st passiivsest treenerist/managerist osales artiklites 10-el juhul M.Alaver. EKJL peatreener osaleb passiivselt artiklites vaid 2 korral.

Atleetide osalust 2005 valimi artiklites vaadeldes selgub, et kui aktiivsete tegelastena osalesid mõlema ala esindajad praktiliselt võrdselt tekstides, siis passiivsete tegelastena mõjutavad taliala sportlased oluliselt rohkem kirjutatut. Kristina Šmigun osaleb tekstides kaudselt 8 korral, Andrus Veerpalu samuti 8 korda. Tüüpilised atleetide esindajad suusatamise kajastamisel ongi Veerpalu, Mae, Šmigun. Kergejõustiku puhul on sellisteks nimedeks G.Kanter (3 korda), A.Värnik (2 korda)

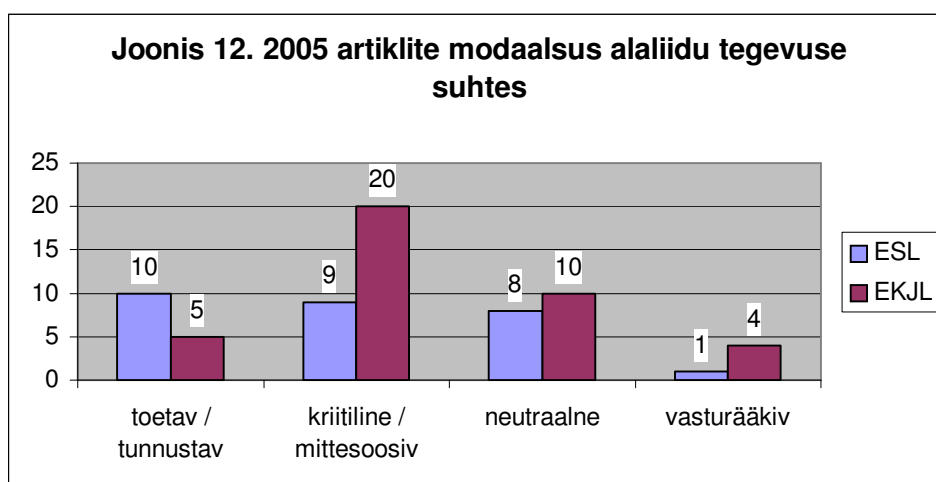
Joonisel 11 on välja toodud valimisse kuuluvate tekstide modaalsus spordialaliitude tegevuse suhtes.

Diagrammis tuleb selgelt esile neutraalsete artiklite osakaalu suurus ning suhteliselt suur toetavate tekstide arv. ESL puhul oli toetavaid tekste 27,3% (9), kriitilisi 18,2% (6), neutraalseid 51,5% (17) ning vasturääkivaid ainult 3% (1). EKJL valimisse kuuluvatest artiklitest 33,3% (11) moodustasid toetavad tekstid, kriitilisi oli ainult 9,1% (3), neutraalseid 51,5% (17) ning vasturääkivaid 6,1% (2).

Kõige rohkem kriitilisi artikleid on ajalehest Postimees (6 teksti), teiste väljaannete puhul on statistika 1 kriitiline artikkel kahe alaliidu peale.

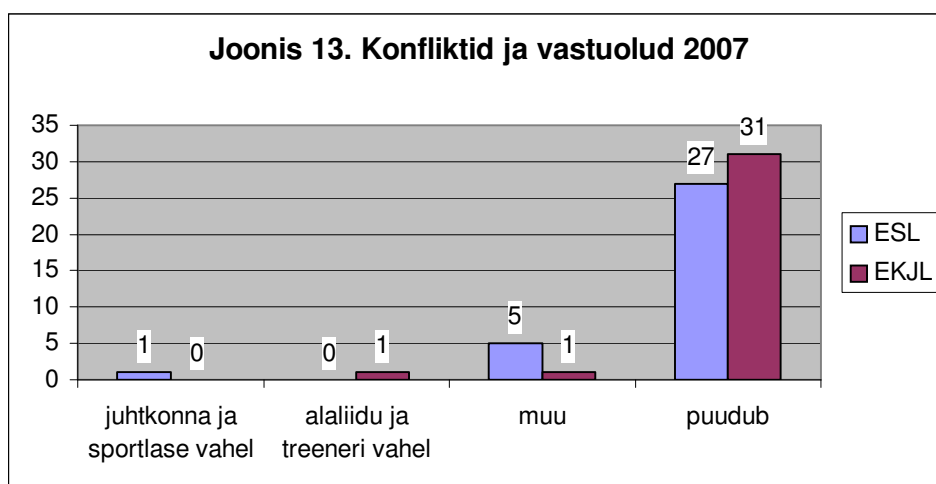
Joonisel 12 on toodud võrdluseks 2005. aasta valimisse kuuluvate artiklite orientatsioon spordialaliitude tegevuse suhtes.

Diagrammis on selgelt silmatorkav kriitiliste artiklite osakaal Eesti Kergejõustikuliidu suhtes 51,2% (20) tekstidest. Positiivsete tekstide, mida on ainult 5 ehk 12,8%, (EKJL puudutavad) autoritest on aga ainult 2 ajakirjaniku sulest pärit, ülejäänud 2 on alaliidu enda ametnike kirjutatud ning üllatuseks 1 tippportlase (Indrek Kaseorg) oma. Eesti Suusaliidu suhtes kriitilisi artikleid oli 32,1% (9) valimist ja toetavaid või tunnustavaid 35,7% (10). Alaliidu suhtes hoiakuid mitteteketavaid tekste oli ESL puhul 28,5% (8) ja EKJL kohta 25,6% (10).

Konfliktid ja vastuolud meediatekstides 2007. aastal on väljatoodud joonisel 13. Võimsalt tuleb esile konfliktide puudumine üldse valimi tekstides, 94% kõigist EKJL

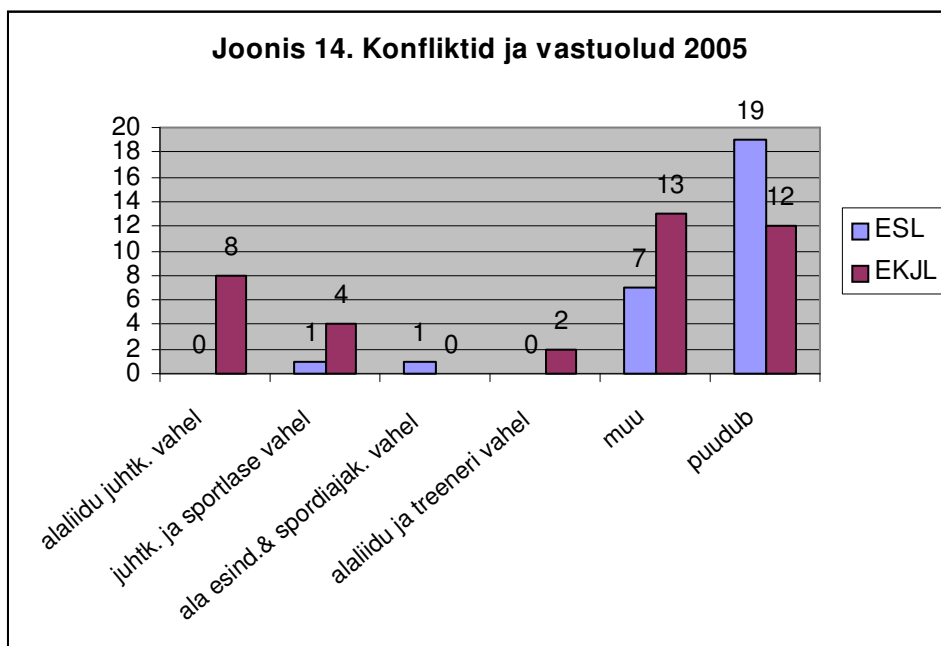
puudutavatest artiklitest ei sisalda endas mingitki vastuolu, ESL puhul on see arv 81,8% kõigist tekstidest. Ainult 1 kord on ESL juhtkonna ja sportlase vaheline konflikt meediasse jõudnud ning 3 korral (muu) on tegu olnud kaudne vastuolu avalikkusega eetiliste küsimuste esile kerkides. 1 kord on konflikti taust poliitilist laadi ning 1 kord on ESL sattunud ootamatult Erki Noolega sõnasõtta.

EKJL puhul on meediasse jõudnud 1 konflikt alaliidu esindajate ja treeneri vahel ning 1 kord on ajakirjandusse pääsenud taaskord E.Nool contra üle-eelmine EKJL peasekretär E.Pallase.

Võrdluseks on joonis 14 välja toodud konfliktid ja vastuolud 2005. aasta. Selgub, et 67,8% (19) ESL artiklitest puudub vastuolu ja EKJL puhul 30,7% (12) ei kannu endas konflikti ega pingeid. Muude teemade alla sai kodeeritud järgmised vastuolud või konfliktid: 3 korral viletsad saavutused, 1 kord ala areng, 1 kord sportlase tervis, 1 kord alaliidu kahe eraldi tiimi vaheline vastasseis ning 1 kord ESL ja sponsori tegevus.

EKJL puhul tulid 2005 muude teemade all välja järgmised vastuolud: 3 korda pinged eelmiste ja praeguste organisatsiooni juhtide vahel, 6 korda süüdistati alaliidu juhte edutus ja viljatus juhtimises, 1 kord tõstatati eetika probleem ning 1 kord süüdistati alaliitu halvas info edastamise organiseerimises.

3.2. Kvalitatiivse analüüsi tulemused

Järgnevalt on esitatud kvalitatiivse kontentanalüüsi tulemused. Reaalne analüüs tähendas vabas vormis märkuste tegemist vastavalt kodeerimisjuhendis ette antud kuuele uurimispunktile ja nende all välja toodud küsimustele ja fookuse täpsustusele.

-Hinnang spordialaliitudele

2006 Torino Olümpiamängudel võitsid Eesti suusatajad 3 kuldmedalit ning võiks ju arvata, et ESL on oma tööd hästi teinud. Kuid aasta 2007 viletsad sportlikud tulemused on põhjuseks kriitikale ESL aadressil. ESL tööd hinnatakse läbi hooaja kehvade saavutuste, ESL-le esitatakse kohati ka lausa süüdistusi ebaadekvaatse tegevuse osas: *“Aga see ei seleta koondise paigaltammumist. Veel vähem seletab see mitme sportlase taandarengut... Ja ammu ei seleta see tõsiasja, et uisustiili valdamine on Eesti suusatajatele jäänud kättesaamatuks. Et Norrast palgatud sprinditreener pole suutnud tulemust toota. Et alaliit lasi naiste suusatamisel Šmiguni tiimi ümmardades varjusurma langeda. Et noori suusatajaid on vähe ja visalt peale kasvanud.”* (Pullerits 12.12.2007).

2005. aasta artiklites hinnatakse ESL tegevust samuti läbi tulemuste, kuid palju negatiivseid hinnanguid oli seotud järelkasvu puudumisega: *“Kui Savi peaks lahkuma*

Torino olümpia järel areenilt koos Suure Kolmikuga – ja loodetavasti võidulainel -, haiseb see suhtumise järele, et pärast mind tulgu või veeuputus. Õigemini, uputus ongi juba käes, kuid Suur Kolmik jaksab seda veel tagasi hoida (Pullerits 29.11.2005), suusaliidu juhtidele langeb vastutus järelkasvu puudumises ehk ESL kui organisatsioon on justkui ebaefektiivselt järelkasvu probleemiga tegelenud ega ole suutnud leida/kasvatada uusi maailmatippe. Samas on olümpiavõitja Erki Nool teatanud, et sportlikud resultaadid ei sõltu otseselt alajuhtidest (Pullerits 26.08.2005).

Pärast eestlaste jaoks hästi, aga alaliidu jaoks mitte nii rahuldavalt lõppenud Maailmameistrivõistluseid 2007. aasta septembris (Kanter võitis kuldmedali, aga ülejäänud koondislased esinesid kõvasti alla oma võimete) sai kriitika osaliseks ka EKJL. Muidu 2007. aastal suhteliselt leebelt kergejõustikuliidu tegemistesse suhtunud ajakirjandus hakkas siis ka EKJL-du suhtes rahulolematust üles näitama: *“Kettaheite maailmameister Gerd Kanter võib Eesti kergejõustikujuhtide palvel trapetsilihase maksimaalselt pingule tõmmata, kuid spordikuninganna ametnike tegematajätmised ja ala kitsaskohad paistavad tema tugeva selja tagant ikkagi häbiväärselt silma.”*, *“Nii, et armsad alajuhid, korraldage üks teadmisteõhtu, mis algab Kanteri ettekandega ja millele järgneb vabas vormis vestlus.”* (Tserp 07.09.2007). Järsku hakati leidma vigu ka EKJL tegemistes: *“Põlve otsas nokitsemine ja rahulolu, mida kergejõustikuliidu PR-avaldustest õhkub, ei kuulu MM-klassi. Kogemuse otsijad a la Marko Jänes pole põhjust Pekingisse küll lennutada.”* (Nilk & Vahemaa 03.09.2007). Alaliidu juhtidele heidetakse ette kergejõustiku aeglast ja ebapiisavat arengut: *“Juba mitu aastat pole keegi juhatuses kuulnud sportlastelt ega treeneritelt kokkuvõtet, miks tiitlivõistlustel läks nii, nagu läks.”* (Tserp 07.09.2007).

2005. aastal oli kergejõustikuga seotud valimi tekstides esiplaanil vaieldamatult raha ja konfliktid: *“Kergejõustikuliidu nagu teistegi spordiliitude esmaeesmärk on hoopis oma ala igakülgne edendamine – ning ses vallas on Mikser, Helinurm & Co tegutsenud pesuehtsate hauakaevajatena. Nende ülesanne on hankida ala arenguks ja õitsenguks raha – miljoneid, mitmeid miljoneid!...* (Pullerits 26.08.2005). Nagu suusaliidu puhul nii ka kergejõustikuliidu puhul räägiti 2005. aastal palju ka järelkasvust, kuid kergejõustiku puhul olid tulevikulootused kajastatud seoses rahaga.

Pidevalt kõrvutab meedia 2005. aastal EKJL juhte nende eelkäijatega ja enamus nendest võrdlustest taandub rahalistele vahenditele ehk siis juhtimine tähendabki paljus raha.

-Spordialaliitude esitamine

Eesti Suusaliitu esitatakse meedias kui murdmaasuusatamise alaliitu, seda, et ESL alla kuuluvad ka kahevõistlus, suusahüpped, mäesuusatamine ja lumelauasõit, seda artiklitest välja ei loe. Kogu 2007 valimi 33 artiklist vaid 1 käsitles suusahüppeid ja kahevõistlust, aga mäesuusatamine ja lumelaud üldse valimis mainimist ei leidnud. Suusatamine võrdub murdmaasuusatamisega ning ESL tegevust hinnatakse just murdmaasuusatamise põhiselt.

Priit Pullerits on konstanteerinud fakti, et kuigi suusatajatel pole 2007 läinud hästi, ei ole stabiilset järelkasvu ning sprindis on pigem toimunud taandareng, siis ikkagi on murdmaasuusatamine meediakajastuselt esirinnas (Pullerits 7.12.2007).

ESL ise esitleb ennast kaugemale mõtlevana ning jõuliselt järelkasvu panustavana: *“Eesti Suusaliidu järelkasvustruktuuri moodustavad ETV-Hansapanga noorte suusasari, noortekoondis Neiser Team, loodav Eesti Ehitus Team ning järelkasvukoondis Merko Team.”* (Eesti Päevaleht 5.04.2007). Oma hooaja peamiseks eesmärgiks on ESL püstitanud edu saavutamise rahvusvahelisel areenil (Eesti Päevaleht 15.06.2007).

ESL esitatakse kui Reformierakonna käepikendust. Ala president Toomas Savi kuulub Reformierakonna juhtfigureeride hulka ning peatreeneri nimi figureerib erakonna liikmete hulgas. Parempoolset ilmavaadet on kinnitanud ka hooldemeeskond, näiteks: Urmas Välbe: *“Mõistagi andsin hääle spordimeestele.”* või *“Jõepera lausus, et valimas käib ta ikkagi ning ettevõtjana on tal ka oma eelistused. “Kes täpselt, peaks mu vastusest ilmnema,” osutas ta parempoolsele ilmavaatele.”* (Nilk & Visnapuu 05.03.2007). Samas on süüdistatud Suusaliitu ka ebaeetilises poliitilises kampaanias: *“Kõik kohtunikud ja võistlustele palgatud abimehed olid rõivastatud kollasesse, Reformierakonna värvi jopedesse. Ma ei tea, kas see oli juhuslik või mitte, aga kindel on see, et Eesti Suusaliidu president on reformierakondlane Toomas Savi ja valimised pole enam kaugel.”* (SL Õhtuleht 29.01.2007).

2005. ja 2007. aastal esitatakse ESL suhteliselt sarnaselt, 2005 on representatsioon veidi rohkem peatreeneri- ja "Suure kolmiku" (Veerpalu, Mae, Šmigun) keskne, mis on ka mõistetav, kuna 2006. aastal ootasid ees Torino Olümpiamängud. Sarnaselt 2007. aastaga süüdistatakse ka 2005 ESL-tu poliitilise meelsuse presenteerimises *"Suverulli suusavõistluse vormiideks oli valimiste künnisel Reformierakonna värvides sini-kollased hõlsted. Et suusaliidu president ja peatreener on reformierakondlased, siis võib vaid oletada, et värvivalik pole juhuslik."* (SL Õhtuleht 16.08.2005).

EKJL presenteerib ennast kui hoolivat, oma sportlaste eest võitlevat ja tulevikku suunatud spordialaliitu. *"EKJL presdient Erich Teigamägi lisas, et juhatus võttis otsuse vastu laupäeva hommikul, et Uudmäel oleks võimalus Eesti Meistrivõistlustel kaasa teha. "Antud juhul otsustasime käituda sportlasesõbralikult," sõnas Teigamägi."* (Põldoja 30.07.2007) või *"Tulevikuks seame ambitsioonikaid eesmärke – soovime korraldada 2011. aastal Tallinnas Kadrioru staadionil Euroopa juunioride meistrivõistlused."* (Teigamägi 03.04.2007).

Meedia esitab ka EKJL hästi toimeka ja edasipüüdlikuna: *"Tallinna linn, Eesti Kergejõustikuliit ning Audentese spordiklubi allkirjastasid täna heade kavatsuste lepingu..."* (Eesti Päevaleht 20.07.2007) või *"Eesti Jalgpalli Liit ja Eesti Kergejõustikuliit on otsustanud hakata erinevatel tasanditel koostööd tegema."* (Kattago 07.05.2007) või *"Lisaks on kultuuriministerium, Eesti Kergejõustikuliit ja Tallinna linn kokku leppinud, et toetavad igakülgset Kadrioru staadioni tabloo paigaldamist."* (Eesti Päevaleht 03.02.2007).

2005 esitatakse EKJL meedias palju läbi omavaheliste konfliktide ja neid on jagunud väidetavalt kogu Eesti Vabariigi iseseisvusaja (Tserp 7.12.2005), ning pidevas rahalistes raskustes olevana. Kergejõustikuliitu representeeritakse 2005 palju läbi presidendi (osales kokku 48,7% artiklites) ja peasekretäri (osales kokku 64,1% artiklites).

-Võtmetegelased

Murdmaasuusatamise peatreener Mati Alaver on vaieldamatult ESL peamine võtmetegelane ja suur autoriteet. Kogu Eesti suusatamise areng on kirjutatud tema

arvele ning sellega kaasneb muidugi oluliselt suurem vastutus. Priit Pullerits nimetab Mati Alaveri geniaalseks müügimeheks, kes on omandanud globaalse PR-suhtluse koodeksi hindede viis pluss (Pullerits 7.12.2007). Veel on peatreenerit nimetatud Eesti suusatamise eduloo autoriks (Järvela 16.02.2007) ja Eesti suusatamise ideoloogiliseks juhiks (Martinson 04.05.2007). Kui suusatamise kohta kommentaari või hinnangut küsitakse, siis on see Mati Alaver, keda tsiteeritakse.

Ka 2005 oli ESL kõneisik ja võtmeperson peatreener Mati Alaver, kes on nii suur autoriteet, et meediakriitika tema suunas on väga tagasihoidlik ja leebe, isegi kriitiline Priit Pullerits suhtub “suusaprofessori” eksimustesse äärmiselt mittepulleritsulikult: *“Järeldus? Tjah, parem vist, kui poeet rohkem ei luuletaks. Vähemasti mitte koos sellise hirmutamisega, et tekib tunne, nagu oleks sõrmed sahtli vahele löödud.”* (Pullerits 29.12.2005).

EKJL kõneisik on kindlasti president Erich Teigamägi, mis tuleb hästi välja ka kvantitatiivsest kontentanalüüsist. Kui keegi ala tulevikku või vastuvõetud otsuseid kommenteerib, siis on see E.Teigamägi. Olgu tegu, kas noorsportlase kihutamise (Paloveer 02.06.2007) või hoiatusega sportlasele keelatud aine manustamise eest (Postimees 30.07.2007) või sportlastele lisatoetuse maksmine Eesti meistritiitli puhul (Postimees 23.07.2007) või sportlaste EM-ile lähetamise otsused (Roosna 26.02.2007), igal juhul on kergejõustikuliidu hääletoru Erich Teigamägi.

Kui meedia on kergejõustikuliidu suhtes kriitiline või etteheitev, siis võrdsustatakse see presidendiga. Kui suusatamise puhul on ajakirjandus rahulolematu, siis oodatakse peatreener Mati Alaverilt analüüsi ja kommentaari, aga kriitika kergejõustiku puhul läheb rohkem alaliidu presidendi Erich Teigamägi arvele: *“Eesti Kergejõustikuliidu juhatusel eesotsas Erich Teigamägiga seisab sügisel ees tõsine peamurdmine, kuidas luua olümpiale pürgivate sportlaste ümber niisugune tööõhkkond, mis tagaks aregühuppe.”* (Nilk & Vahemaa 03.09.2007). Erki Nool on öelnud E.Teigamägi kohta: *“Erich Teigamäel oli kohutav soov ja hasart presidendiks saada. Minul ei olnud. Kui Erich tahab ja suudab edaspidigi seda energiat kergejõustiku heaks anda, siis on ju kõik hästi. Loomulikult on ka temal miinused, nagu igal inimesel.”* (Vaher 12.03.2007).

2005. aasta kõneisikud olid alaliidu peasekretär Marek Helinurm ning võib olla pisut vähem alaliidu president Sven Mikser. Samas kui Alaveri vastu tunneb meedia suurt aukartust ja respekti, siis seda paraku Helinurme ja ka Mikseri suhtes märgata ei olnud. Pidevalt võrreldakse nende tegevust eelmise presidendi ja võtmetegelase Neinar Seliga ning seda mitte Helinurme ja Mikseri jaoks positiivses valguses.

-Probleemid ja konfliktid

Milliseid probleeme ja konflikte toovad esile meediatekstid? Kas need konfliktid on tõsiseltvõetavad ja reaalsed või on tegu otsitud vastuoluga?

Tõsised vastuolud 2007 aastal puuduvad nii ESL kui ka EKJL puhul. ESL konflikte analüüsidest võib väita, et osa neist on kindlasti otsitud ja mitte väga tõsiseltvõetavad. Näitena võiks siin tuua *“Erki Nool: suusatajaid ohustab olümpiaperest väljajähtmine”* (Pullerits 17.01.2007). Vaevast, et ajakirjanik isegi olümpiavõitja sõnu väga tõsiselt võttis, aga korras suudeti konflikt ESL ja E.Noole vahel tekitada. *“Meie ei muretse, kas kergejõustiku meistrivõistlused toimuvad. Või ei ole ta oma kohta elus leidnud? Mõelgu, et ta on olümpiavõitja. See on selline staatus, mille üle mõelgu,” ütles Zilmer.* *“Kas see on olümpiavõitja probleem number üks või on tal mõni muu mure ka?”* (Pullerits 17.01.2007).

Samas aga oli ka tõsiseltvõetavaid vastuolusid, mida ajakirjandus kajastas, kuid mis vaibusid ilma suurt skandaali tekitamata. Näitena tooksin välja leppetrahvide paljastumise, mis natuke rohkem kõneainet tekitas: *“Kui korralikult kaevuda, mitte niisama pealispinnalt rehiseda, leiab aastaid kuulsuse aupaistet nautinud Eesti Suusaliidu arhiividest paberi, mis mõjub, kui see päevavalgele tõsta, nagu Molotovi-Ribbentropi pakti lisaprotokoll.”* (Pullerits 31.03.2007). Antud teema vaibus mõne päevaga, kui ESL teatas, et võttis leppetrahvid päevakorralt maha ja on rakendanud teistsuguse mehhanismi, kuidas sportlasi motiveerida ja suusatamise juures hoida (Pullerits 02.04.2007).

2005. aastal kaudselt meedia üritab leida vastuolusid suusaliidu tegemistes, kuid need jäävad enamasti ilma erilise tähelepanuta. Ajakirjanikud on püüdnud küll ESL intrigeerida, kuid tundub, et tegu on olnud otsitud põhjustega, mis pole lõpuks soovitud tulemust ehk intriigi saavutanud. Postimees tõi välja vastuolu Veerpalu

osalemises Saku õllereklaamis “*Suusakuulsus Andrus Veerpalu reklaamib linnatänavatel õlut*” (Koch 05.07.2005), aga ka see kriitika sai lühikese ennastõigustava vastukaja suusaliidult (Järv 07.07.2005) ning sellega ka teema rauges.

Kui ESL puhul omavahelist ja alasiseseid vastuolusid ei ole võimalik meediast leida, siis 2007 EKJL puhul natuke nägemist jõuab ajakirjandusse. Mõneti on see ka mõistetav, sest inimeste ja erinevate alade hulk on kergejõustikus oluliselt suurem: “*Keegi ei toeta meid! Eestis pole käimist kunagi eriti soositud, kuigi mitmevõistluse järel on käimine tulemuste järgi meie teine kergejõustikuala,*” heidab Haapsalus raskusi trotsides kiirkäijaid koolitav Endel Susi kergejõustikuliidule ette osavõtmatust.” (Roosna 09.04.2007) või “*Ning liiati tavatseb Kersti esineda ajakirjanduses kolleege halvustavate sõnavõttudega, mis ei vasta treeneri kutse- eetikale,*” halvustab komisjoni esimees kolleegi.” (Press 09.03.2007). “*Nõme on ka see, kui Torop ütleb, et ta ei oska minu tööpanust määrata – me tegutseme ju ühel- samal staadionil. Ta on tark naine, kuid teoreetilised teadmised ei väljendu kahjuks praktikas. Tal pole edukaid õpilasi.*” (Press 09.03.2007). Ei saa väita, et need oleks otsitud vastuolud, konflikt on konkreetselt olemas, aga sellegipoolest võib väita, et tegu on suhteliselt väikeste probleemidega.

2005. aasta meediatekstides sisaldunud EKJL seotud vastuolud ja kriitika on palju tõsisem ja kaalukam. Ajakirjandus nimetab kergejõustikuliidu juhtide vahetumist mitmeid kordi paleepöördeks, mis ei kõla just hästi. Eriti kriitiline ja uute juhtide vastu karm on ajaleht Postimees, süüdistades presidenti ja peasekretäri ala ennenägematus lagundamises (Pullerits 26.08.2005). Kriitika on nii tugev, et Pullerits soovib Mikseril ja Helinurmel lausa tagasi astuda.

-Positiivsed ja negatiivsed tegelased

Mati Alaver on kindlasti ESL tähtsaim persoon aga ka positiivne tegelane. Tema tegudest ja saavutustest Eesti suusatamise arengus räägitakse ülivõrdes. “*Mati Alaver on rääkinud, kuidas ta aastate eest sõitis päevad läbi talust tallu, et kroonhaaval koguda sponsori alale, millesse toona keegi ei uskunud – meeste murdmaasuusatamisele. Mida ta viimaks saavutas, pole vist vaja kellelegi üle korrata.*” (Vaher 21.11.2007). Leitakse, et peatreeneri käe all on murdmaasuusatamine muutunud rahvuslikuks või isegi riiklikuks spordialaks

(Pullerits 12.12.2007). Samas selgelt oodatakse ka temalt palju rohkem kui ükskõik kellelt teiselt Suusaliidus.

EKJL puhul ei tule nii selgelt välja positiivset tegelast kui seda on ESL puhul, aga võib olla oleks selliseks kujuks peatreener Aivo Normak. Temale meedia ei ole pannud selliseid ootusi nagu M.Alaveri puhul ja tänu sellele ei suunata temale ka niivõrd kriitikat: *“Kergejõustiku peatreener Normak on kitsaskohtadega kursis ega hakka ametniku kombel hämama.”* (Tserp 13.12.2007). Ajakirjandus suhtub kergejõustikuliidu peatreenerisse justkui pingevabalt.

Negatiivseid tegelasi spordialaliitude puhul otseselt välja ei tulnud. Kui 2005. aastal sai negatiivse varjundiga tegelaseks pidada EKJL peasekretäri Marek Helinurme ja seda tänu temale suunatud meediakriitika ja ka sportlaste väljendatud rahulolematuse ning ka tema enda poolt meediasse tehtud avalduste tõttu, siis 2007. sellist tegelaskuju neis kahes organisatsioonis pole. ESL jätkab oma tegevust väga korrektselt ja organiseeritult ning EKJL on uue juhtkonnaga suutnud kriitilised hääled vaigistada. 2005. aasta positiivseks tegelaseks võib samuti pidada mõlema alaliidu peatreenerit.

-Ootused

Millised on ootused spordialaliidu suhtes? Kas ja kuidas on need ootused väljendatud?

Iga spordialaliidu prioriteediks on tulemused ja järelkasv. ESL ise on lisaks üheks oma ambitsiooniks nimetanud Tehvandi väljaehitamist rahvusvahelise tasemega suusa-ja spordikeskuseks ning tänaseks on ESL soovid veelgi auahnemad: *“Tehvandi arendusprojekti nimel on aastaid piike murtud, kuid nüüd ollakse üksmeelel, et meid ei rahulda üksnes Rahvusvahelise Suusaliidu (FIS) parima MK-etapi korraldaja aupaiste”* (Savi 16.10.2007).

Samas on üllataval kombel selle rahvusvahelise aupaiste ihaluse juures peatreener M.Alaver Spordilehele tunnistanud, et Eesti ei tõuse kunagi juhtivate suusamaade hulka (Nilk & Visnapuu 5.03.2007). Meedia aga ootab suusaliidult häid sportlikke tulemusi: *“Kui teiste riikide esindajad jaksavad tulemusi teha, siis miks ei suuda Eesti, kus suusatamine pole lihtsalt üks ala teiste seas, vaid ala number üks?”*

(Pullerits 12.12.2007). Eesti suusatajad peavad võitma medaleid, siis on ajakirjandus ja avalikkus ESL-ga rahul.

EKJL-lt oodatakse nagu ka ESL-lt häid sportlikke tulemusi, eriti tiitlivõistlustelt. Kergejõustikuliit on ise seda ka võimendanud kuulutades välja, et on igale võistkonnale seadnud eesmärgiks tiitlivõistlustelt tagasi pöörduda vähemalt ühe medaliga (Teigamägi 03.04.2007). Meedia soovib spordialaliidult professionaalset tulemuste analüüsi, eriti kui tegu on olnud sportlase ebaõnnestumisega: *“Seega, kus on näiteks Pavel Loskutovi ning Tarmo Jallai eeleelviimase koha analüüs? Vaikus. Nagu hiiliks kõik seinäääri mööda vaikselt Osakast minema.”* (Pullerits 04.09.2007).

Kui suusaliidu puhul on 2005. aastal ajakirjanduse ootused seotud tulemuste analüüsimisega, siis kergejõustiku juhtidelt oodatakse 2005 aktiivset tegutsemist ja rahanumbrite suurendamist alaliidu eelarves. *“Sest viletsamalt kui eelmised juhid eesotsas Neinar Seli ja Erik Pallasega ei tohi uued alajuhid end mingil juhul näidata. Miks nad muidu paleepöörde korraldasid, tekiks siis küsimus.”* (Pullerits 04.02.2005), jätkub võrdlemine eelmiste juhtide ja nende saavutustega. Tahtmata tekib tunne, et isegi loodetakse vaikimisi uue juhtkonna ebaõnnestumist: *“Kuigi sada päeva, mida uued juhid on harjunud endale kriitikavabaks tegutsemiseks saama, pole Karotamme ja Mikseril veel täis tiksunud, ei luba kergejõustikurindelt kumav tegevusetus ala langust ükskõikselt kõrvalt piielda.”* (Pullerits 4.02.2005).

3.3. Tulemuste kokkuvõte

Uurimistöö tulemustest parema ülevaate saamiseks esitan tulemused peamistele uurimisküsimustele kokkuvõtivate vastustena.

- Millisena on kujutatud Eesti Suusaliitu ja Eesti Kergejõustikuliitu ajalehes Postimees, Eesti Päevaleht, Spordileht ja SL Õhtuleht aastal 2007.
- Kas on erinevusi spordialaliitude kajastamises 2005. ja 2007. aastal.

Antud töö 2007 aasta valimisse kuuluvad 66 artiklit jagunevad võrdselt kahe spordialaliidu vahel, mõlema kohta 33 artiklit. Samas kui 2005 aastal oli vahekord EKJL 39 ja ESL 28 artiklit. Nii nagu 2005 nii ka 2007 osutus kõige produktiivsemaks

ajalehe Postimees ajakirjanik Priit Pullerits, kellele kuulusid 2005 14 ja 2007 10 lugu. Kui jälgida kõige viljakama ajakirjaniku meelestatust alaliitude tegevuse suhtes, siis selgub, et tema kriitiline meel on aastaga raugenud, nimelt 2005 kõigest 14-st artiklist 10 (71,4%) osutusid organisatsioonide suhtes kriitiliseks, 2007. aastal aga 10-st 4 (40%) osutusid alaliidu suhtes mittedoosivaks. Oluliselt on kasvanud ESL ja EKJL tegevuse suhtes neutraalse modaalsusega lugude hulk (võrdselt 51,5%).

Artikli žanrite esinemissagedusest selgub, et 2007 on suures ülekaalus uudislood, mis moodustavad 69,7% kõikidest artiklitest ning ainult 19,7% moodustavad arvamused/ kommentaarid. Täpselt vastupidine oli seis 2005. aastal kui 65,6% moodustasid arvamused ja kommentaarid ning 17,9% uudislood. Kui 2005 oli ajakirjandus valmis spordialaliitude tegevust analüüsima ja sellele hinnanguid andma, siis 2007 sellest justkui hoidutakse. Seda kinnitab ka artiklite suunitluse analüüs, kus fakte esitavat vormi esineb 72,7% ning analüütilist (13,6%) ja hinnanguid andvat (13,6%) võrdselt oluliselt vähem. Eriti märgatav on ajalehe Postimees analüütiliste ja hinnanguid andvate artiklite kahanemine fakte esitava vormi arvele. Samas oli kohati analüütilise ja hinnanguid andva artikli omavahel eristamine küllaltki keeruline, kuna autorid andsid nii omapoolseid hinnanguid ning samas esitasid osaliselt ka analüüsi. Sellistel puhkudel sai määravaks artiklis kõlama jäänud vorm, autori hinnang või analüüsi tulemus.

Kui 2005 oli kahe alaliidu artiklite teemade kajastus täiesti erinev, siis aastaks 2007 on ka teemade käsitus väga sarnaseks osutunud. Tippsportlased ja tulemused on olnud kõige keskmaks teemaks läbi 2007 aasta. Kui 2005 sisaldas EKJL artiklitest 48,7% raha problemaatikat ja 51,2% vastuolusid ja konflikte, siis 2007 on need protsendid ainult vastavalt 27,3% ja 6,1%. Suusaliidu puhul oli 2005 rahaga seotud tekste 3,8% ja vastuolusid lugudes 7,1%, siis 2007 on raha teema rohkem fookusesse tõusnud 18,2%, kuid vastuolud on endiselt justkui olematud 3%. Samas on huvitav fakt, et ESL muude teemade alla paigutatud artiklite temaatika osutus oma modaalsuselt nii alaliitu pooldavaks (7), kriitiliseks (4) kui neutraalseks (12). Samas aga EKJL muude teemade all (9), ei olnud ükski artikkel alaliidu suhtes kriitiline, kuigi tegu oli väga keeruliste teemadega nagu näiteks sportlase positiivne dopinguproov (nt. Vahemaa 30.07.2007) või sportlase üldiste normide vastu eksimine (nt. Kass 2.06.2007).

Artiklite emotsionaalset intensiivsust jälgides selgub, et võrreldes 2005. aastaga on 2007 mõlema alaliidu kohta kirjutatav oluliselt rahulikuma emotsionaalsusega. Alaliitusid omavahel võrreldes selgub, et EKJL tegemisi kajastades on meedias justkui rohkem emotsioone kui ESL-ga seoses. Kergejõustikul 20 tugeva ja 13 neutraalse emotsionaalsusega lugu ning suusatamisel 11 tugeva ja 22 neutraalse emotsionaalsusega lugu. Tundub, et spordiga seotut ei ole võimalik nõrga emotsionaalsusega üldse kajastada, ei õnnestunud ühtegi valimi teksti sellesse kategooriasse liigitada. Kui ajaleht Postimees erines 2005. aastal teistest väljaannetest oma väga tugevate ja tugevate emotsionaalse intensiivsusega lugudega, siis 2007 on kõik neli väljaannet sarnased.

Ka artiklite pealkirja laad viitab ajakirjanduse leebumisele, võrreldes 2005. aastaga on ESL neutraalsete (nt *“Suusatajad allkirjastasid lepinguid”*) (13) ja positiivsete väidetega (5) pealkirjade (nt *“Talispondiliitudest saab riigilt enim toetust suusaliit”*) arv suurenenud ning EKJL on vähenenud küll neutraalsete pealkirjade arv, aga suurenenud positiivsete pealkirjade (nt *“Rahasüst innustab sportlasi mudaliigast välja rabelema”*) oma. 2007 pole kasutatud kordagi pealkirjades metafoore, kusjuures 2005. aastal osutusid 6-st metafoorse pealkirjaga artiklist 5 alaliitude tegevusele kriitilist hinnangut andvaks ning väga tugeva ja tugeva emotsionaalsusega lugudeks (nt. *“Kuninganna kägistajad”*).

ESL artiklitest, mille pealkirjades esinesid nimed (10) (nt *“Suusahunt Raul Ollest sai direktor”*) olid kõik alaliidu suhtes toetava või neutraalse modaalsusega, erinev oli 2005-ga võrreldes ala juhtide nimede kasutus pealkirjades (Savi 4, Järv 1, Alaver 1). EKJL artiklites, mille pealkirjades esinesid nimed (14) osutusid 2 kriitilise suunitlusega tekstiks ning mõlemad pealkirjad sisaldasid Gerd Kanteri nime (nt *“Äpud kandku Kanterit kätel!”*), samas erinevalt ESL-st esinesid pealkirjades enamasti sportlaste nimed (Uudmäe jun. 4, Värnik 2, Kanter 2, Hunt 2 jt), mis on täiesti vastupidine 2005. aastale, kus peasekretär Helinurme nimi esines pealkirjas 8 korral ja president Mikseri oma kahel korral.

Aktiivsete tegelastena tõusevad esile EKJL president Erich Teigamägi (11) ja ESL peasekretär Jüri Järv (12) ning vastupidi vähese aktiivsusega ESL president Toomas

Savi (3) ja EKJL peasekretär Urmo Raiend (3). Huvitav on see, et 2005 osalesid aktiivselt ja ka kaudselt artiklites nii tollane EKJL president Sven Mikser (aktiivse tegelasena 11 ja passiivse tegelasena 8 korda) kui ka peasekretär Marek Helinurm (aktiivse tegelasena 12 ja kaudselt 13 korda). 2007 on aga nii, et presidentide ja peasekretäride kaudne osalus artiklites on väga väike või lausa olematu (E.Teigamägi 4, T.Savi 2, J.Järv 2, U.Raiend 0 korda). Samas ESL peasekretäri J.Järve kaasatakse oluliselt enam tekstidesse kui 2005. aastal (aktiivse tegelasena 4 ja passiivse tegelasena 1 kord).

Jätakuvalt on ajakirjanike jaoks atraktiivne tegelane ESL peatreener Mati Alaver (aktiivse tegelasena 5 ja kaudselt 5 korda), kuigi võrreldes 2005. aastaga (vastavalt 7 ja 10 korda) on teda nii aktiivselt kui kaudselt kaasatud oluliselt vähem tekstidesse. Kui 2005 ei olnud ajakirjanike jaoks võtmeteglane EKJL peatreener Aivo Normak (osales kokku tekstides 3 korda), siis 2007 on suhtumine muutunud ning peatreener osaleb artiklites aktiivselt 6 korda ning passiivse tegelasena 2 korda.

Üllatavalt väikeseks osutus konfliktide ja vastuolude arv valimi tekstides. Kui ESL 2005 artiklitest puudus vastuolu 67,8%, siis 2007 puudub konflikt 81,8% tekstidest. EKJL puhul on see arv aga veelgi hämmastavam, kui 2005 ei kandnud endas konflikti 30,7% artiklitest, siis 2007 puudub vastuolu 94% lugudest. Selgub, et 2007 ei olegi suusatamises ja kergejõustikus konflikte ega vastuolusid ning artiklite modaalsus jälgides tulebki välja suur neutraalsete (mõlemal 51,5%) ja ka toetavate (ESL 27,2% ja EKJL 33,3%) tekstide osakaal.

➤ Millised on kahe spordialaliidu representatsiooni erinevused?

Kui 2005. aastal toimus suusaliidu puhul meedias arutelu murdmaasuusatamise tulevikuga seoses st., järelkasv, saavutused ja kergejõustikuliidu puhul oli kajastuse keskseks teemaks raha ja juhtimine, siis 2007 on meedia tähelepanu organisatsioonide puhul suhteliselt sarnane. Ajakirjanduse põhimure 2007 on sportikud tulemused (nt. Pullerits 12.12.2007).

Erinevus on võtmetegelasest, kui ESL kõneisik on kindlasti murdmaasuusatamise peatreener Mati Alaver, siis EKJL puhul on see alaliidu president Erich Teigamägi.

EKJL on hästi presidendikeskne, seda näitab ka kvantitatiivsest kontentanalüüsist selgunud fakt, et EKJL president osales 2007 kas aktiivse või passiivse tegelasena kokku 45,5% artiklites. Eesti Olümpiakomitee presidendi arvates on EKJL meediasuhtlus paigas ehk alaliidu president suhtleb avalikkusega ning 2005. aasta kriitilise meediakajastuse põhjuseks toob ta organisatsiooni mittetoimimise (Siimann 2008).

Erki Nool arvab, et suusaliit saab mahuliselt meediakajastust oluliselt rohkem kui kergejõustikuliit (Nool 2008). Samas aga 2007 valimit vaadates tundub kajastus just äärmiselt võrdne 33 artiklit kummagi spordialaliidu kohta. Algmaterjali (561 teksti) uurides selgub aga tõesti, et suusatamisele kuulub kogu esialgsest algmaterjalist 353 teksti ja kergejõustikule 208 ehk siis tõesti on suusatamine leidnud rohkem kajastust. Kui arvestada veel, et kergejõustikus on erinevaid alasid oluliselt rohkem kui suusatamises, siis suusatamisega seotu kajastus on olnud marginaalselt mahukam.

Representeerimise erinevuse põhjuseks on kindlasti ka ühiskonna ootused, 2006. aasta Torino olümpiamängud tõstsid Eesti suusatamise "lati" nii kõrgele, samas Eesti kergejõustikul sellist edu pole olnud. Kirjutatakse sellest, mis lugejatele huvi pakub, aga huvi pakuvad edukad alad ja rahvuskangelased (Pullerits 2008). Sellepärast kirjutataksegi pigem Andrus Veerpalu haigest põlvest kui näiteks klubide jätkusuutlikust arengust. Kangelane on kindlasti ka Mati Alaver ja kergejõustiku "probleem" on sellise särava ja professionaalse persooni puudumine, kelle vastu meedia aukartust tunneb ja kellesse sügava respektiga suhtutakse.

- Millist stiili artiklites kasutatakse, kas on hinnanguid, sildistamist, objektiivsust, neutraalsust.

Spordiajakirjanikud üritavad aeg ajalt kasutada demagoogiavõtteid, lugejatele lähenedes ennast rohkem sportlaste hulka kuuluvana näidata, tuues teksti väljendeid, mida kasutavad sportlased ja treenerid ise. Näitena võiks siin välja tuua D.Tserpi "*Rahasüst innustab sportlasi mudaliigast välja rabelema*" (tegu on Euroopa karikavõistluste teise liigaga).

Samas lugejana tekkis mõnikord küsimus, miks ajakirjanik põhjalikumalt allikalt seletusi ei küsi (näiteks Tserp 21.08.2007). Samas on Erki Nool avaldanud arvamust, et Eesti spordiajakirjandus ei olegi põhjalik ja tema meelest on üheks selle põhjuseks ajalehtede spordirubriikide ruumipuudus, ei saagi sügavuti minna, ajakirjanikel ei lastagi kirjutada (Nool 2008).

Kui Priit Pullerits on Mati Alaveri süüdistanud demagoogias, just enesekindlate väidete kasutamises, mis hiljem kontrollides paika ei pea (Pullerits 29.12.2005), siis ise on Pullerits samuti kasutanud manipuleerimisvõtteid: “*Mu tuttav treener, kes on ligi neli kümnendit jälginud kergejõustikku Soome TV vahendusel, teab kinnitada, et põhjanaabrite asjatundjad ja alaliidu juhid arutavad enne suurvõistlusi iga sportlase vormi ja võimekuse üksipulgi läbi ning lahkavad-hindavad pärast etteastet selle õnnestumist*” (Pullerits 4.09.2007).

Pullerits heidab suusatajatele (Mati Alaverile) ette hämamist ning reaalsuse eitamist: “*Aga küsimata ei saa jätta: kui kaua veel peame suusakoondiselt kuulma muinasjutte, selle asemel, et ausalt öelda, et Eesti tase ongi maailmas heal päeval 20.-30. koha vahel ja ülima näkkamise korral esikümne piiril?*” (Pullerits 7.12.2007), samas on aga Mati Alaver avalikult väitnud, et Eesti suusatamine jääb alati keskmike sekka: “*1998, 2002 ja 2006 olime suurriikide seas keskel, me ei tõuse kunagi juhtivate suusamaade hulka. Meie fassaad võib kolme olümpiakullaga väga uhkelt särada, nagu säraks ka Tartu Ülikooli fassad, kui kuus sammast värvitaks kuldseks.*” (Nilk & Visnapuu 5.03.2007).

Tuleb välja, et Eesti ajakirjandus tõstab ise jätkuvalt avalikkuse ootusi ja sageli üle reaalsuse piiri (näiteks: “*Jaak Mae ja Kaspar Koka puhul ei saa rääkida väga heast sõidust, sest nagu Eesti meedia sõnastab - medal on väga hea sõit.*” (Nilk & Visnapuu 5.03.2007)) ning hiljem saadab kriitikat alaliidu suunas, kes ei suutnud meedia lootusi täita. 2005. aastal enne Torino olümpiamänge lausa süüdistati suusaliitu väheses ambitsioonikuses ning lootuste matmises juba enne nende tekkida jõudmist (Pullerits 4.11.2005).

- Kas spordialaliitude kajastamises on väljaannete vahel olulisi erinevusi?

Antud töö valimi kõige produktiivsem ja kindlasti ka kõige emotsionaalsem ajakirjanik on Priit Pullerits, temale kuulusid 15,2% kogu valimi artiklitest (2005 P.Pullerits samuti kõige produktiivsem - 20,9% artiklitest). Mati Alaver on Priit Pulleritsu nimetanud ESL edukaks müügimeheks ning ühtlasi hindab tema tarkust kirjutada ainult sellest, mis inimesi huvitab (Alaver 2008).

Nii 2005. kui 2007. aasta valimisse mahtus enam ajalehe Postimees artikleid, 2007 47% valimist ja 2005 40,3% valimist. Ülejäänud kolm väljaannet jäävad suhteliselt sarnase mahuga kõvasti Postimehele alla (Eesti Päevaleht 16,7%, Spordileht 13,6%, SL Õhtuleht 22,7% valimist) ehk siis üks oluline erinevus ongi ajalehe Postimees oluliselt suurem spordikajastus.

Kui vaadata väljaannete modaalsust spordialaliitude tegevuse suhtes, siis selgub, et Postimees on ka kõige kriitilisem võrreldes teistega. Eesti Päevaleht seevastu hakkab silma oma toetavate artiklite rohkusega, mis on võrreldes 2005. aastaga saadud neutraalsete tekstide arvelt. Kui nüüd konstateerida fakti, et Eesti Päevaleht on alates 2005. aastast EKJL sponsorite nimekirjas (www.ekjl.ee), siis ei panegi väga imestama, et 2007 pole Eesti Päevalehes ilmunud ühtegi kriitilist teksti EKJL-du suunas. Kuigi samas on 2007 ESL-du kohta ilmunud ka ainult 1 negatiivne lugu, mis on tegelikult refereering ajalehest Postimees (Eesti Päevaleht 31.03.2007).

Tabel 1. Modaalsus alaliidu tegevuse suhtes 2007.

	tunnustav	kriitiline	neutraalne	vasturääkiv	artiklite arv
Postimees	19,35 %	19,35 %	58,1 %	3,2 %	31
Eesti Päevaleht	63,6 %	9,1 %	27,3 %	0	11
Spordileht	44,4 %	11,2 %	44,4 %	0	9
SL Õhtuleht	20 %	6,7 %	60 %	13,3 %	15

Tabel 2. Modaalsus alaliidu tegevuse suhtes 2005.

	tunnustav	kriitiline	neutraalne	vasturääkiv	artiklite arv
Postimees	14,8 %	51,9 %	22,2 %	11,1 %	27
Eesti Päevaleht	25 %	16,7 %	58,3 %	0	12
Spordileht	35,75 %	57,15 %	0	7,1 %	14
SL Õhtuleht	21,42 %	35,72 %	35,72 %	7,14 %	14

Märkimisväärse muutuse on läbi teinud võrreldes 2005. aastaga Spordileht, Eesti Päevalehe vahele kolimise tulemusena on tõusnud positiivsete ja neutraalsete lugude hulk kriitiliste artiklite arvelt. 2005. aastal ilmus EKJL tegevusele kriitilisi hinnanguid andvaid artikleid 8 ja ESL-du kohta mitte ühtegi, siis 2007 ilmus EKJL kohta 1 kriitiline artikkel ja ESL-du kohta mitte ühtegi. Kui võrrelda seda statistikat tabloidlehega, siis selgub, et ka SL Õhtuleht on muutunud, neutraalsete artiklite arv on oluliselt tõusnud kriitiliste arvelt. See on üsna loogiline, sest kõik väljaanded on muutunud alaliitude tegevuse suhtes positiivsemaks, k.a. ka Postimees. Järeldus on, et spordiorganisatsioonid toimivad hästi, ka EKJL on oma kriisist üle saanud, mis 2005. aastal meedias kajastus ja polegi põhjust kriitikaks.

Arvestades aga, et ajalehe Postimees artikleid on valimis teiste väljaannetega võrreldes poole rohkem ja kriitilisi tekste samuti oluliselt rohkem, siis tekib küsimus, kas Postimehe ajakirjanikud nõ “pingutavad üle” või vastupidi, teiste väljaannete esindajad ei süvene piisavalt. Küsimusele, kui õiglane on olnud trükimeedia ESL ja EKJL kajastamisel oli ESL peatreeneri vastus, et Eesti spordimeedial on justkui masohistlik hoiak, kogu aeg on hirm, et äkki ei oldagi ühiskonna valvekoer (Alaver 2008).

Suusaliidu juhatuse liige Kaarel Zilmer on öelnud, et tähtis on, et spordiala areng käiks koos meedia arenguga, et ajakirjandus tabaks selle, mis hetkel tähtis on. Samas on Erki Nool ette heitnud ajakirjandusele suusatamise liigset soosimist kajastamisel väites, et on teinud oma lõbuks statistikat, et näiteks kui Lembitu Kuuse loeb uudiseid, siis isegi keset suve jookseb läbi kasvõi väike nupp suusatamisest (Nool 2008). Oma ala patrioodina sooviks Erki Nool näha rohkem kergejõustiku kajastamist, aga ajakirjanikel on ka oma huvid ja lemmik spordialad, mille arengut ja saavutusi hoolikamalt jälgitakse. Schulz (1988) väidab, et ootus, et meedia peaks peegeldama reaalsust otseselt ja proportsionaalselt tuleb iganenud mehanistlikust vaatepunktist ajakirjanduse ja ühiskonna suhete kohta. See eeldus ei arvesta meediatekstide olemuslikku spetsiifilisust, meelevaldsust ja autonoomiat (Schulz, McQuail 2000, kaudu).

Meedia kajastus sõltub ajakirjaniku valikust ja tema subjektiivsest suhtest selle alaga või selle ala juhtidega. Priit Pullerits avaldas 2005. aastal arvamust, et EKJL-du

presidendiks võiks hetkel ametis olnud Sven Mikseri asemel, kandideerida Erich Teigamägi (Pullerits 26.08.2005), 2006. aastast ongi alaliidu juht Teigamägi ning ajakirjanikult on ilmunud vaid 1 kriitilise modaalsusega hinnanguid andev kommentaar (2005 oli Pullerits 5 kriitilise artikli autor).

4. DISKUSSIOON JA JÄRELDUSED

Priit Pullerits peab Eesti spordiajakirjandust kõige asjatundlikumaks ajakirjanduseks üldse ning peab selle põhjuseks selget spetsialiseerumist spordile, oma ala fänlust ning häid isiklikke sidemeid allikatega, kes on huvitatud adekvaatse ja vajaliku info jagamisest (Pullerits 2008).

Mati Alaver on väitnud, et Eesti spordiajakirjanduse professionaalsus on viimase 15. aasta jooksul oluliselt tõusnud ja ilmutab asjatundlikust eriti just edukate spordialade puhul (Alaver 2008). Edukad on mõlemad vaadeldud spordialad nii suusatamine kui kergejõustik. EOK presidendi Mart Siimanni arvamus on, et Eesti spordiajakirjanikud on just tippspordis asjatundlikud, aga meedia huvi spordialade vastu on väga erinev, 64. erinevat spordiala kajastatakse valikuliselt ning toob selle põhjenduseks väite, et lugejad tunnevad huvi ka valikuliselt (Siimann 2008).

Avalikkuse suhtumise kujunemise aluseks on spordiala ise, määrav on, kas spordiala on populaarne või mitte ning sealt edasi kujuneb suhtumine spordialaliidu tegevuse suhtes (Siimann 2008). Avalikkuse hoiakud aga määrab paljus meedia ja tema valikud. Seda, et spordis ei eksisteeri võrdsust on väitnud nii kümnevõistluse olümpiavõitja (Nool 2008) kui ESL peatreener (Alaver 2008). Seega oleks alusetu arvata, et meedia spordi kajastamisel peaks suhtuma aladesse võrdselt, järelkult ei saagi oodata, et EKJL ja ESL representeeritaks võrdelt.

Eesti Olümpiakomitee president Mart Siimann avaldas arvamust, et 2007. aastal on uue nähtusena spordimeedias avaldatud kriitikat ESL tegevuse suhtes (Siimann 2008). Samas aga näitas kontentanalüüsi tulemuste võrdlemine, et 2005 oli ESL mittesoosivaid või kriitilisi artikleid (32,1%) oluliselt rohkem, kui 2007 (18,2%). Seega on siis 2007. aastal suusatamisest kirjutatu justkui rohkem meelde jäänud või suuremat mõju avaldanud.

Kui 2005 oli ESL-le suunatud kriitika seotud tasemel järelkasvu puudumisega, siis 2007 on kriitika osaliselt suunatud just Mati Alaverile, kelle töös on hakatud vigu leidma. Ka Pullerits väidab, et raske on seada Mati Alaveri otsuseid kahtluse alla, sest see ei meeldi kellelegi, aga kui on ikka halvasti läinud peab ajakirjanik sellest ausalt

kirjutama (Pullerits 2008). Viletsad sportlikud tulemused olid nii 2005 kui 2007 etteheidete põhjuseks, aga iidoli kritiseerimine on ilmselt ka põhjus miks 2007 on kriitika suuremat mõju avaldanud või meelde jäänud. ESL peatreener ise samas aga väidab, et ESL positiivne meedia kajastus on ülemõistuse hea ja kui tegu on kriitikaga, siis on see vahel ka asjatundmatu (Alaver 2008).

Mart Siimanni väitel oleks just 2007. aasta suusatamise tulemuste konflikt (2007 suhteliselt tagasihoidlikud tulemused 2006. aastaga võrreldes, kus Torino OM-lt 3 kuldmedalit) andnud hea võimaluse Eesti suusatamise analüüsiks, aga seda kahjuks meedias 2007 ei toimunud (Siimann 2008). ESL peatreener Mati Alaver heidab Eesti spordiajakirjandusele ette just konstruktiivse analüüsi puudumist, ka kõik meedias ilmuvad kommentaarid on Alaveri sõnul negatiivse alatooniga ning positiivseid kommentaare praktiliselt meie spordiajakirjanduses ei leidu (Alaver 2008).

Pulleritsu meelest on Eesti sportlased ja treenerid hakanud aru saama, et ajakirjandus on tähtis, et ajakirjanikega tuleb hästi läbi saada selleks, et meedias figureerida. Selleks, et ajakirjandus kajastaks võimalikult asjatundlikult sporti, on sportlased ja treenerid ka rohkem valmis ja huvitatud informatsiooni jagamisest (Pullerits 2008).

Muutust on reaalselt näha antud töö tulemusi EKJL-st lähtuvalt analüüsides. Kus mediarepresentatsioon oluliselt erines kahe aasta, 2005 ja 2007, lõikes. Nagu Pullerits autorile antud intervjuus väitis oli alaliidu 2005. aasta meediasuhtlus väga nõrk ja sihipäratu, ei olnud selgelt väljendatud oma tegevuse eesmärgid.

Kuna alaliidult sõnumeid ei tulnud, mida on kinnitanud ka EKJL peatreener Aivo Normak, siis hakkas meedia ise oma allikaid ja arusaamasid pidi EKJL tegevust kajastama, mis lõppes aga kõva kriitikaga alaliidu juhatuse suunas. Samas väidab Pullerits, et negatiivne kajastus on ikkagi parem kui üldse mitte meedias olemas olla (Pullerits 2008). Kergejõustikust räägiti küll, aga milliseid tagajärgi sellisel kriitilisel kujul meediakajastus kaasa tõi on raske öelda, kui palju potentsiaalseid ala sponsoreid loobus juba eos kergejõustiku toetamisest, seda ei saagi teada. Seda enam, et üheks negatiivse kajastuse põhjuseks olid just liiga väikesed rahanumbrid alaliidu eelarves.

Kuna me ei tea, kes olid Priit Pulleritsu allikad 2005. aastal, siis ei saa väita, et ajakirjaniku arvamused ei ole kallutatud, seda enam, et 2007. aasta Pulleritsu artiklite modaalsus (kriitika puudub) toetab kahtluseid. Pullerits on ise väitnud, et liiga isiklikud suhted on tõsine oht artikli kallutatusele ning, et meie spordiajakirjanikud omavad häid isiklike kontakte. Ajakirjanik sõltub oma allikatest. Samas intervjuus tunnistas ta, et 2005. aastal kuulusid ka ajakirjanikud EKJL-tu kajastades leeridesse ja kui oleks teise poole (Mikseri tiim) esindajad temaga üritanud rohkem kontakteeruda, siis oleks kindlasti õnnestunud teda ka teises suunas mõjutada. Kus on see piir, kust alates saame ajakirjanikule ette heita liiga subjektiivset informatsiooni, info liigset kallutatust või erapoolikkust? Ajakirjanik ei saa olla parem kui tema allikad (Hennoste 2001:103). Huvitav on fakt, et kogu töö valimi kõige “tootlikum” ja enim tsiteeritud ajakirjanik ei pea ennast ise spordiajakirjanikuks.

Kui tähtis on ühe organisatsiooni meediasuhtlus, selgub EKJL 2007. aasta valimi analüüsist, kus võrreldes 2005. aastaga praktiliselt puudub kriitika. Nii Pullerits kui Mart Siimann on ühel nõul, et EKJL kui organisatsioon on toimima hakanud ning alaliidu juht on meedia poolt respektseeritud. Organisatsiooni juhi aktsepteerimist meedia poolt ei ole ilmselt võimalik ülehinnata, Sven Mikser on ju ka ometi asjalik poliitik, kuid meedia ei võtnud teda 2005 EKJL juhina omaks, ta ei suutnud ajakirjandust veenda oma pühendumuses ja fänluses, mida Pulleritsu järgi spordiajakirjanikud ise on.

Seda, et meediakajastus on seotud sportlike tulemustega on väitnud nii Alaver, Pullerits kui Siimann. Pulleritsu sõnade järgi on põhiliseks meediasse pääsemise kriteeriumiks medalid ja Eestis toimuvad suurvõistlused, mis rahva kokku tooks. Medalivõitjatest saavad sangarid ning ongi pääs meediasse avatud, muidugi peab ala ise ka populaarne olema. Vaadeldud 2005. ja 2007. aasta olid suusaliidule medalite poolest väga vaene, aga ikkagi on Pulleritsu sõnul ESL kajastus hea. Selle põhjuseks on juba olemasolevad sangarid (medalistid), kes veel tippspordis tegevad on. Seda, et mõlema alaliidu suhtes on ootused väga kõrged tunnistas ka Pullerits (2008).

Lugejaid ei huvita spordialaliidu tegevus, see läheb lugejale korda siis, kui on midagi halvasti. Nagu ütleb Priit Pullerits (2008): *“Kui Tobreluts võidab medali, siis on ta sangar ja kuigi selles on osa ka alaliidul, siis ega alaliit selle eest kiita ei saa. Võidab*

sportlane, aga kaotab treener või antud juhul alaliit”. Juhtimistasand ei ole lugeja jaoks huvitav, saavutussport on see, mis lugejatele huvi pakub (Pullerits 2008).

Töö analüüsist selgus, et 2005. ja 2007. aasta erinevad omavahel žanrite esinemissageduse ja artiklite suunitluse poolest. Väga olulisel määral on 2007. aastal vähenenud arvamused ja olemuslugude osakaal ning analüütilisi ja hinnanguid andvaid tekste on oluliselt vähem kui fakte esitavaid. Sellega, et ajakirjandus ei saa või ei taha tegeleda analüüsiga Priit Pullerits ei nõustu ning väidab, et kui ei ole probleemi, siis ajakirjanik seda kunstlikult tekitama ei lähe. Pulleritsu sõnul ei saa irrutada tegelikku olukorda, kui olukord on kehv, siis meedia kajastab seda. Piret Kull oma bakalaureusetöös (2005) jõudis aga Postimehe spordikajastust analüüsides faktini, et ajalehes Postimees on 1995-st kuni 2004. aastani vähenenud spordi kajastamise tähtsus ja osakaal 9%-lt 7%-ni ning, et korvpalli puudutavad artiklid on muutunud pealiskaudsemaks ja lühemaks. Kas ei saa siis seda kanda üle ka suusatamisele ja kergejõustikule? Kui mingit spordiala veel suusatamise ja kergejõustikuga kõrvutada, siis ainult jalgpalli ja korvpalli on väitnud Pullerits (2008).

Kahe spordialaliidu representeerimist omavahel võrreldes on selgelt märgata ESL stabiilne ja läbimõeldud tegutsemine, läbi kahe vaadeldud perioodi on tegevus olnud professionaalne. Mati Alaveri näol on suusatamisel olemas kõige tähtsam, see on juht, keda respektierivad nii ajakirjandus, sportlased kui spordiametnikud ning, kes valdab oma 100% oma ala ning keda peetakse kogu suusatamise eduloo autoriks. Ta on suutnud meediale pakkuda kõige tähtsamat, see on medaleid ning avalikkusele sangareid. ESL on peatreenerikeskne, tema meediasuhtluse ja suhtekorralduslikud oskused on taganud nii positiivse meediakajastuse. Samas ei saa muidugi märkimata jätta, et teised alad ESL-s mitte mingisugust kajastust ei saa. ESL on murdmaasuusatamise alaliit.

EKJL-du puhul peab vaatama aga kahte aastat eraldi, sest kajastus meedias on olnud väga erinev. EKJL-l ei ole olnud sellist säravat persooni nagu Alaver, 2005 ei olnud ka elementaarset oskust meediaga suhelda. Praegune president Erich Teigamägi on ajakirjanduse respekti saavutanud, ta on suutnud meediale piisavalt tõestada oma pühendumust ja eesmärgikindlust (Pullerits 2008). Avalikkusega suhtlemine on muutunud oluliselt professionaalsemaks. Oskuslikult on hakatud ära kasutama ala

peatreenerit Aivo Normakut, kes endise sportlasena omab kindlasti rohkem ajakirjanike poolehoidu kui lihtsalt mõni ametnik (ei tohi unustada Pulleritsu sõnu, et spordiajakirjanikud on spordifännid ja ükski fänn ei anna andeks tagasihoidlikku pühendumust spordile, eriti ametniku puhul). Samas aga on alaliit endiselt presidendikeskne. 2007. aasta puhul ei saa enam väita, et alaliitude respresenteerimine on meedias väga erinev.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et tähtis on spordialaliidu meediasuhete olemasolu ja nende professionaalne toimimine. Spordiala juht peab suutma meedia enda poole võita pühendumuse, avatud suhtlemise ja asjatundlikkusega. Spordiajakirjaniku isiklik suhe spordialaga ja selle juhtidega on määrav alaliidu mediakajastuses. Kõige kindlam viis meediasse pääseda on võita medaleid ning omada sangareid. Pigem anda ajakirjandusele rohkem infot kui vähem ning igal võimalusel üritada oma eesmärged ajakirjanikule selgitada, sest suure tõenäosusega on võimalik tema meelsust kui mitte muuta, siis vähemalt natuke suunata. Heade sportlike tulemuste puudumisel on aga meedia võimeline ka staaride ja armastatud persoonide vastu minema. Spordiajakirjandus on meil sõltumatu (Pullerits 2008).

5. KOKKUVÕTE

Tänapäeval saavad inimesed ühiskonnas toimuva kohta teadmisi suures osas meedia vahendusel, mistõttu nende maailmapilt kujuneb välja koos meediapoolsete mõjutustega. Sündmuste ja protsesside representeerimisel saavad olulisteks, mõnikord ka määravateks ajakirjanikepoolsed valikud, kuna informatsiooni kogumine, selle selekteerimine, töötlemine ja auditooriumile edastamine toimub ajakirjaniku arusaamisest lähtuvalt. Missugune representatsioon ühiskonnas toimuvatest sündmustest ja protsessidest inimesteni jõuab, sõltub suuresti ajakirjanike subjektiivsetest valikutest. Paavo Kivine on aga väitnud, et spordiajakirjanik ei suuda lõpuni sporti mõista, sest sportlane on mängus sees, aga ajakirjanik väljas (Kivine 1999).

Käesolevas töös uurisin Eesti Kergejõustikuliidu ja Eesti Suusaliidu representateerimist trükimeedias aastal 2007 ning võrdlesin seda 2005. aastaga. Vaadeldavateks väljaanneteks valisin kvaliteetpäevalehed Postimees ja Eesti Päevaleht, nädalalehe Spordileht, mis ilmub alates 2006. aastast Eesti Päevalehe vahel ning tabloidlehe SL Õhtuleht. Uurimistöö läbiviimiseks kasutasin kombineeritud sisuanalüüsi ja ekspertintervjuud.

Töö peamine eesmärk oli selgitada välja, millisena representeeritakse kahte edukat ja suurt spordialaliitu ning, kas representatsioonis võib leida olulisi erinevusi. Kas väljaannete puhul on spordialaliitude kajastamises silmatorkavaid erinevusi ning kui objektiivne on ESL ja EKJL representatsioon.

Uurimuse tulemusena selgus, et Eesti Suusaliitu representeeritakse kui murdmaasuusatamise alaliitu ning teised talispordialad, mis Suusaliidu alla kuuluvad (suusahüpped, lumelaud, kahevõistlus, mäesuusatamine) meedia kajastust ei leia. Nii 2005. kui 2007. aastal kajastatakse ESL-ga seonduvat palju läbi peatreener Mati Alaveri, kes on suusaliidu peamine võtmetegelane. Mõlemal vaadeldud perioodil oli ESL-du puhul keskseks teemaks tippспорт ja sportlikud tulemused. Eesti suusatamine on olnud viimastel aastatel nii edukas, et meedia seab ESL-le aina kõrgemaid

eesmärke, mida on keeruline kui mitte võimatu täita. Ootuste kasvades on ilmunud ka kriitikat kangelaste aadressil, mis samas näitab aga meie spordiajakirjanduse sõltumatust.

EKJL-tu representeeritakse palju läbi alaliidu presidendi, seda nii 2005 kui ka 2007, kuigi vaadeldud perioodidel juhtisid organisatsiooni erinevad inimesed. EKJL representatsioon on kahte aastat võrreldes oluliselt muutunud. 2005 olid keskseks teemaks raha ja juhtimine, aga ka isikutevahelised konfliktid, siis 2007 on toimunud täielik muutus ning EKJL kohta ajakirjanduses kriitikat leida on suhteliselt võimatu. 2007 on kergejõustikuliitu kajastatud kui tulevikku suunatud ja sportlaste eest seisvat alaliitu. Samas Eesti kergejõustikul pole olnud sellist edu nagu Eesti suusatamisel ja seetõttu ei ole ka ajakirjanduse (selle kaudu ka ühiskonna) ootused EKJL-le nii kõrgelennulised kui ESL-du puhul.

Olulise erinevusena kahe vaadeldud perioodi puhul tuli välja meedia analüüsi ja hinnangute oluline vähenemine. Kui 2005 oli ajakirjandus suhteliselt emotsionaalne ja tulevikku suunatud, siis 2007. aastal pigem konstanteeriti fakte, analüüsi oli väga vähe. Eriti üllatav oli see Spordilehe puhul, kuna ilmub see ju kord nädalas ning peaski tegelema spordi sügavama ja päevalehtedest erineva analüüsiga.

Väljaannete puhul hämmastas ajalehe Postimees oluliselt suurem spordialade kajastus, seda nii ESL kui ka EKJL puhul ning ka suurem pühendumus spordiorganisatsioonidesse. Tabloidleht pani imestama oma mittekollase spordikajastamisega, pigem oleks SL Õhtulehelt oodanud rohkem hinnangut andvaid ja emotsionaalseid lugusid.

Antud töös tuli eredalt välja meediakommunikatsiooni tähtsus organisatsioonis ning spordialaliidu juhi meediasuhtluse oskuse määrav roll. Kõige kindlam viis saada positiivset meediakajastust on võita tiitlivõistlustel medaleid, sportlikud tulemused on määrava tähtsusega ühe populaarse ala või alaliidu representatsioonis.

SUMMERY

People receive most of their knowledge regarding today's events and happenings through media, so their view of the world and society is developed as linked with media influences. Choices made by journalists are often essential or sometimes determinative in representation of events and processes, as gathering of information, its selection and forwarding to public is done in accordance with the relevant principles of the journalist. The representation of events and processes in the society to the public is dependant of the subjectivity of the choices made by journalist. Paavo Kivine has said that sport journalist can never understand sport to the very core as the athlete is inside the sport, but the journalist stays outside (Kivine 1999).

The present work looks into representation of EKJL and ESL in printed media throughout 2007 and compares it with representation in 2005. I chose quality dailies Postimees and Eesti Päevaleht, weekly Spordileht that has been published since 2006 as part of Eesti Päevaleht and tabloid daily SL Õhtuleht to serve as basis of my work. I used combined contents analyses and expert interviews to conclude my research.

The main purpose of the work was to identify how two successful and big sports associations are represented and if the representations have significant differences, if different publications represent sports associations essentially differently and how objective is their representation.

The research identified that Estonian Ski Association is represented as the association for cross-country skiing and other winter sports that belong under ESL (ski jumping, snow-boarding, Nordic combined, Alpine skiing) are not represented in media. Most issues relevant in connection with Estonian Ski Association are represented both in 2005 and 2007 through head coach Mati Alaver, who is key figure in Ski Association. Top sports and athletic results were essential issues in both periods in connection with Estonian Ski Association. Estonian cross-country skiing has been really successful in the last years, so media sets higher and higher goals for ESL and these goals are not easy, if not impossible to fulfil. As the expectations rise there has also been some criticism regarding our heroes, but this on the other hand shows the independence of our sports journalism.

Estonian Athletic Association is mainly represented through the president of the association, that both in 2005 and 2007, although the association was managed by different people in these years. The representation of the Estonian Athletic Association has relevantly changed. In 2005 the central issues were money and management and also conflicts of personalities, but in 2007 there was a total change of issues and it's almost impossible to find any criticism from media regarding Estonian Athletic Association. In 2007 the association has been depicted as future orientated and looking after its athletes. Estonian track and field has not been nearly as successful as Estonian cross-country skiing and thus media (and society through media) does not have such high expectations from Estonian Athletic Association.

Main difference in two reviewed periods was major decrease of media analyses and valuations. In 2005 journalism was emotional and future orientated, but in 2007 it was more about stating facts and barely giving any analyses. It was especially surprising conclusion while reviewing Spordileht as this is published once in a week and its aim should be deeper and more thorough analyses of sports, the analyses that should be totally different from the those provided by dailies.

Daily Postimees amazed with remarkably larger reviews of sports, both in case of the Estonian Ski Association and the Estonian Athletic Association and by greater commitment to sports organizations. Tabloid paper surprised by its non-tabloid attitude towards sports, you would rather expect SL Õhtuleht to print stories that tend to give emotional valuations, but it was not so.

The importance of media communications and the relevance of media skills of the managers of the associations were clearly pointed out in the present work. The safest way to receive positive media representation is to bring back medals from title championships, athletic results are essential in the representation of one popular sport or representation of association.

KASUTATUD KIRJANDUS

Aarelaid, A. (1996). Eesti seltsiliikumisel on mitu palet. – Kodanikualgatus ja seltsid Eesti muutuval kultuurimaastikul. Koostanud: Aarelaid, A. Tallinn: J.Tõnissoni instituut.

Arvisto, M., Piisang, E. (1996). Spordiklubid eile ja täna. – Kodanikualgatus ja seltsid Eesti muutuval kultuurimaastikul. Koostanud: Aarelaid, A. Tallinn: J.Tõnissoni instituut.

Afanasjev, V. (2004). Euro laul ja Võru etniline rühm. Kombineeritud sisuanalüüs. TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Berger, P. L. ja Luckmann, T. (1991). *The Social Construction of Reality: a Treatise in the Sociology of Knowledge*. Harmondsworth : Penguin Books, 1991.

Hall, S. (2000). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.

Hennoste, T. (2001). Uudise käsiraamat. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Kaljurand, M. (2005). Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergejõustikuliidu representatsioon trükimeedias 2005. Käsikirjaline seminaritöö. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Tartu.

Kalmus, V. (2004). Meedia ja kommunikatsiooni uurimismeetodid. Loengukonspekt. TÜ Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Kivine, P. (1999). Patroklose memoriaal. Tallinn: Olion.

Koik, L. (1980). Retk Eesti spordiajalukku. Tallinn: Perioodika.

Kull, P. (2005). Spordiala imago kujunemine neoliberaalses ühiskonnas (korvpalli näitel). Käsikirjaline bakalaureusetöö. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Tartu.

Lusmägi, P. (2007). Spordiklubide organisatsiooniline toimimine Eestis võistkondlikke mängu viljelevate spordiklubide näitel. Käsikirjaline magistrیتöö. International University Audentes, Tallinn.

Lääne, T. (2007). Suusatamine - Eesti rahvusport. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Mandre, J. jt. (1996). Eesti sport läbi aegade. Tallinn: Inreko Press.

Miller, T. (2006). Globalization and Sport. London: SAGE Publications.

McQuail, D. (2003). Massikommunikatsiooni teooria. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Pullerits, P. (2005). Mehed miks tulite? Postimees, 4.veebbruar.

Pullerits, P. (2005). Hauakaevajad kuldsel fassaadil. Postimees, 26.august.

Pullerits, P. (2005). Torinost paistab viis medalit. Postimees, 4.november.

Pullerits, P. (2005). Rahvusala hukk. Postimees, 29.november.

Pullerits, P. (2005). Suusahundi trikid. Postimees, 29.detsember.

Rikberg, A. (2003). Sponsorluskommunikatsioon Eesti Spordis spordialaliidu näitel. Käsikirjaline bakalaureusetöö. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Tartu.

Song, M. (2003). Spordikangelase kujutise konstrueerimine Eesti trükiajakirjanduses – 4 Eesti spordikangelast aastast 1989 ja aastast 2000. Käsikirjaline bakalaureusetöö. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikool, Tartu.

Spordiseadus. 6.aprill 2005.a. - RT I 2005, 22, 148.

SL Õhtuleht. (2005). Kepitants. SL Õhtuleht, 16.august.

Teemägi, E. (1990). Radikaalsete sammudega kergejõustikukevadesse. Kehakultuur, 1990.

Tserp, D. (2005). Eesti spordikuninganna rahutu iseseisvus. Postimees, 7.detsember.

Tuulik, Ü. (1984). Eesti Kergejõustiku kolmveerandsada. Tallinn: Eesti Raamat.

Tõnise, T. (2004). Eesti on valinud spordipoliitikas nn kesktee. Postimees, 23.juuli.

KASUTATUD ALLIKAD

Alaver, M. (2008). Autori intervjuu. Tallinn, 23.aprill.

Eesti Kergejõustikuliit <http://www.eklj.ee/alaliit/pohikiri>. Vaadatud 25.märtsil 2008.

Eesti Olümpiakomitee

<http://www.eok.ee/spordiyhendus?view=spordialaliidud&tunnust=eok&type=&utype=&id=35>. Vaadatud 12.märtsil 2008.

Eesti Spordi Harta. (2002).

http://www.eok.ee/est/spordi_seadusandlus/eesti_spordi_harta. Vaadatud 15.aprillil 2008.

Eesti Suusaliit <http://www.suusaliit.ee/?op=body&id=105>. Vaadatud 15.aprillil 2008.

Nool, E. (2008). Autori intervjuu. Tallinn, 24.aprill.

Siimann, M. (2008). Autori intervjuu. Tallinn, 14.aprill.

LISA 1. KATEGORIAATE SÜSTEEM KVANTITATIIVSELE ANALÜÜSILE

1. Väljaanne
 - a) Postimees
 - b) Eesti Päevaleht
 - c) Spordileht
 - d) SL Õhtuleht

2. Artikli ilmumise kuupäev (vabatekstina)
.....

3. Artikli autor (vabatekstina)
.....

4. Artikli žanr
 - a) uudis, uudisnupp, online-uudis
 - b) arvamislugu/kommentaari
 - c) olemislugu (k.a. intervjuud)
 - d) fotouudis

5. Artikli suunitlus
 - a) fakte esitav
 - b) analüütiline
 - c) hinnanguid andev
 - d) muu

6. Artikli temaatiline fookus (märkida kõige kesksemad)
 - a) tippportlased/ sportlikud tulemused
 - b) järelkasv
 - c) raha
 - d) aruandlus
 - e) vastuolud
 - f) koostöö teiste struktuuridega
 - g) muu (märkida vabatekstina)

7. Artikli emotsionaalne intensiivsus

- a) väga tugev
- b) tugev
- c) neutraalne
- d) nõrk
- e) väga nõrk

8. Artikli pealkirja laad

- a) küsimus
- b) metafoor
- c) liialdus
- d) positiivne väide
- e) negatiivne väide
- f) neutraalne
- g) kellegi nime sisaldav (vabatekstina märkida nimi)
- h) muu (vabatekstina märksõna)

9. Aktiivsed tegelased (kõik, kes artiklis sõna saavad) märkida kõik sobivad variandid

- a) alaliidu president vastavalt Toomas Savi või Sven Mikser
- b) alaliidu peasekretär vastavalt Jüri Järv või Marek Helinurm
- c) treener või *manager* (nimi vabatekstina)
- d) alaliidu töötaja
- e) sportlane
- f) spordiametnik
- g) muu
- h) puudub

10. Passiivsed tegelased (kellele sõna ei anta, kes aga kaudselt osaleb artiklis) märkida kõik sobivad variandid

- a) alaliidu president vastavalt Toomas Savi või Sven Mikser
- b) alaliidu peasekretär vastavalt Jüri Järv või Marek Helinurm
- c) treener või *manager* (nimi vabatekstina)

- d) alaliidu töötaja
- e) sportlane
- f) spordiametnik
- g) muu
- h) puudub

11. Artikli modaalsus spordialaliidu tegevuse suhtes

- a) toetav või pooldav või tunnustav
- b) kriitiline või mittesoosiv
- c) neutraalne
- d) vasturääkiv

12. Konfliktid või vastuolud (märkida kõik võimalikud)

- a) alaliidu juhtkonna vahel
- b) alaliidu juhtkonna ja sportlaste vahel
- c) sportlaste vahel
- d) alaliidu esindaja ja spordiajakirjaniku vahel
- e) sportlase ja ajakirjaniku vahel
- f) sportlase ja treeneri/manageri vahel
- g) alaliidu ja treeneri/manageri vahel
- h) ajakirjaniku ja treeneri vahel
- i) muu (märkida vabatekstina)
- j) puudub

LISA 2. KODEERIMISSKEEM KVALITATIIVSELE ANALÜÜSILE

1. Hinnangud spordialaliitudele

Kas ja kuidas antakse hinnanguid alaliidu tegevuse kohta?

2. Spordialaliitude esitamine

Millisena esitatakse tekstides alaliitu, tema tegevjuhtkonda, sportlaseid, spordiala?

3. Võtmetegelased

Kes on võtmetegelased artiklites? Kes räägivad ja kellele lastakse rääkida?

4. Vastuolud ja konfliktid

Milliseid vastuolusid ja konflikte toovad esile meediatekstid? Kas need konfliktid on tõsiseltvõetavad ja reaalsed või on tegu otsitud vastuoluga?

5. Positiivsed ja negatiivsed tegelased

Kas on ja kui on, siis kes on väljatoodud tekstides positiivsed kangelased ja kes negatiivsed? Kelle seisukohad jäävad kõlama?

6. Ootused

Millised on ootused spordialaliidu suhtes? Kas ja kuidas on need ootused väljendatud?

LISA 3. Eesti Suusaliidu 2007. aasta artiklite kodeerimistabel

Artikli number	Väljaanne	Kuupäev	Autor	Artikli žanr	Artikli suunitlus	Temaatiline fookus	Emotsionaalne intensiivsus	Pealkirja laad	Aktiivsed tegelased	Passiivsed tegelased	Artikli modaalsus alaliidu tegevuse suhtes	Konfliktid/vastuolud
1	a	05.01.		a	a	a, g (poliitika)	c	f	b, g (poliitik)	e (Veerpalu, Šmigun)	c	j
2	a	17.01.	P.Pullerits	a	a	e	b	g (Nool), e	b, d, e (Nool)	f, e (Nool)	d	i (alaliit contra Nool)
3	a	30.01.	M.Mäekivi	a	a	c	c	d	h	h	c	j
4	a	20.03.	P.Pullerits	a	a	a	c	g (Šmigun), f	b, c (Tramm)	e (Pormeister, Mannima)	c	j
5	a	31.03.	P.Pullerits	a	a	c, g (leppetrahv)	b	e	b, d, f, e, g	e (Narusk, Veerpalu, Saue, Hänni, Tähe), g (R.Kinks)	b	i (alaliit contra avalikkus)
6	a	31.03.		b	b	c, g (leppetrahv)	b	e	h	e (Šmigun, Veerpalu, Mae)	b	i (alaliit contra avalikkus)
7	a	02.04.	P.Pullerits	a	a	c, g (leppetrahv)	c	d	b	h	c	j
8	a	04.05.	R.Olle	a	a	g (tippsportlasest	c	g (Olle)	e (Olle)	c (Alaver)	c	j

						ametnikuks)						
9	a	08.06.	D.Tserp	a	a	a, g (ESL presidendi valimine)	c	g (Savi)	b, c (Alaver, Vähi)	a, e (A koondis)	c	j
10	a	15.06.	O.Tiks	a	a	g (ESL presidendi valimine)	c	g (Savi)	a, b	g	c	j
11	a	13.07.	P.Pullerits	a	a	a, g (autod)	c	e	b, c (Tramm), e (Mannima, Pormeister)	e (A koondis)	c	b
12	a	23.08.		a	a	a, g (autod)	c	d	b	e (Pormeister, Mannima)	c	j
13	a	16.10.	T.Savi	b	b	b, g (suusarajatised)	b	f	h	h	a	j
14	a	07.12.	P.Pullerits	b	b	a, b	b	f	h	c (Alaver), e (A koondis)	b	j
15	a	12.12.	P.Pullerits	b	b	a	b	e	h	c (Alaver), e (A koondis), f (Nool)	b	j
16	b	05.01.		a	a	a, g (poliitika)	c	f	g (poliitik)	b, e (Veerpalu)	c	j
17	b	15.02.	V.Visnapuu	c	a	g (töökorraldus)	c	g (Järv)	b	h	a	j
18	b	31.03.		a	a	c, g (leppetrahvid)	b	e	d	h	b	i (alaliit contra avalikkus)
19	b	05.04.	M.Rannajõe	a	a	b, g (sponsorlus)	c	f	g, g	e (A koondis)	a	j
20	b	15.06.	K.Masing	a	a	g (ESL presidendi valimine)	c	g (Savi)	a, b	f	c	j
21	b	29.06.		a	a	f	c	d	h	e (Šmigun, Veerpalu)	a	j

22	b	21.11.	B.Vaher	b	b	c	b	f	h	c (Alaver)	a	j
23	c	05.02.	T.Lääne	a	a	g (suusabuss)	c	f	d	h	a	j
24	c	05.03.	A.Nilk, V.Visnapuu	a	a	g (valimised)	b	d	b, c (Alaver, Vähi) e (Kokk)	e (Šmigun)	a	j
25	c	05.03.	A.Nilk V.Visnapuu	b	c	a	b	g (Alaver)	c (Alaver)	e (Mae, Kokk)	c	j
26	c	14.05.	V.Visnapuu	c	a	g (sprint vanalinnas)	c	a	c (Alaver) e (Mae, Kümmel)	h	a	j
27	d	29.01.		a	c	g (poliitika)	b	f	h	a	b	i(poliitiline)
28	d	16.02.	O.Järvela	a	a	g (treeningtingimused)	c	f	c (Alaver), g	f	a	j
29	d	27.02.	J.Martinson	a	a	g (poliitika)	c	f	h	b	c	j
30	d	04.05.	J.Martinson	a	a	g (tippsportlasest ametnikuks)	c	g (Olle)	e (Olle)	c (Alaver), e (Mae)	c	j
31	d	29.10.		a	a	g (ala juhtimine)	c	f	c (Pikkor, Leskinen)	e (Piho)	c	j
32	d	13.11.		a	a	f	c	g (Savi)	a	h	c	j
33	d	14.12.		a	a	a	c	f	d	h	c	j

LISA 4. Eesti Kergejõustikuliidu 2007. aasta artiklite kodeerimistabel

Artikli number	Väljaanne	Kuupäev	Autor	Artikli žanr	Artikli suunitlus	Temaatiline fookus	Emotsionaalne intensiivsus	Pealkirja laad	Aktiivsed tegelased	Passiivsed tegelased	Modaalsus alaliidu tegevuse suhtes	Konfliktid/vastuolud
1	a	08.02.	P.Pahv	a	a	a, c	b	g (Värnik)	c (Normak), e (Värnik)	c (Puuste)	c	j
2	a	31.03.	P.Pullerits	a	a	c	b	e	a, f	g	c	j
3	a	03.04.	E.Teigamägi	b	a	a, b, c, f	b	d	h	e (tipud)	a	j
4	a	17.04.	D.Tserp	a	a	f	c	g (Nool)	f	a	a	j
5	a	02.06.	M.Paloveer	a	a	g (sportlase eksimus)	b	g (Hunt)	a, e (Hunt), g	e (Värnik)	c	j
6	a	21.06.	D.Tserp	a	a	a, c	c	d	c (Normak), e (Uudmäe)	e (tipud)	a	j
7	a	23.07.		a	a	a, c	c	d	a	h	a	j
8	a	27.07.		a	a	a, c	c	f	b	e (Balta, Kanter, Tammert, Israel, Värnik, Mätas)	a	j
9	a	28.07.	D.Tserp	b	c	a	c	g (Balta)	c (Normak, Nazarov), e (Uudmäe)	e (Balta, Niit, Leibak, Israel, Tammert, Turi)	c	j

10	a	30.07.		a	a	g (doping)	b	g (Uudmäe jun)	a, e (Uudmäe), g	h	c	j
11	a	21.08.	D.Tserp	a	a	a	c	g (Espe, Niit)	b, c (Espe, Kiisa)	e (Niit, Peetre)	c	j
12	a	04.09.	P.Pullerits	b	c	a	b	a	h	e (tipud)	b	j
13	a	07.09.	D.Tserp	b	b	a, b, d	b	a, g (Kanter)	h	a, e (tipud)	b	j
14	a	26.09		a	a	c	c	f	c (Nazarov)	e (Balta, Pahapill, Turi, Kallas)	c	j
15	a	28.09.	P.Pullerits	b	c	a	b	a	e (Nool), g	c (Normak), e (Värnik, Tammert)	c	j
16	a	13.12.	D.Tserp	a	b	g (võistl.kalender)	c	g (Uudmäe)	c (Normak, Uudmäe, Viru) e (Liimask, Aleksejev), g	h	c	j
17	b	03.02.		a	a	c	c	d	f	h	a	j
18	b	20.07.		a	a	f	c	d	h	g	a	j
19	b	23.07.		a	a	a, c	b	d	a, b	h	a	j
20	b	26.09.		a	a	a, c	b	e	c (Nazarov)	e (Balta)	c	j
21	c	26.02.	M.Roosna	c	a	a	c		a	e (Rahnu, Leibak, Kand, Uudmäe)	c	j
22	c		M.Roosna	c	b	b	b	e	c (Normak, Lindepuu, Ruut, Kiisa,	e (Hunt, Teesaar, Nurme, Vedehin)	c	j

									Sellik, Susi), e (Rünne, Israel, Siimu)			
23	c	30.07.	K.Vahemaa	a	a	g (doping)	b	g (Uudmäe jun)	e (Uudmäe), g	h	c	j
24	c	03.09.	A.Nilk K.Vahemaa	b	c	a	b	g (Kanter)	h	a, e (Kanter, Raja)	b	j
25	c		J.Kriisk	b	b	a	b	a	h	e (Jallai)	a	j
26	d	09.03.	G.Press	c	a	e, g (treeneri kutsekvalifik.)	b	f	c (Viru, Torop), f	c (Normak, Klaup), e (Leibak, Liimask)	d	g
27	d	12.03.	A.Vaher	c	a	g (endine tippsportlane)	b	g (Nool)	g (endine sportlane)	a	a	j
28	d	07.05.	D.Kattago	a	a	f	c	f	a, f	h	a	j
29	d	02.06.	M.Kass	a	a	g (sportlase eksimus)	b	g (Hunt)	a, e (Hunt)	e (Värnik)	c	j
30	d	29.07.		a	a	g (doping)	b	g (Uudmäe jun)	a, e (Uudmäe), g	h	c	j
31	d	30.07.	A.Põldoja	a	a	g (doping)	c	f	a, e (Uudmäe), g	h	c	j
32	d	25.09.	A.Põldoja	c	c	a	b	g (Puuste, Värnik)	a, c (Normak, Puuste), e (Nool, Tammert), g	e (Värnik)	c	j
33	d	10.12.		a	a	e	b	f	h	e (Nool), g (Pallase)	d	i (Pallase contra

LISA 5. Eesti Suusaliitu käsitlev valim 2007

A rt. nr	Väljaanne	Kuupäev	Autor	Pealkiri
1	Postimees	05.01.		Uusi reklaame suusatajatega tõenäoliselt ei tule
2	Postimees	17.01.	P.Pullerits	Erki Nool: suusatajaid ohustab olümpiaperest väljaheitmine
3	Postimees	30.01.	M.Mäekivi	Talispordiliitudest saab riigilt enim toetust suusaliit
4	Postimees	20.03.	P.Pullerits	Šmigun saab naiste A-koondisesse kaks kaaslast
5	Postimees	31.03.	P.Pullerits	Eesti lemmikalal paljastusid miljonilised leppetrahvid
6	Postimees	31.03.		Moodne pärisorjus
7	Postimees	02.04.	P.Pullerits	Suusaliit võttis Postimehe kirjutise peale leppetrahvid päevakorralt maha
8	Postimees	04.05.		Suusahunt Raul Ollest sai direktor
9	Postimees	08.06.	D.Tserp	Savi valmis kolmandaks presidendiajaks
10	Postimees	15.06.		Eesti Suusaliidu presidendiks valiti tagasi Toomas Savi
11	Postimees	13.07.	P.Pullerits	Naissuusatajad tõrjuvad odavat autot
12	Postimees	23.08.		Suusanaised said kardetust paremad autod
13	Postimees	16.10.	T.Savi	Baasid-Eesti suusatamise võlu ja valu
14	Postimees	07.12.	P.Pullerits	Müügimehe muinasjutt
15	Postimees	12.12.	P.Pullerits	Eestlaste lemmikala takerdub tupikusse
16	Eesti Päevaleht	05.01.		Uusi reklaame suusatajatega tõenäoliselt ei tehta
17	Eesti Päevaleht	15.02.	V.Visnapuu	Suusaliidu peasekretär Jüri Järv: proovin ellu jääda
18	Eesti Päevaleht	31.03.		Suusaspordis paljastusid miljonilised leppetrahvid
19	Eesti Päevaleht	05.04.		Eesti Suusaliit loob juunioride koondise
20	Eesti Päevaleht	15.06.		Eesti Suusaliidu presidendiks valiti Toomas Savi
21	Eesti Päevaleht	29.06.		Suusatajad allkirjastasid lepinguid
22	Eesti Päevaleht	21.11.	B.Vaher	Riimuvate suusahüpete ministeerium
23	Spordileht	05.02.	T.Lääne	Suusabuss tuleb kooli
24	Spordileht	05.03.	A.Nilk V.Visnapuu	Suusakoondis andis oma hääle Jaapanis
25	Spordileht	05.03.	A.Nilk V.Visnapuu	Eesti suusakoondise peatreener Mati Alaver: jääme alati keskmike sekka

26	Spordileht	14.05.	V.Visnapuu	Suusasprint vanalinnas: kevadisest palaganist MK-etapiks?
27	SL Õhtuleht	29.01.		Reformi suusakampaania
28	SL Õhtuleht	16.02.	O.Järvela	Kevadkülv Otepää moodi ehk kuidas lumi suvega ära ei sula
29	SL Õhtuleht	27.02.	J.Martinson	Suusatajad käisid valimas
30	SL Õhtuleht	04.05.	J.Martinson	Suusahunt Ollest sai direktor
31	SL Õhtuleht	29.10.		Eesti kahevõistluses ja suusahüpetes uus hingamine
32	SL Õhtuleht	13.11.		Toomas Savi tahab tõsta kehalise kasvatus tunde arvu koolides
33	SL Õhtuleht	14.12.		Skandinaavia karikavõistlustel esindab Eestit 30 suusatajat

LISA 6. Eest Kergejõustikuliitu käsitlev valim 2007

Art. nr	Väljaanne	Kuupäev	Autor	Pealkiri
1	Postimees	08.02.	P.Pahv	Värnik: soojal maal treenimiseks pole raha
2	Postimees	31.03.	P.Pullerits	Eesti lemmikalal paljastusid miljonilised leppetrahid
3	Postimees	03.04.	E.Teigamägi	Kergejõustik teel tulevikku
4	Postimees	17.04.	D.Tserp	Nool soovib juunioride EM Kadriorgu tuua
5	Postimees	02.06.	M.Paloveer	Hunt: teinekord üritan end varem minekule sättida
6	Postimees	21.06.	D.Tserp	Rahasüst innustab sportlaseid mudaliigast välja rabelema
7	Postimees	23.07.		Kõik Eesti meistrid kergejõustikus hakkavad saama stipendiumi
8	Postimees	27.07.		30 kergejõustiku Eesti meistrit läheb Kadriorgu tiitlit kaitsma
9	Postimees	28.07.	D.Tserp	Ksenija Balta suvine avastart tekitab põnevust
10	Postimees	30.07.		Kergejõustikuliit tegi Uudmäele hoiatuse
11	Postimees	21.08.	D.Tserp	Espe: Niit pole MMil võistlemiseks valmis
12	Postimees	04.09.	P.Pullerits	Kus peitub põrumiste põhjus
13	Postimees	07.09.	D.Tserp	Mis paistab maailmameister Gerd Kanteri selja tagant?
14	Postimees	26.09.		Tippkergejõustiklaste toetust vähendati
15	Postimees	28.09.	P.Pullerits	Kangelase hukk?
16	Postimees	13.12.	D.Tserp	Jaak Uudmäe näeb võistluskalendris ohtu
17	Eesti Päevaleht	03.02.		Riik suunab noortele kergejõustiklastele neli miljonit krooni
18	Eesti Päevaleht	20.07.		Kergejõustikuvõistlus "Tallinn 2007" pürib GP-ks
19	Eesti Päevaleht	23.07.		Kõik kergejõustiku Eesti meistrid hakkavad saama stipendiumi
20	Eesti Päevaleht	26.09.		Tippkergejõustiklaste stipendiumi vähendati
21	Spordileht	26.02.	M.Roosna	
22	Spordileht	09.04.	M.Roosna	Mitu kergejõustikuala veereb allamäge

23	Spordileht	30.07.	K.Vahemaa	Jaanus Uudmäe pääses hoiatusega
24	Spordileht	03.09.	A.Nilk K.Vahemaa	Äpud kandku Kanterit kätel
25	Spordileht	24.09.	J.Kriisk	Milleks vajab Eesti koondis "turiste"
26	SL Õhtuleht	09.03.	G.Press	Üle kivide ja kändude treeneripaberite poole
27	SL Õhtuleht	12.03.	A.Vaher	Erki Noole soovid: poliitikasse siirust ja riigikogusse kindel palk
28	SL Õhtuleht	07.05.	D.Kattago	Jalgpalli ja kergejõustiku liidud ühendavad väed
29	SL Õhtuleht	02.06.	M.Kass	Margus Hunt kihutas maanteel kaks korda lubatust kiiremini
30	SL Õhtuleht	29.07.		Jaanus Uudmäe dopinguproovist leiti keelatud ainet
31	SL Õhtuleht	30.07.	A.Põldoja	Doping
32	SL Õhtuleht	25.09.	A.Põldoja	Heino Puuste tantsusaatest: Olin, jah, vastu. Andrus ei valetanud
33	SL Õhtuleht	10.12.		Eesti sporditülide TOP

LISA 7. Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergejõustikuliidu artiklite 2007. aasta kodeerimistabelite kokkuvõte

Artikli žanr	ESL	EKJL
Postimees	11 uudislugu 4 arvamislugu/komment.	11 uudislugu 5 arvamislugu/komment.
Eesti Päevaleht	5 uudislugu 1 arvamislugu/komment. 1 olemislugu	4 uudislugu
Spordileht	2 uudislugu 1 arvamislugu/komment. 1 olemislugu	1 uudislugu 2 arvamislugu/komment. 2 olemislugu
SL Õhtuleht	7 uudislugu	5 uudislugu 3 olemislugu
Artikli suunitlus		
Postimees	11 fakte esitav 4 analüütilist	11 fakte esitav 2 analüütiline 3 hinnanguid andev
Päevaleht	6 fakte esitav 1 analüütiline	4 fakte esitav
Spordileht	3 fakte esitav 1 hinnanguid andev	2 fakte esitav 2 analüütilist 1 hinnanguid andev
SL Õhtuleht	6 fakte esitav 1 hinnanguid andev	5 fakte esitav 3 hinnanguid andev
Artikli temaatiline fookus		
Postimees	2 tippsportlased/tulemused 1 tippsportlased ja järelkasv 4 tippsportlased ja muu (1 poliitika, 1 ESL presidendi valimine, 2 autod) 1 järelkasv ja muu (rajatised 1 raha 3 raha ja muu (leppetrahv) 1 vastuolud 2 muu (ESL presidendi valimine, 1 tippsportlasest ametnikuks)	4 tippsportlased/tulemus 4 tippsportlased ja raha 1 tippsportlased, järelkasv, aruandlus 1 tippsportlased, järelkasv, koostöö teiste strukt.-ga 2 raha 1 koostöö teiste struktuuridega 3 muu (sportlase eksimus, doping, võistluskalender)
Päevaleht	1 tippsportlased ja muu (poliitika) 1 järelkasv ja muu (sponsorlus) 1 raha 1 raha ja muu (leppetrahv)	2 tippsportlased ja raha 1 raha 1 koostöö teiste strukt.-ga

	1 koostöö teiste strukt.-ga 2 muu (töökorraldus, ESL presidendi valimine)	
Spordileht	1 tippsportlased/tulemused 3 muu (suusabuss, presidendi valimine, sprint vanalinnas)	3 tippsportlased/tulemused 1 järelkasv 1 muu (doping)
SL Õhtuleht	1 tippsportlased/tulemused 1 koostöö teiste strukt.-ga 5 muu (2 poliitika, 1 ala juhtimine, 1 tippsportlasest ametnikuks, 1 treeningtingimused)	1 tippsportlased/tulemused 1 vastuolud 1 vastuolu ja muu (treeneri kvalifikatsioon) 1 koostöö teiste strukt.-ga 4 muu (2 doping, 1 sportlase eksimus, 1 endine tippsportlane)
Artikli emotsionaalne intensiivsus		
Postimees	6 tugev 9 neutraalne	8 tugev 8 neutraalne
Päevaleht	2 tugev 5 neutraalne	2 tugev 2 neutraalne
Spordileht	2 tugev 2 neutraalne	4 tugev 1 neutraalne
SL Õhtuleht	1 tugev 6 neutraalne	6 tugev 2 neutraalne
Artikli pealkirja laad		
Postimees	3 positiivne väide 5 negatiivne väide 4 neutraalne 5 nime sisaldav (2 Savi, 1 Šmigun, 1 Olle, 1 Nool)	3 küsimus (1 Kanteri nime sisaldav) 3 positiivne väide 1 negatiivne väide 2 neutraalne 7 nime sisaldav (2 Uudmäe jun., 1 Värnik, 1 Nool, 1 Palta, 1 Hunt, 1 Espe ja Niit)
Eesti Päevaleht	1 positiivne väide 1 negatiivne väide 3 neutraalne 2 nime sisaldav (Järv, Savi)	3 positiivne väide 1 negatiivne väide
Spordileht	1 küsimus 1 positiivne väide 1 neutraalne 1 nime sisaldav (Alaver)	1 negatiivne väide 2 nime sisaldav (Kanter, Uudmäe jun. 1 puudub
SL Õhtuleht	5 neutraalne 2 nime sisaldav (Olle, Savi)	4 neutraalne 4 nime sisaldav (Nool, Hunt, Uudmäe jun., Puuste ja Värnik)

Aktiivsed tegelased		
Postimees	1 president 9 peasekretär 4 treener/manager (Alaver, Vähi, 2 Tramm) 2 alaliidu töötaja 4 sportlane (Mannima, Olle, Pormeister, Nool) 1 spordiametnik 2 muu 5 puudub	4 president 2 peasekretär 9 treener/manager (4 Normak, 2 Nazarov, 1 Espe, 1 Kiisa, 1 Uudmäe, 1 Viru) 8 sportlane (3 Uudmäe jun, 1 Värnik, 1 Hunt, 1 Nool, 1 Aleksejev, 1 Liimask) 2 spordiametnik 3 muu 3 puudub
Päevaleht	1 president 2 peasekretär 1 alaliidu töötaja 2 muu 2 puudub	1 president 1 peasekretär 1 treener/manager (Nazarov) 1 spordiametnik 1 puudub
Spordileht	1 peasekretär 4 treener/manager (3 Alaver, 1 Vähi) 1 alaliidu töötaja 3 sportlane (Mae, Kummel, Kokk)	1 president 6 treener/manager (Normak, Lindepuu, Sellik, Susi, Ruut, Kiisa) 4 sportlane (Rünne, Siimu, Uudmäe, Israel) 1 muu 2 puudub
SL Õhtuleht	1 president 3 treener/manager (Alaver, Pikkor, Leskinen) 1 alaliidu töötaja 1 sportlane (Olle) 1 muu 2 puudub	5 president 4 treener/manager (Normak, Puuste, Viru, Torop) 5 sportlane (2 Uudmäe, Nool, Tammert, Hunt) 2 spordiametnik 4 muu 1 puudub
Passiivsed tegelased		
Postimees	1 president 3 treener/manager (Alaver) 16 sportlane (3 Veerpalu, 2 Pormeister, 2 Mannima, 3 A koondis, 1 Hänni, 1 Tähe, 1 Saue, 1 Nool) 2 spordiametnik 2 muu 3 puudub	2 president 2 treener/manager (Puuste, Normak) 22 sportlane (3 Värnik, 3 Balta, 3 Tammert, 4 tipud, 2 Israel, 2 Turi, 1 Mätas, 1 Pahapill, 1 Kallas, 1 Niit, 1 Peetre, 1 Leibak) 1 muu 3 puudub
Päevaleht	1 peasekretär 1 treener/manager (Alaver)	1 sportlane (Balta) 1 muu

	4 sportlane (2 Veerpalu, 1 Šmigun, 1 A koondis) 1 spordiametnik 2 puudub	2 puudub
Spordileht	3 sportlane (Mae, Kokk, Šmigun) 2 puudub	1 president 11 sportlane (Rahnu, Leibak, Kand, Uudmäe, Vedehin, Kanter, Raja, Hunt, Teesasar, Nurme, Jallai) 1 puudub
SL Õhtuleht	1 president 1 peasekretär 1 treener/manager (Alaver) 2 sportlane (Mae, Piho) 1 spordiametnik 2 puudub	1 president 2 treener/manager (Normak, Klaup) 5 sportlane (Leibak, Liimask, 2 Värnik, Nool) 1 muu 3 puudub
Artikli modaalsus spordialaliidu tegevuse suhtes		
Postimees	1 toetav/pooldav 4 kriitiline/mittesoosiv 9 neutraalne 1 vasturääkiv	5 toetav/pooldav 2 kriitiline/mittesoosiv 9 neutraalne
Eesti Päevaleht	4 toetav/tunnustav 1 kriitiline/mittesoosiv 2 neutraalne	3 toetav/tunnustav 1 neutraalne
Spordileht	3 toetav/tunnustav 1 neutraalne	1 toetav 1 kriitiline/mittesoosiv 3 neutraalne
SL Õhtuleht	1 toetav/tunnustav 1 kriitiline/mittesoosiv 5 neutraalne	2 toetav/tunnustav 4 neutraalne 2 vasturääkiv
Konfliktid v vastuolud		
Postimees	1 juhtkonna ja sportlase vahel 3 muu (alaliit contra Nool, 2 alaliit contra avalikkus) 11 puudub	16 puudub
Päevaleht	1 muu (alaliit contra avalikkus) 6 puudub	4 puudub
Spordileht	4 puudub	5 puudub
SL Õhtuleht	1 muu (poliitiline) 6 puudub	1 EKJL ja treeneri vahel 1 muu (endine peasekr. Pallase contra Nool) 6 puudub

LISA 8. Intervjuu ajaleht Postimees ajakirjanik Priit Pulleritsuga.

Tallinnas, 14.mai 2008.

Autor: Nagu eelnevalt juba rääkisime, olen tegemas oma lõputööd, mille teemaks on Eesti Suusaliidu ja Eesti kergejõustikuliidu representeerimine 2005 ja 2007. Teie poole pöördumise põhjus on, et olete nii 2005. kui ka 2007. aastal kõige enam ESL ja EKJL tegevust kajastanud ajakirjanik, aga ka kõige kriitilisem ja emotsionaalsem, teie vastuseid kasutan oma töös eksperthinnanguna.

Autor: Kuidas te hindate spordi käsitlemist ajalehtedes üldse? Oskate seda kommenteerida, kui asjalik ja kui põhjalik on spordiajakirjandus üldse?

Pullerits: Raske küsimus. Ma arvan, et spordiajakirjandus on kõige asjatundlikum ajakirjandus üldse kui me võrdleme seda näiteks kultuuri, majanduse poliitikaga, kui me võtame valdkondade kaupa. Sellepärast, et spordiajakirjanikud on selgelt spordile spetsialiseerunud, nad on selles pikka aega olnud, seetõttu on neil tutvusi ja sidemeid, mis tähendab, et neil on infoallikaid ja teiseks on nad selle ala fanatid. Kui majandusajakirjanik võib olla ka poliitikaajakirjanik jne, siis naljalt ei leia Eesti ajakirjanduses näiteid, kus spordiajakirjandusse on tulnud kõrvalt või on mindud spordiajakirjandusest mujale, see, kes spordiajakirjanikuna alustab, see ka spordiajakirjanikuna lõpetab, kui sa oled spordis sees, siis ajapikku kasvatatakse asjatundlikust.

Eks asjatundlikust on kasvanud ka see kolmanda tegurina, et spordiinimesed ise on saanud aru, et ajakirjandus on oluline, et avalikkuse ees pildis püsida, ehk erinevalt siis ärimeestest, kes hoiduvad ajakirjandusest kõrvale, tavaliselt ajakirjandus tunneb nende vastu huvi kui nad on päriteoga hakkama saanud. Siis sportlased on viimasel ajal aru saanud, et ajakirjandus on tähtis, et ajakirjanikega tuleb hästi läbi saada, et ajakirjanduses tuleb figureerida, olemas olla. See omalt poolt tagab, et on ka allikatel huvi ajakirjanikega suhelda, see tõstab ajakirjanduse professionaalsust, sest ajakirjanik on nii tark kui tarka informatsiooni saab ta oma allikatelt, nii sportlastelt kui treeneritelt ja neil on omakorda huvi ka seda infot anda, et ajakirjandus asjatundlikult kirjutaks.

Autor: Nagu te ütlesite, et spordiajakirjanikud on spordis sees, neil on tutvusi ja sidemeid, kas ei ole siis nende artiklid ja info kallutatud ja mitte nii erapooletu kui peaks?

Pullerits: Ma saan aru, te mõtlete seda, et nad on liiga sõbrad?

Autor: Just, et neil tekivad isiklikud suhted ja isiklikud suhted ka selle spordialaga üldse?

Pullerits: See on kahtlemata tõsine probleem, see on selle kahe või kolme positiivse punkti juures oluline miinuspunkt. Kui sportlasel läheb hästi, siis ajakirjanik rõõmustab koos temaga, aga spordis ei lähe alati hästi. Ja kui on ikka halvasti läinud, siis ajakirjanik peab ikkagi ausalt kirjutama, et asjad on ikka väga halvasti, seda on valus öelda, sest sa sead ju Mati Alaveri otsuseid kahtluse alla, see ei meeldi ju kellegile. See on raske jah ajakirjanduse puhul ja see on olnud ka minu eelis, sest minu leib ei ole spordiajakirjandus.

Autor: Te ei pea ennast spordiajakirjanikuks?

Pullerits: Ei seda ma pole jah.

Autor: ESL ja EKJL-ga seonduvat olete te päris palju kajastanud, mis te ise arvate, kas neid kahte alaliitu on ajakirjanduses piisavalt, õiglaselt, võrdelt käsitletud?

Pullerits: Ma arvan, et tähelepanu on igati kasulik, isegi siis, kui see kajastus on negatiivne või ütlemekritiseeriv nagu näiteks kui suusatajatel pole häid tulemusi, siis see on igal juhul parem ja neile kasulikum kui neid jälgitakse kui see, et nad pole üldse olemas. Kui me võtame kõrvale näiteks laskesuusatamise, kus naiste tulemused polnud millegi pärast halvemad kui murdmaa tulemused, ma mõtlen Kadri Lehtlat ja Veli Sauet, siis ometi on laskesuusatamine nagu teisejärguline ala. Kui murdmaasuusatamine on nagu USA siis laskesuusatamine on nagu Kanada, on suur küll, aga millest keegi suurt midagi ei tea. Eks see suusatamine on saanud vatti päris kõvasti viimasel ajal, nüüd viimasel ajal päris nii vist enam pole, et oleks vaja seal

Mati Alaveri ees nii väga pugged ja ei pea väga sõber olema, on peale minu ka SL Õhtulehe mehed kirjutanud päris kriitiliselt.

Nad on suured ja tähtsad alad ja eks nad tähelepanu keskmes ole ja ma ei oskagi hinnata, kas õiglaselt või mitte, siin on ka leerideks jagunemist olnud. Näiteks Sven Mikseri aeg EKJL-s, mina olin nagu see mees, kes Mikseri suhtes nagu hagu andis, sellepärast, et mul olid sellised allikad, kes mind valgustasid, mis seal taustal toimub. Siis oli teisi inimesi, kes minuga ühes leeris ei olnud, kes olid rohkem äraootaval positsioonil, minu meelest näiteks Deivil Tserp. Tserp kuulus oma allikate poolest sinna leeri, see on nüüd küll minu arvamus ja võib olla ma eksin, kelle eesmärk oli Neinar Seli sealt minema lüüa ja kui Neinar Seli sai seal minema löödud, siis oligi nagu võit saavutatud ja edasine polnud enam nagu tähtis. Tema allikas oli ilmselt Espe ja Tishler ka ja teisi veel.

Autor: Ja kes teie allikad olid?

Pullerits: Mina ei saa öelda, sest mul on nendega kokkulepped.

Autor: 2005. aastal ei olnud te üldse Mikseri ja Helinurmega rahul, teilt ilmus mitmeid väga kriitilisi artikleid nende suhtes, te ise tunnistasite, et te ei anna neile isegi 100 päeva ilma kriitikata tegutsemiseks ja ühes oma artiklis pakkusite välja, et EKJL presidendiks võiks hoopis kandideerida Erich Teigamägi. 2007 oligi EKJL president E.Teigamägi ja teie kriitilisi artikleid enam praktiliselt ei ilmunudki, vähemalt minu valimisse kuulus vaid üks kriitilise sisuga teie artikkel. Kuidas te seda ise kommenteerite, kas siin on tegu isikliku suhtega?

Pullerits: Ajakirjanik sõltub palju oma allikatest, ega mul ei ole võimalik kõiki klubisid ära kuulata, aga mul on paar head sõpra, kes kergejõustikus ka ise väga tegutsevad ja ma ei saa nende nimesid öelda, sest see on raudne reegel, et ma ei avalda neid. Aga kõik, mis nad mulle on rääkinud, sellele pole ka keegi kunagi vastu vaielnud, et Pullerits see, mis sa räägid on viga, ja tegelikult Spordilehes kui see veel kunagi eraldi ilmus oli täpselt samadest asjadest juttu, EKJL raha asjadest ja võlgadest. Ja need minu sõbrad, kes kergejõustiku pärast südant valutasi, siis ma käisin ja rääkisin nendega päris pikalt, ja nad tõid mulle arve ja ma päris täpselt enam ei mäleta, aga eks need üksikasjad ole kõik seal kirjas, ja sealt need asjad ka välja

kasvasid. Kindlasti kui oleks ka mõni Mikseri mees tulnud rääkima, et küll asjad on head ja kuidas me need võlad kustutame, nii oleks saanud mind teistpidi kindlasti mõjutada.

Ma tahangi öelda, et ajakirjanik ikka sõltub oma allikatest, aga mina üritasin nende poliitikast läbi ajada. Mind ei huvita miski muu kui, et ma saaksin teha ühe ägeda loo, mida kõik loevad ja mille üle tekib diskussioon ja mis paneb asju ühiskonnas loksuma ja seetõttu said ka need kirjutised kirjutatud. Mis sellest lõpuks välja tuli, et ma olin Helinurme suhtes kriitiline, aga lõpuks oli Helinurm see, kes tõi mulle kinnituse, mis mu teised allikad olid rääkinud (minu kolmanda artikli puhul), et see kõik vastab tõele. Seal olid mingid müümata piletid ja müümata varustused ja mingid piletite võlad ja midagi sellist, Nazarovi treener elas kuskil kubrikus EM või MM ajal, ja see kõik, johhaidi, pidaski paika.

Seesama Helinurm, keda ma olin kõvasti kritiseerinud oli pärast minu suuremaid aitajaid, sest mis juhtus oli see, et KJL hakkas teda ise tanki lükkama. EKJL hakkas selleks, et ise puhtalt välja tulla, Mikser on ju poliitik, siis Helinurme süüdlaseks tegema. Ega see minu asi ei ole, mina võtan infot, kust aga tuleb ja seni kuni info vastab tõele, kontrollin seda ja siis ta läheb käiku.

Samas ma käisin Mikseriga ka väitlemas Kuku raadios. Donatas Narmont juhtis seda saadet.

Autor: 2007 teiepoolset kriitikat ei ole olnud EKJL-du suhtes, mida see näitab?

Pullerits: Ma ei ole praegu lihtsalt asjadega kursis. Ei ole viitsinud ka ükski inimene mind valgustada ja kuna see pole ka minu põhileib, siis kui infot ei ole, siis ma ei hakka seda ise kaevama. Samas kui eelmisel aastal MM-l tulemusi ei olnud, siis ma ju kirjutasin kaks kriitilist lugu EKJL koondise kohta, umbes et Kaie Kand räägib kuidas ta sushit sõi, aga pole analüüsi, miks tulemust ei tule. Tulemuse teeb ikkagi sportlane ja mitte alaliit, alaliit tagab tingimused, aga Mikseri ajal oli probleem see, et raha asjad olid paigast ära ja juhtimine oli paigast ära, nii ma mäletan ja küsimus oli vist ka inimeste motiveerituses, ega mina seda Mikserit lahti ei teinud, seda ikka alaliit otsustas.

Autor: Minu tööst selgus, et 2005 on spordiajakirjanduses ilmunud oluliselt rohkem arvamslugusid ja kommentaare kui 2007 aastal. 2005 on ajakirjandus analüüsinud

oluliselt rohkem alaliitude tegevust kui 2007. kas see on juhuslik või ongi suundumus sinna poole?

Pullerits: Alustame esimesest otsast, et kui ei ole probleemi, ega siis ajakirjanik ei lähe seda ka kunstlikult tekitama. Ei saa vaadata, et 2007 on vähem, järelkult me Teigamäe valitsust soosime. Ma arvan, et kui sealt tuleks ka mingisugused kalad välja, siis oleks küll neid, kes ligi lendavad. Seetõttu ei saa irrutada seda tegelikku olukorda, seda meedia olukorda, kui ikkagi tegelik olukord on kehv, siis ikkagi ajakirjandus kirjutab ka sellest. Ajakirjandus on ikkagi meil nii sõltumatu küll, et meil sellist Leedu efekti küll ei ole, kus korvpall on nii püha loom, et korvpallurid võivad teha mida tahavad ja keegi neid ei puutu.

Teine küsimus on ka see, et praegune olukord on palju parem, võlgu on vähendatud ja võib olla on nad isegi juba olematud. Teigamägi ikkagi sisuliselt juhib ja ta on respektieritud ka meedia poolt, samas kui Mikser ei suutnud tõestada, et tal on ka mingi muu ambitsioon peale poliitilise ambitsiooni. Mikser kommunikeerus oma tegevust palju sandimalt, ta ei andnud välja signaale miks ta tuli. Minu esimene artikkel oli ka vist "Mehed miks te tulite" ja kuna seda signaali ei tulnud, siis saigi teda lõpmatuseni pekstud selle eest.

Teigamägi tuli, siis tal oli väga selge, mida ta tahab teha, ta on olnud ka palju parem meediaga suhtleja kui oli Mikser, kes saatis lõpuks üldse Helinurme oma asju klaarima. Mikser polnud ka asjadega kursis nagu rääkis mulle pärast Helinurm, ta tuli raadiosaatesse nii, et Helinurm oli teda kõvast *briifinud* ja siis ta oskas juba ka midagi rääkida. Ütleme nii, et kergejõustiku majanduslik seis oli toona kehv, kommunikatsioonioskused olid viletsad. Praegu on olukord tunduvalt parem, Teigamäe tegevus tunduvalt eesmärgipärasem ja ka asjade seis on paranenud.

Need on põhjused, miks kirjutatakse vähem, ei ole millestki kirjutada, ajakirjandus otsib ikka negatiivset. Küll me kirjutame kõigest, kuidas suusatajatelt autod ära võetakse kui tulemust ei ole nagu kirjutas Jaan Martinson, ma ise kirjutasin ju suusatamisest alles kaks kriitilist artiklit, ega nad saavad küll, olgu see Alaver nii suur jumal kui tahes.

Autor: Kas see artikkel, et “Suusatajaid ohustab olümpiaperest väljaheitmine” oli tõsiselt mõeldud artikkel?

Pullerits: Ei see oli provokatsioon, mulle helistas Erki Nool ja itsitas naerda, et tema luges EOK põhikirjast, et näed mis võib juhtuda. 2007 sai suusatamise kohta kirjutatud ka hulle artikleid, aga need olid valdavalt onlines ilmunud kirjutised, online võib panna igasugust jama, samas kui päris lehte see läbi ei läheks, iga toimetaja oleks aru saanud, et see on puhas provokatsioon, mis ta ka oli.

Autor: Kas selle provokatsiooni eesmärk oli kirjutada suusatamisest või oli sellel mingi muu eesmärk?

Pullerits: Et nalja saaks ja mul on siamaani see blogi alles. Asjad käivad väga lihtsalt maailmas, vaja on blogile tekitada *traficut* ja inimesi sinna tuua. Selleks tuli Postimees Online tekitada uudiseid, uudises ütlesin kolm-neli lõiku ära ja siis lõppu panin, et täpsemalt loe suusablogist ja inimesed jooksid nagu kärbsed kohale. Nii ma sain lugejaid tekitada ja sellepärast läksid ka igasugused provokatsioonid eelmine aasta käiku. Mul oli seal ka lugu, et Andrus Veerpalu jäi medalist ilma, mis on küll õige, aga minu online lugusid tuleb vaadata nii, et need on puhtad turunduslood, sealt mitte otsida tõsist iva. Nende eesmärk oli saada lugejaid ja et saaks palju nalja.

Autor: Te tõite eelnevalt näite laskesuusatajatega, et nende tulemused olid samaväärsed, aga nendest ei kirjutata. Kas laskesuusatajate viga on selles, et nad pole leidnud ühte ajakirjanikku, kellele oma ala hästi huvitavaks teha ja kes siis hakkabki neist kirjutama?

Pullerits: Põhjus on ikka selles, et neil pole tulemusi.

Autor: Suusatajatel ka polnud eelmine hooaeg tulemusi?

Pullerits: Aga suusatajad on kangelased. Meil on Mae ja Veerpalu ja isegi Kiku, kuigi Kikut see hooaeg ei olnud, aga nemad on kangelased. Ja see on ikka ajakirjanduses põhiline määraja, see küsimus on mulle tuttav, ma käisin eelmine nädal orienteerumisliidus rääkimas, kuidas meediasse pääseda. Siis ma intervjuueerisin

Andrus Nilki, Jaan Martinsoni ja Peep Pahvi, miks orienteerumine ei pääse kunagi lehte. Ja kaks põhjust oli selleks: et pole tulemusi ja pole oma suuri võistlusi. Aga põhiline on, et pole medaleid.

Ja samamoodi ka laskesuusatamises meil pole ju medaleid, see tüdruk võib ju ilusti sõita, aga nagu ta ka ise ütles, et see 20. koht hakkab juba harjumuseks saama, kui Eesti mees tuleb 100 m jooksus 20-ks, siis on see kõva tulemus, aga laskesuusatamises 20-ks tulla on argitulemus. Eveli Saue peab ikka medalile sõitma ja ka mõned mehed peavad medalile sõitma, küll siis hakatakse kirjutama ka. Siin ongi see põhjus.

Autor: Kas teie meelest ühiskonna ootused on ESL-le ja EKJL-le sarnased või eeldatakse alaliitlased erinevat tegutsemist või tulemusi?

Pullerits: Ma ei usu seda eriti, nad on ikka hooaja spordid, suusatamine talvel ja kergejõustik suvel. Nad erinevad ka muudest aladest, kõrvale võib panna ainult jalgpalli ja korvpalli. Me oleme rääkinud siin läbisegi saavutustasandist ja juhtimistasandist, ega lugejat ei huvita tegelikult alaliidu tegevus, lugejat huvitab see, et sportlane tooks medali ja teeks väga hea tulemuse.

Autor: Jah, aga kui seda oodatud tulemust ei tule, siis kriitika suunatakse alaliidule.

Pullerits: Jah, sest alaliit peab looma tingimused, et sportlane saaks treenida. Ja kui alaliit ei suuda näiteks laskesuusatajatele raha välja kaubelda, et nad saaksid käia juba novembri alguses lumel näiteks Ramsaus, siis ega ma ei hakka Indrek Tobrelutsu sellepärast süüdistama. Aga kui Tobreluts võidab medali, siis ta on sangar ja kuigi selles on osa ka alaliidul, siis ega alaliit selle eest kiitust ei saa. Võidab sportlane aga kaotab treener või antud juhul alaliit.

Jah suusatamises ja kergejõustikus on ootused jube kõrged, ka alaliidul ja alaliit peab tegutsema. Ma vist olen ise ka maininud kuskil, et ESL tegutseb liialt eliidiga ja liiga vähe on järelkasvuga tegeletud, mille pärast Alaver on jube vihane minu peale ja väidab, et ESL on järelkasvu peale mõelnud. Kindlasti on need summad päris suured, mis on selle peale pandud, aga fakt on ka see, et järelkasv on meil väga nõrk, et medaleid me ootame juba sajandi algusest peale ainult kolmelt suusatajalt. Need on

Veerpalu, Mae ja Šmigun ehk siis altpoolt on tulnud koondisele juurde väga nõrgalt täiendust. Kogu aeg tegeletakse nagu kolme liidriga. Samas muidugi on Alaver öelnud, et mind on üks ja treener panustab sellele sportlasele, kellelt tuleb ka tulemus.

Jah, nende suhtes on ootusel väga kõrged nagu ka jalgpalli suhtes, aga jalgpalli puhul antakse endale aru, et me ei jõua seal kuhugile, hea on kui Inglismaa vastu õnnestub 1 värav lüüa ja endale mitte lasta rohkem lüüa kui 3 ja korvpallis me võitleme selle eest, et me ei langeks mudaliigasse võistlema Islandi ja teiste absurdriikidega ja jalgpallis on eesmärk mitte jääda eelviimaseks vaid saada tagantpoolt kolmas koht. Aga kergejõustikus ja suusatamises me ootame medaleid, ei pea võitma medalit 100 m jooksus, vaid võib võita medali ka kettaheites või veel parem 10-võistluses.

Autor: Samas Mati Alaver on ise öelnud, et me ei ole ega saa ka kunagi olema juhtivate suusariikide hulgas, sest me oleme lihtsalt nii väikesed. Meil ei kasva Veerpalu- ja Maesuguseid piisavalt ja meie tase ongi seal kus ta on Kas me siis saame teda selle pärast tümitada?

Pullerits: Ma olen ise seda ka mõelnud, et see on täitsa ebaõiglane, et Alaver on ju ainus, kes seda suusatamist veab ja, kes on suusatamise Aja O ja siis saab ta sellepärast veel peksa ka ajakirjanduse käest, see on ikka pagana häbematu. Kui see küsimus nii seada, siis ma olen täitsa nõus sellega. On ju vanasõna ka, et kes teeb sel juhtub. Ja kui Alaver teeb ja satub selline aasta, kus on kehvad tulemused. Aga samas on Alaver öelnud ka sellise lause minu kuuldes MK-I, et: "Eesti on kõige parem suusamaa". Mis ta siis solberdab nende lausetega.

Autor: Te olete ise 2005.a. ESL-le ette heitnud vähest ambitsioonikust, et nende eesmärk oli OM-lt 1 medal ja 2007 viletsa hooaja puhul te kritiseerite neid selle eest, et nad ei tunnista, et meie tase ongi seal 20-ne juures.

Pullerits: Tookord Kristiina, miks ta poleks pidanud saama 3 medalit ja M.Alaver oli mulle ise rääkinud, et eesmärk Torinos on kaks meest pjedestaalil ja see annabki kokku 5 ja kui siis järsku öeldakse, et me tahame saada ühte medalit, siis ma ei saa sellest aru.

Aga nüüd meil on uus hooaeg ja me peame realistlikult olukorrast lähtuma, kui me teame, et Veerpalul on põlv haige, Mae on juba vananev ja noored mehed pole suutnud sõitma hakata, siis kui oli see hooaja avamine ja mehed rääkisid, et saaks kolmekümne sisse kolm korda sõidetud ja Alaver 1 kolme hulgas ja 3 korda kuue hulgas jne, siis Jaan Martinson küsis hästi kui sissejuhatav voor oli lõpetatud, et kas mõni mees on jätnud täna siia üritusele tulemata, sest kui ma kuulan peatreeneri juttu ja sportlaste juttu, siis kuidas saavad peatreeneri eesmärgid täituda kui sportlastel on oluliselt madalamad eesmärgid.

Ja nüüd on olukord muutunud, ei ole enam nii hea nagu Torino ajal, üks mees on audis, Kristina on lõpetanud ja Alaver ikka *pushib* seda ala ikka üles olematu koha pealt.

Autor: Aga ta on ju peatreener, ta vastutab ala eest ja ta üritab igal juhul seda ala edasi viia.

Pullerits: Jah, üritab küll, aga ma ei saa ju uskuda neid tema jutte, kui tema jutt läheb tema meeste eesmärkidest lahku. Signaalid pole minu meelest adekvaatsed olnud. Eelmisel hooajal oli ju ka meestel raskusi kolmekümne hulka jõudmisel.

Autor: nädalavahetusel andsite intervjuu Tartu Raadiole, mis oli Tartu maratoni ametlik raadio. Mulle jäi meelde, et te vastasite küsimusele: “Mis on teie jooksu eesmärk või millist kohta lähete jooksma?” niimoodi, et “elu on õpetanud, et ei maksa eelnevalt välja hüüda suuri eesmärke, pigem enne tegutseda”, kas äkki ESL käitub sarnaselt?

Pullerits: See on minu tobe ebausk, kuna minu Viljandi jooks läks hästi kui ma ei öelnud välja oma soovitud tulemust ja siis ma mõtlesin, et prooviks nüüd ka ja läkski hästi versus sellega, et ma talvel treenisin ja rääkisin, et 100 hulka ja lõpptulemus oli, et maraton jäi ära. See on puhas isiklik ebausk.

Autor: Kas ei või olla nii, et need sportlased, kes teavad, et nad pole see päris tipp ja medalite eest ei võistle, aga püüavad võimalikult head kohta, neil on ka see ebausk, et ei julge seda soovitud maksimaalset tulemust välja hüüda?

Pullerits: Aga nemad on sportlased ja sportlasel peab olema eesmärk, spordis peab alati olema eesmärk. See, mis mina teen on rahvasportlase *show*, sellel ei ole tõsise spordiga mingit suurt pistmist ja ausalt öeldes, kelle asi see ikka on, mida üks rahvasportlane plaanib või tahab. Antud juhul on aga tegemist tippspordiga ja tippspordis peavad sul olema eesmärgid, sa ei saa ju muidu vastavalt ka oma treeningplaani sättida.

Nagu mulle Meelis Miini on seletanud, et kõigepealt pannakse paika, kus sa tahad võistelda ja mis tulemust sa tahad saavutada ja siis sealt tagasi hakatakse tegema treeningplaani. Nad esindavad ju Eestit, aga mina ei esinda kedagi.

Autor: ma olen nõus sellega, neile ju makstakse isegi raha selle eest.

Pulleritis: Jah, isegi kui need on sponsorrahad, need makstakse ju välja kas alaliidu või olümpiakomitee alt. Ei ole niisama, et mina olen Peeter Kümmel ja lähen ja suusatan nagu tahan. Kui Peeter Kümmel tuleb Tartu Maratonile kui trenni nagu Aivar Rehemaa tuli pühapäeval Tartu jooksule, siis ei huvita kedagi, mis ta tulemus on. Küsisin Rehemaa käest, kuidas ta jooksma tuleb, ta ütles, et vaatab, teeb enesetunde järgi trenni, ta ei ole mulle aruandekohuslane sellel võistlusel.

Autor: tänan teid väga.

LISA 9. Kokkuvõte autori intervjuust Mati Alavekriga,

Tallinnas 2.aprillil 2008.

Autor: Nagu eelnevalt telefonis ütlesin, on minu töö teemaks Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergejõustikuliidu representeerimine trükimeedias 2005 ja 2007. Pöördun teie kui ESL peatreeneri ja Eesti Olümpiakomitee tippspordinõukogu liikme, kui spordieksperti poole. Teie vastuseid kasutan oma töös eksperthinnanguna.

Autor: Kui asjatundlik ja põhjalik on Eesti spordiajakirjandus?

Alaver: 15-ne aasta jooksul on ajakirjanduse professionaalsus oluliselt tõusnud. Meedia ilmutab suuremat asjatundlikust just edukate alade puhul. Tuleb kirjutada kas negatiivsetest või positiivsetest kangelastest, näiteks kirjutatakse Andrus Veerpalu kiiruse ületamisest ja samas Andrus Veerpalust kui olümpiavõitjast. Marko Kaljuveer ületas ka kiirust, aga seda ei kommenteerinud keegi.

Eesti ajakirjandus on alles väärtuste hierarhiat otsimas, näiteks Kaia Kanepi on praegu 50-nes maailmaedetabelis, meil on staar, sest meil pole suurtel aladel tõelisi staare, aga mujal maailmas poleks ta mitte keegi. Kajastus võrdub sportlike tulemustega.

Autor: Kas meie spordimeedia suhtub spordialaliitudesse võrdselt?

Alaver: Spordis pole kunagi võrdsust. Näiteks Helsingin Sanomat spordiosakonna juhataja just selgitas Soome kergejõustikuliidule, miks pikamaajooksjad ei saa kunagi kajastatud nii nagu näiteks suusatajad. Ei ole võimalik joosta nii, et Soome spordiajakirjandus nende tulemusi kajastaks.

Autor: Kas ja kui õiglane on olnud ajalehtedes Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergejõustikuliidu käsitus?

Alaver: ESL positiivne meedia kajastus on praegu ülemõistuse hea, kui on kriitikat, siis see vahel ka asjatundmatu. Eesti spordiajakirjanduse nõrkus on konstruktiivse kriitika puudumine ja kommentaarid on alati negatiivsed, positiivsed kommentaarid puuduvad.

Eesti spordimeedia on justkui masohistliku hoiakuga, nagu oleks hirm, et äkki ta polegi ühiskonna valvekoer. 1995. aastal kirjutas Veiko Visnapuu, et Eesti suusatamine on nii vilets, et vaid loll annab sinna raha.

Autor: Kas te oskate hinnata kuidagi ka EKJL meediakajastust?

Alaver: Kergejõustikul oli hea meedia kajastus kui oli peasekretär Erik Pallase.

Autor: Kas ühiskonna ootused alaliitudele on ühesed või erinevad?

Alaver: ühiskonna ootused tulevad läbi meedia, kangelastele on kõrgendatud ootused.

Libastumised võib meedia kohe ära kasutada. ESL oodatakse medalit.

J.Kennedy on öelnud, et rahvuslikku eneseväarikust tõstab kas medalivõit või lend kuule. Meie kuule ei lenda, järelikult jääb teine variant.

Samas leidub meedias peidetud väljapressimist, edu korral on "Meie Andrus".

Pullerits on hea ESL müügimees, mina küll tema artikleid enam ei loe, aga kui midagi väga ägedat on ainult siis. Samas on ta tark, kirjutab ainult sellest, mis rahvale peale läheb.

LISA 10. Kokkuvõte autori intervjuust Mart Siimanniga,

Tallinnas 12.aprill 2008.

Autor: Pöördun teie, kui Eesti spordi katuseorganisatsiooni Eesti Olümpiakomitee presidendi ja spordieksperti, poole. Olen tegemas uurimistööd Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergerõustikuliidu representeerimisest trükimeedias 2005 ja 2007 ning sooviksin teie vastuseid kasutada eksperthinnanguna oma töös.

Autor: Kas te tutvustaksite lühidalt Eesti spordi struktuuri?

Siimann: Alates 1989. aastal toimunud II Eesti Spordi Kongressist on Eesti spordis järgitud valdavalt Euroopa riikidele iseloomulikku spordi koha käsitlust ühiskonnas. Riigivõimu ja spordiorganisatsioonide vahel tasakaalustatud koostööle ning inimeste huvidest lähtuvalt on välja arenenud lai, hästi organiseerunud ja teovõimeline spordiorganisatsioonide võrgustik. Selles mudelis – mis on eesmärgiks ka Eestis – kehtivad kindlad märksõnad: usaldatavus, tööjaotus, suveräänsus ja subsidiaarsus.

Sport ja liikumisharrastus kuuluvad riiklikul tasandil Kultuuriministeeriumi valitsemisalasse ning seda valdkonda koordineerib ministeeriumis spordiosakond. Spordi ja liikumisharrastuse valdkonna finantseerimise ja arendamisega tegelevad ka Haridus- ja teadusministeerium, Kaitseministeerium, Sotsiaalministeerium, Keskkonnaministeerium ning Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Maavalitsuste kohustuseks on sporditegevuseks tingimuste loomine ning järelvalve teostamine riigieelarvest eraldatud vahendite kasutamise üle.

Spordi ja liikumisharrastuse kui erinevate ministeeriumide vahelise ja kõiki maavalitsusi ning kohalikke omavalitsusi kaasava valdkonna koordineerimiseks on Siimanni sõnul Vabariigi Valitsuse poolt moodustatud Eesti Spordi Nõukogu, mille tööd juhib kultuuriminister.

Spordialaliidud on vastavat spordiala (näiteks suusatamine, kergerõustik jm) harrastavate spordiklubide üleriigiline ühendus, kes spordiala rahvusvahelise spordialaliitude ning rahvusliku olümpiakomitee liikmena spordiala esindab ja kellel on ainuõigus korraldada üleriigilisi meistrivõistlusi ning anda vastavaid tiitleid.

Maakonna spordiliit on maakonnas tegutsevate spordiklubide ühendus, kes rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab maakonna sporti ja kellel on ainuõigus korraldada maakonna meistrivõistlusi ja anda vastavaid tiitleid. Eestis kõigis 15-s maakonnas on olemas maakondlik spordiliit. Lisaks on EOK liikmeteks 4 suurema linna (Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu) spordiliidud.

Autor: Kui asjatundlik ja põhjalik on teie meelest Eesti spordiajakirjandus?

Siimann: Tippspordis on asjatundlik, aga huvi alade vastu on erinev. 64-st alast spordimeedia kajastab väga valikuliselt, sellepärast, et ka lugeja tunneb huvi valikuliselt. Lugejal on oma hoiakud, samas aga hoiakute kujunemisel suur mõju ajakirjandusel. Ajakirjandus mõjutab lugejat.

Autor: Kas meie spordimeedia suhtub spordialaliitusesse võrdselt?

Siimann: Suhtumise kujunemise aluseks on spordiala ise, kas ala on populaarne, sealt edasi alles kujuneb suhtumine alaliidu tegevuse suhtes. Suusatamise puhul on see murdmaa, kergejõustikul on alasid palju.

Autor: Kas meedia suhtumine on teie meelest olnud õiglane?

Siimann: Sel hooajal on uue nähtusena kriitika ESL suhtes, see hooaeg äärmuslik. ESL funktsioneerib professionaalselt hästi ja polegi olnud põhjust kriitikaks. EKJL organisatsioon ise ei toiminud 2005 hästi, lekitati ise meediasse infot ning tehti lihtsustatud järeldusi, kes on kaabakas. Sisepinged pakuvad lugejatele ja meediale huvi. Ega poliitikutele ei anta ka tegelikult 100 kriitikavaba päeva.

Autor: Kas on erinevusi ESL ja EKJL representatsioonil trükimeedias?

Siimann: Erich Teigamägi suhtleb avalikkusega, meediasuhtlus on paigas. Erinevus on selles, et siiani ESL oli püha lehm ning nüüd järsku on ka Alaverile suunatud kriitika.

Autor: Kas ühiskonna ootused alaliitudele on ühesed või erinevad?

Siimann: Rahva ootused johtuvad saavutustest. Torino tõstis ESL lati nii kõrgele, et järgmise hooaja tulemused tekitasid palju negatiivseid emotsioone. See hooaeg andis võimaluse analüüsiks, seda aga ei tehtud, tambiti suusatajad lihtsalt maasse. Konflikt oli tulemuste vahel olemas.

Kergejõustiku puhul pole edu suur olnud ja järelkult ka ootused pole nii kõrgele tõusnud.

LISA 11. Kokkuvõte aurori intervjuust Erki Noolega,

Tallinnas, 25 aprill 2008.

Autor: Erki Noolega sai kokkulepitud nii, et ta andis vastused küsimustele meili teel.

1. Kui asjatundlik ja põhjalik on Eesti spordiajakirjandus?

Nool: Põhjalik kindlasti ei ole, siin on ka mitmeid objektiivseid põhjusi näiteks ajalehtede spordirubriikidel liiga vähe ruumi, ei olegi põhjust väga sügavuti minna, kui ei lastagi kirjutada.

Eesti ajakirjanikud suhtelised asjatundlikud aga põhiline millele ei saada pihta on taseme vahe. Teatud aladel 1.-3. või 20. jne. Minu hinnangul on tippportlane see, kes omal alal stabiilselt 6 hulgas.

2. Kas meie spordimeedia suhtub spordialaliitusesse võrdselt?

Nool: Kindlasti mitte. Vaatame kasvõi viimast kahte aastat maadlusliidu vaatenurgast. Üle aastakümnete on meil maailmameister raskekaalus, kas keegi läks kajastama järgmist MM, ei. Samas suusatamise MK etappe, ükskõik kui ebaolulised mõned etapid ka ei ole, minnakse alati kohale.

3. Kas ja kui õiglane on olnud ajalehtedes Eesti Suusaliidu ja Eesti Kergejõustikuliidu käsitus?

Nool: Kõik oleneb kelle vaatenurgast asjadele läheneda, minu hinnangul suusatamisest kirjutatakse ja räägitakse üsna palju, (tegime vahel naljaga pooleks statistikat, kas mõnel korral kui Lembitu Kuuse loeb uudiseid jääb mainimata mõni uudis suusatamise kohta isegi keset suve) samas tihti Alaver helistab toimetustele ja avaldab nõrdimust, miks teistest niipalju kirjutatakse. Toon ühe näite, Tiidrek Nurme sai U-23 EM-l 5. koha, peale seda helistas ja avaldas Alaver arvamust, et miks nii ebaolulist sündmust nii suurelt peaks kajastama.

4. Kas on erinevusi ESL ja EKJL representatsioonil trükimeedias?

Nool: Suusatamist kindlasti kajastatakse mahuliselt oluliselt rohkem, kui EKJL. Teemast välja minnes, meedia armastab omapäraseid või tugevaid isiksusi, kellest lugusid vorpida. Nt. Värnik huvi kohe ala vastu kasvab.

5. Kas ühiskonna ootused alaliitudele on ühesed või erinevad?

Nool: Üleüldine spordiarendamise ootus lasub ikkagi rohkem EOK'l, alaliidud, kes ennast hästi presenteerivad, neist reeglina arvatakse hästi. Paljud alaliidud jätavad üldsuse täitsa külmaks.